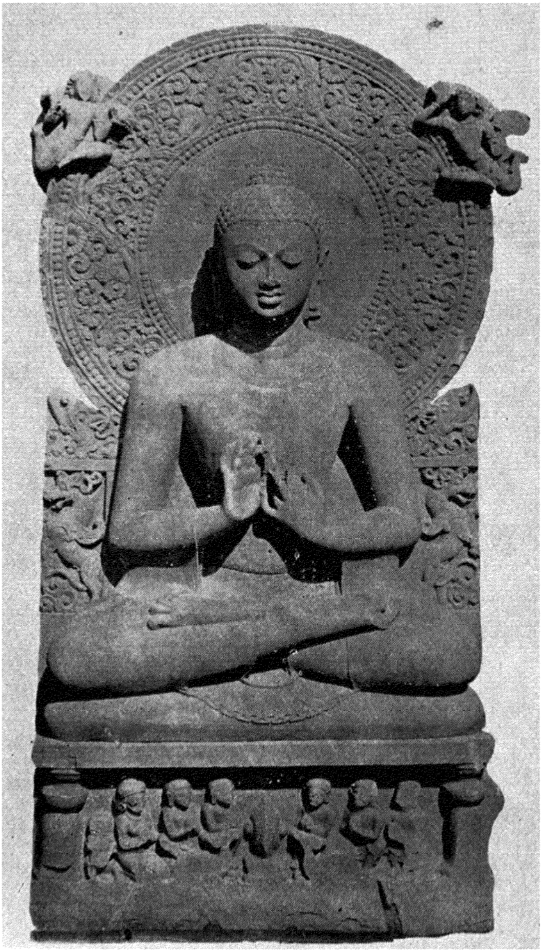
ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು

ಜಿ ಪಿ ರಾಜರತ್ನಂ

ಸಾರನಾಥದ ಬುದ್ಧ

ಪಾಲಿ—ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಮಾಲೆ: ೧೯೪೧ರ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು

ಅನುವಾದಕ-ಸಂಪಾದಕ

ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ

ಶಾಕ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪ

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬೆಂಗಳೂರು

೧೯೪೧

PĀLI—KANNADA TRANSLATION SERIES

JĀTAKA KATHEGALU

OR

STORIES FROM THE JĀTAKA

BEING

FIFTY SELECT JĀTAKAS

IN

KANNADA

FROM THE ORIGINAL PĀLI

TRANSLATOR—EDITOR

G. P. RĀJARATNAM, M. A.

ŚĀKYA SĀHITYA MAṆṬAPAṀ

MALLESWARAM, BANGALORE, S. INDIA

1941

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನಂದಾದೀಪಗಳಲ್ಲಿ

ಇಬ್ಬರಾದ

ದಿವಂಗತ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು

ಮತ್ತು

ದಿವಂಗತ ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರು

ಇವರಿಗೆ

ಪ್ರೀತಿಯ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆ

'ಶಾಕ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪ'ದ
ಇದುವರೆಗಿನ ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಕಾರ್ಯಗಳು

೧೯೩೭.

ಫೆಬ್ರುವರಿ:-
ಬುದ್ಧವಚನ ಪರಿಚಯ .... ೨೧೦ ಪುಟ.
ಮಿಲಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ .... ೧೩೪ ಪುಟ.
ಪಾಲಿ ಪಜ್ಜಪುಷ್ಪಂಜಲಿ .... ೬೪ ಪುಟ.
ಮೂರು ಪಾಲಿ ಸೂತ್ರಗಳು .... ೮೧ ಪುಟ.

ಏಪ್ರಿಲ್:-
ಶಾಕ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪದ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ .... ೩೩ ಪುಟ.
ಧರ್ಮ — ಸಾಹಿತ್ಯ — ದೃಷ್ಟಿ .... ೪೮ ಪುಟ.
ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದ ತೀರ್ಥಕರೂ ತೀರ್ಥಕರರೂ .... ೧೨೨ ಪುಟ.

ಅಕ್ಟೋಬರ್:-
ಮಹಾವೀರನ ಮಾತುಕತೆ .... ೪ ಚಿತ್ರ .... ೧೩೧ ಪುಟ.

೧೯೩೮.

ಜನವರಿ:- ಶ್ರೀ ಗೋಮಟೇಶ್ವರ ..... ೧೮ ಚಿತ್ರ .... ೯೦ ಪುಟ.
ಏಪ್ರಿಲ್:- ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ .... ೨ ಚಿತ್ರ .... ೩೨ ಪುಟ.

೧೯೪೦.

ಜನವರಿ:- ಬುದ್ಧನ ಕತೆಗಳು ... ೩೨ ಚಿತ್ರ .... ೨೭೦ ಪುಟ.
ಮೇ:- ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಪೂರ್ಣಿಮಾ .... ೯೬ ಪುಟ.
ಅಕ್ಟೋಬರ್:- ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಚಂಪೂ .... ೧ ಚಿತ್ರ .... ೬೪ ಪುಟ.

೧೯೪೧.

ಮೇ:- ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು .... ೬ ಚಿತ್ರ .... ೩೦೦ ಪುಟ.

ಆಕರ:

https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.364644/page/n55/mode/2up

ಓಸಿಆರ್ ಪರಿವರ್ತನೆ: ವಿಶು [https://vishwakoshaagaara.blogspot.com/]

ಬಿನ್ನಹ

ಇಂದು ಪುನಃ ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಪೂರ್ಣಿಮೆ: ಭಗವಂತನಾದ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ಜನಿಸಿದ ದಿವಸ, ಆತನು ಬೋಧಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ದಿವಸ, ಆತನು ಮಹಾಹರಿನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವಸ. ಇಂತಹ ಮಹಾ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈ "**ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು**" ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಸಯ್ಪು ನನ್ನದು.

"**ಜಾತಕ**" ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪರಿಚಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ "**ಬುದ್ಧನ ಕತೆಗಳು**" ಪುಸ್ತಕದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ, ಚರ್ವಿತಚರ್ವಣ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. "'ಜಾತಕ'ಗಳು ಎಂದರೆ ಬುದ್ಧನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳ ಕತೆಗಳು. ಮುಂದೆ ಬುದ್ಧನಾಗುವವನಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ **ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವ ಮಹಾಸತ್ತ್ವ** ಎಂದೂ ಹೆಸರು" ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕು. ಈ "**ಜಾತಕಕತೆಗಳು**" ಪುಸ್ತಕವನ್ನು "**ಬುದ್ಧನ ಕತೆಗಳು—ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ**" ಎಂದು ಗಣಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತಾರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು; ಅಂತಹವೇ ಇನ್ನೂ ಐವತ್ತು ಕತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಂತೆ ಜಾತಕದ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೋರಿಸದೆ, ಪುನರುಕ್ತವಾಗದಂತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವರು ಹಿತವರು ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:

ರಾವ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಡಾ|| ಸಿ. ಬಿ. ರಾಮರಾಯರು ಬಿ.ಎ, ಎಂ. ಡಿ.,

ಶ್ರೀ.ಎಸ್. ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಬಿ. ಎ., ಎಂ.ಎಸ್‌ಸಿ., ಎಫ್.ಸಿ.ಎಸ್., ಮುಂತಾದ ಮಿತ್ರರು ರೂ. ೧೦೦

ಶಿವಮೊಗ್ಗೆಯ ಶ್ರೀ ಭೂಪಾಳಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ರೂ. ೨೦

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಾ ಶಿರಾಳಿ ಮಠದ ಶ್ರೀಮದಾನಂದಾಶ್ರಮ ಸ್ವಾಮಿಜೀಯವರು ರೂ. ೧೫

ಆರು ಜನ ಹಿತವರು, ಮಿತ್ರರು ರೂ. ೬೦

ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಹಿತವರು, ಮಿತ್ರರು ರೂ. ೧೦೦

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, 'ಶಾಕ್ಯಮಂಟಪ'ದ ಇದುವರೆಗಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ,

ಶ್ರೀಮನ್ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಜ. ಪ. ಚನ್ನಬಸವರಾಜ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ರೂ. ೪೦

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಕೇತ್ರದ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳು ರೂ. ೨೫

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಸಿಂಧೆ ಅವರು ರೂ. ೨೫
—ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Archæological Survey of India, ಮತ್ತು Government Museum, Madras, ಇವರುಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿ. ಬಿ. ಡಿ. ಪ್ರೆಸ್ಸಿನವರಂತೂ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಎಂದಿನಂತೆ ಸಾಲದೆ ಬಂದರೂ, ಹೇಗೋ ಸವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಮುಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

’ಶಾಕ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪ’ **ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ**

ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಪೂರ್ಣಿಮೆ

೧೦. ೫. ೧೯೪೧.

ವಿಶ್ವಂತರ ಜಾತಕ

[ಜಾತಕಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾದ ಜಾತಕ, ವಿಶ್ವಂತರ ಜಾತಕ. ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಈ ದೊಡ್ಡ ಕತೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಚೂರುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವಂತರನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಏನಾದನೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.]

ಭಾಗ ಒಂದು

ಭಾಗ ಎರಡು

ಭಾಗ ಮೂರು

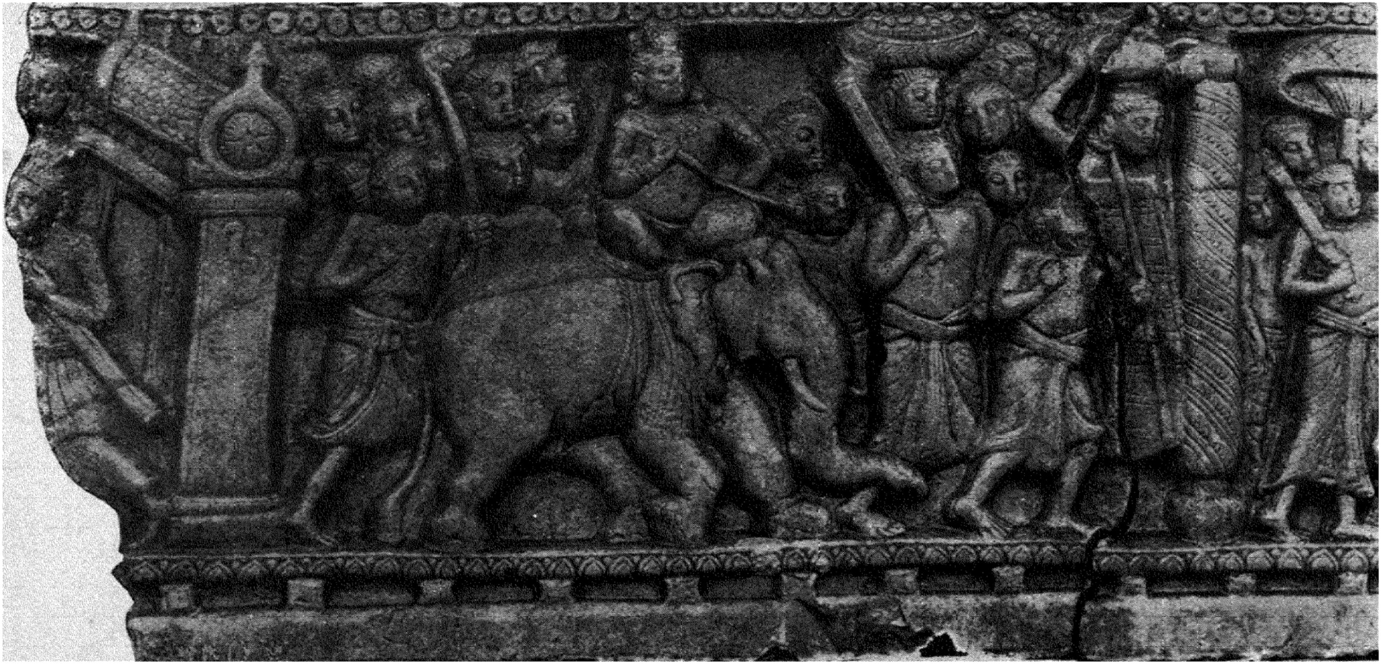
ವಿಶ್ವಂತರನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಕಥೆ

ಪೂರ್ವ ಕಥೆ

ಪಾರಮಿತೆಗಳ ಚಿಂತನೆ
ದೀಪಂಕರನ ಅನಂತರದ ಬುದ್ಧರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಉತ್ತರ ಕಥೆ

ತುಶಿತ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ಅವತಾರ
ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ಜನನ
ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ
ವಿಶ್ವಂತರನ ಬಳಗ

ವಿಶ್ವಂತರನು ದಾನಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು

ದಾನವೀರ ವಿಶ್ವಂತರ

ವಿಶ್ವಂತರನ ತಾಯಿ ಸ್ಪೃಶತೀ

ಇಂದಿಗೆ ತೊಂಬತ್ತೊಂದು ಕಲ್ಪಗಳ ಒಂದೆ ವಿಪಶ್ಯಿನ್ ಎಂಬ ಗುರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿದನು. ಆತನು ಒಂದು ಸಲ ಬಂಧುಮತೀ ನಗರದ ಬಳಿಯ ಕ್ಷೇಮಾ ಎಂಬ ಜಿಂಕೆಗಳ ವನದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಂಧುಮತೀರಾಜನಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಾಜನು ಬಹು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಚಂದನಸಾರವನ್ನೂ ಒಂದುನೂರುಸಾವಿರ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಚಿನ್ನದ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಂಧುಮತೀರಾಜನು ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಬಯಸಿ, ಹಿರಿಯವಳಿಗೆ ಚಂದನಸಾರವನ್ನೂ ಕಿರಿಯವಳಿಗೆ ಸುವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ "ಇದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತಾಳುವುದು ಬೇಡ. ಇದರಿಂದ ಗುರುವನ್ನೇ ಪೂಜಿಸೋಣ" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, "ಅಪ್ಪ, ಈ ಚಂದನಸಾರದಿಂದಲೂ ಸುವರ್ಣಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ ದಶಬಲನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವೆವು" ಎಂದು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ರಾಜನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಒಪ್ಪಿದನು. ಹಿರಿಯವಳು ಚಂದನಸಾರವನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿದಳು. ಚಿಕ್ಕವಳು ಸುವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಎದೆಮುಚ್ಚುವಮಾಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಜಿಂಕೆಗಳ ವನಕ್ಕೆ ವಿಹಾರಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯವಳು ಚಂದನಚೂರ್ಣದಿಂದ ದಶಬಲನ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಶರೀರವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಉಳಿದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಗಂಧಕುಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮುಕಿಸಿ, "ಸ್ವಾಮಿ ಮುಂದೆ ನಾನು ನಿನ್ನಂತಹ ಬುದ್ಧನ ತಾಯಿಯಾಗುವಂತಾಗಲಿ" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಕಿರಿಯವಳು ತಥಾಗತನ ಸುವರ್ಣವರ್ಣದ ಶರೀರವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡಿಸಿದ ಎದೆಮುಚ್ಚುವಮಾಲೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, "ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಅರ್ಹತ್ತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಈ ಆಭರಣ ನನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದಿರಲಿ" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಗುರುವು ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದನು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆಯುಸ್ಸು ಇರುವವರೆಗೆ ಇದ್ದು, ಬಳಿಕ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯಕ್ಕನು ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಮನುಷ್ಯಲೋಕಕ್ಕೂ, ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಿಂದ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೂ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತ, ತೊಂಬತ್ತೊಂದು ಕಲ್ಪಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ತಾಯಿಯಾದ ಮಾಯಾದೇವಿಯಾದಳು. ಚಿಕ್ಕತಂಗಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತ ಕಶ್ಯಪದಶಬಲನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಿಕಿರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಅವಳ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ

ಚಿತ್ರಕರ್ಮದಿಂದ ಮಾಡಿದಂತಹ ಎದೆಮುಚ್ಚುವ ಮಾಲೆಯಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಉರಚ್ಛದಾ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಆಕೆ ಹದಿನಾರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿದಳು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಅರ್ಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಳು.

ಕಿಕಿರಾಜನಿಗೆ ಶ್ರಮಣೀ, ಶ್ರಮಣಾ, ಗುಪ್ತಾ, ಭಿಕ್ಷುದಾಸಿಕಾ, ಧರ್ಮಾ, **ಸುಧರ್ಮಾ** ಮತ್ತು ಸಂಘದಾಸೀ ಎಂಬ ಏಳು ಜನಮಕ್ಕಳಾದರು. ಇವರೇ ಗೌತಮಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾ, ಉತ್ಪಲವರ್ಣಾ, ಪಟಾಚಾರಾ, ಗೌತಮ್ಮಾ ಧರ್ಮದತ್ತಾ, **ಮಹಾಮಾಯಾ** ಮತ್ತು ವಿಶಾಖಾ ಎಂಬವರಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸುಧರ್ಮಾ ಎಂಬವಳು ದಾನಾದಿ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿಪಶ್ಯಿಯೆಂಬ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಚಂದನ ಚೂರ್ಣಪೂಜೆಯ ಫಲವಾಗಿ ರಕ್ತಚಂದನ ರಸದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತಹ ಶರೀರವನ್ನು ಪಡೆದು, ದೇವತೆಗಳಲ್ಲೂ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲೂ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತ, ಅನಂತರ ದೇವರಾಜನಾದ ಶಕ್ರನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಸು ಇರುವವರಿಗೆ ಇದ್ದಳು. ಅನಂತರ ಅವಳ ಆಯುಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಶಕ್ರನು ಅವಳನ್ನು ಮಹಾಯಶಸ್ಸಿನಿಂದ ನಂದನವನೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಅಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮಲಗಿರಲು, ತಾನು ಆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು “ಭದ್ರೆ, ನಿನಗೆ ಹತ್ತು ವರ ಕೊಡುವೆನು, ತೆಗೆದುಕೊ. ಮನೋಹರೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ವರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊ” ಎಂದನು.

ಆಕೆಯು ತಾನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತಿಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ “ದೇವರಾಜ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಗಾಳಿಯು ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂತೆ ನೀನು ಈ ರಮ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಾನೇನು ಪಾಪಮಾಡಿದೆ?” ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ರನು “ನೀನೇನೂ ಪಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನಗೆ ಅಪ್ರಿಯಳಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮರಣ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ. ನಾವು ಇನ್ನು ಅಗಲುವೆವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ಕೊಡುವ ಹತ್ತು ವರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳುವೆನು” ಎಂದನು.

ಆಕೆಯು ಶಕ್ರನ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ತನಗೆ ಮರಣವು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ತಿಳಿದು “ಸರ್ವ ಭೂತೇಶ್ವರನಾದ ಶಕ್ರ, ನನಗೆ ನೀನು ವರ ಕೂಟ್ಟೆ. ರಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಶಿಬಿರಾಜನ ಮನೆ ನನಗಾಗಲಿ. ನೀಲಿ ಕಣ್ಣೂ ನೀಲಿ ಹುಬ್ಬೂ ಇದ್ದು, ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ನೀಲಾಕ್ಷಿ ನಾನು ಆಗುವಂತಾಗಲಿ. ಜಿಪುಣತನವಿಲ್ಲದೆ, ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿದುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರತಿರಾಜರಿಂದ

ಪೂಜೆ ಪಡೆದು ಕೀರ್ತಿ ಯಶಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಗನು ನನಗಾಗಲಿ. ನಾನು ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ನಡುತೆಳ್ಳಗಿರಲಿ, ಕಡೆದ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಸಮವಾಗಿರಲಿ. ನನ್ನ ಸ್ತನಗಳು ಜೋಲುಬೀಳದಿರಲಿ. ನನಗೆ ನರೆಗೂದಲು ಬರದಿರಲಿ. ನನ್ನ ಚರ್ಮ ಎಂದೆಂದೂ ನುಣುಪಾಗಿರಲಿ. ವಧೆಗೆ ಒಳಗಾದವರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗೆ ಬರಲಿ. ನಾನು ಶಿಬಿರಾಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಮಹಿಷಿಯಾಗುವಂತಾಗಲಿ" ಎಂದು ಹತ್ತು ವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ದೇವರಾಜನೂ ಶಚೀಪತಿಯೂ ಆದ ಮಘವಾನನು, ವಾಸವನು, ಶಕ್ರನು "ಸರ್ವಾಂಗ ಶೋಭನೆ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಈ ಹತ್ತು ವರಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಶಿಬಿರಾಜನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಲಭಿಸುವುವು" ಎಂದು ಅನುಮೋದಿಸಿದನು.

ಆಕೆಯು ಹೀಗೆ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಚ್ಯುತಳಾಗಿ ಮದ್ರರಾಜನ ಅಗ್ರಮಹಿಷಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಹುಟ್ಟಿದಂದು ಚಂದನಚೂರ್ಣ ಚಿಮುಕಿಸಿದಂತಹ ಶರೀರವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಫುಶತೀ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಅವಳು ಮಹಾಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಹದಿನಾರರ ವೇಳೆಗೆ ಉತ್ತಮ ರೂಪವತಿಯಾದಳು. ಅವಳನ್ನು ಜೇತುತ್ತರ ನಗರದ ಶಿಬಿ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಸಂಜಯ ಕುಮಾರನಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಅವನಿಗೆ ಕೊಡೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಸಿ, ಅವಳನ್ನು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹರಿಯಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಗ್ರಮಹಿಷಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಅವಳು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತಳಾಗಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೇತುತ್ತರನಗರದಲ್ಲಿ ಸಂಜಯನನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಅವಳು ಸಂಜಯರಿಗೆ ಪ್ರಿಯೆಯಾದಳು, ಬೇಕಾದವಳಾದಳು.

ಕುಮಾರ ವಿಶ್ವಂತರ

ಶಕ್ರನು ಸ್ಫುಶತೀದೇವಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ "ನಾನು ಇವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ವರ ತುಂಬಿತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಗನಾಗಬೇಕಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ವರ ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಕೈಗೂಡಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಸ್ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಆಯುಸ್ಸು ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು. ಶಕ್ರನು ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ "ಮಾರಿಷ, ನೀನು ಮನುಷ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ತಕ್ಕುದು. ಅಲ್ಲಿ

ಶಿಬಿರಾಜನ ಅಗ್ರಮಹಿಷಿಯಾದ ಸ್ಪೃಶತಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುವುದು ತಕ್ಕುದು" ಎಂದು ಅವನಿಂದಲೂ ಅವನಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚ್ಯುತಿಹೊಂದುವ ಇತರ ಆರುಸಾವಿರ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅಲ್ಲಿ ಚ್ಯುತಿಹೊಂದಿ ಶಿಬಿರಾಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿದನು. ಉಳಿದ ದೇವಪುತ್ರರೂ ಆರುಸಾವಿರ ಅಮಾತ್ಯರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿಗೆ ಬಯಕೆಯಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕು ನಗರದ್ವಾರಗಳಲ್ಲೂ ನಗರಮಧ್ಯದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಮನೆಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲೂ ಒಟ್ಟು ಆರು ದಾನಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಆರುನೂರುಸಾವಿರಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಅವಳಿಗೆ ಆಯಿತು. ರಾಜನು ಅವಳ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೈಮಿತ್ತಿಕರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ "ಮಹಾರಾಜ, ದಾನ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹುವಾಗಿ ಸಂಶೋಷಪಡುವ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ದೇವಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿರುವನು. ಆತನಿಗೆ ದಾನದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯೆಂಬುದೆ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಆಕೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ದಾನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದನು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಿದ ಕಾಲದಿಂದ ರಾಜನ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಅಳತೆಯಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಅವನ ಪುಣ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಕಲ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ರಾಜರೂ ಗೌರವದಿಂದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ದೇವಿಯು ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ, ನಗರವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ರಾಜನು ನಗರವನ್ನು ದೇವನಗರದಂತೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿಸಿ, ದೇವಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ರಥದಲ್ಲಿ ಏರಿಸಿ, ನಗರದ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿಸಿದನು. ವೈಶ್ಯರ ಬೀದಿಯ ನಡುವನ್ನು ಸೇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆಯುಂಟಾಯಿತು. ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವನು ವೈಶ್ಯರ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸೂತಿಗೃಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತಾಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವಾಗ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣುಗಳೊಡನೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಬಂದೊಡನೆ ತಾಯಿಯ ಕಡೆ ಕೈನೀಡಿ "ಅಮ್ಮ, ದಾನ ಕೊಡುವೆನು. ಏನಾದರೂ ಉಂಟೆ?" ಎಂದನು. ಆಗ ಅವಳು "**ಕಂದ, ಬೇಕಾದಂತೆ ದಾನಕೊಡು**" ಎಂದು ಅವನ ನೀಡಿದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರದ ಚೀಲವನ್ನಿಟ್ಟಳು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ವೈಶ್ಯವೀಥಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಅವನ ನಾಮಕರಣದಿವಸ ಅವನಿಗೆ ವೈಶ್ಯಾಂತರ[1]ನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

---

[1] ಇವನಿಗೆ ವಿಶ್ವಂತರನೆಂದೂ ನಾಮಾಂತರವುಂಟು. ಇದನ್ನೆ ಮುಂದೆ ಬಳಸಿದೆ.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸವೇ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಒಂದು ಆನೆಯು ಮಂಗಲಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಅಚ್ಚಬಿಳಿಯ ಆನೆಮರಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ಪಟ್ಟದಾನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಅದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಬಂದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ 'ಪ್ರತ್ಯಯ'ವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ರಾಜನು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೋಸ್ಕರ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಿಹಿಯಾದ ಹಾಲಿರುವ ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ವರು ದಾದಿಯರನ್ನು ಇರಿಸಿದನು. ಅವನೊಡನೆ ಜನ್ಮತಾಳಿದ ಆರುಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದಾದಿಯರನ್ನು ಇರಿಸಿದನು. ಅವನು ಆರುಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳ ಮಹಾಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜನು ಅವನಿಗೆ ನೂರುಸಾವಿರ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕುಮಾರಾಭರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದನು. ಕುಮಾರನು ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಐದನೆಯ ವರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ತನ್ನ ದಾದಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವರು ಪುನಃ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ನಡತೆಯನ್ನುರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ರಾಜನು "ನನ್ನ ಮಗನು ಕೊಟ್ಟ ದಾನ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾನ, ಉತ್ತಮವಾದ ದಾನ" ಎಂದು, ಬೇರೆ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಕುಮಾರನು ಅವುಗಳನ್ನೂ ದಾದಿಯರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಕಿರಿಯಂದಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿ ತನ್ನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು.

ಎಂಟು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದಾಗ ಕುಮಾರನು ಒಮ್ಮೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ "ನಾನು ನನ್ನಿಂದ ಹೊರಗಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ದಾನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನದೇ ಆದುದನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಬಯಸುವೆನು. ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಬೇಡಿದರೆ, ಎದೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಡುವೆನು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದರೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಡುವೆನು. ಶರೀರಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಡಿದರೆ ಸಕಲಶರೀರದಿಂದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು.

ಅವನು ಹೀಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸರಸಚಿತ್ತದಿಂದ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ಈ ಮಹಾಪೃಥ್ವಿ ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯಂತೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ನಡನಡುಗಿತು. ಪರ್ವತರಾಜನಾದ ಸುಮೇರು ನೆನೆಸಿದ ಬೆತ್ತದ ಕುಡಿಯಂತೆ ಬಗ್ಗಿ ಕುಣಿಯುವುದೋ ಎಂಬಹಾಗೆ ಜೇತುತ್ತರನಗರದೆ ಕಡೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಂತಿತು. ನೆಲ ನಡುಗಿದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಆಕಾಶ ಗುಡುಗಿ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯಿತು. ಸಾಗರ ಕದಡಾಯಿತು. ದೇವರಾಜನಾದ ಶಕ್ರನು ತೋಳು ತಟ್ಟಿದನು. ಮಹಾ ಬ್ರಹ್ಮನು "ಭಲೆ! ಭಲೆ!" ಎಂದನು. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದವರೆಗೂ ಏಕ ಕೋಲಾಹಲವಾಯಿತು.

ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ವೇಳೆಗೆ ಬೋಧಿಸತ್ವನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲೂ ಪಾರಂಗತನಾದನು. ತಂದೆಯು ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬಯಸಿ, ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ, ಮದ್ರರಾಜಕುಲದಿಂದ ತನ್ನ ಮಾವನ ಮಗಳಾದ ಮಾದ್ರಿಯೆಂಬವಳನ್ನು ಕರೆತಂದು, ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹಿರಿಯರಾಣಿ ಮಾಡಿ, ಮಹಾಸತ್ವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದನು. ಮಹಾಸತ್ವನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದ ಕಾಲದಿಂದ ದಿನವೂ ಆರುನೂರುಸಾವಿರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಮಹಾದಾನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೆಲವು ಕಾಲದನಂತರ ಮಾದ್ರೀದೇವಿ ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಅವನಿಗೆ ಕಾಂಚನಜಾಲದ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಜಾಲಿಕುಮಾರನೆಂದೇ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಅವನು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಮಾದ್ರೀದೇವಿ ಮಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಅವಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ ಹೊದಿಸಿದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯೆಂದೇ ಅವಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಮಹಾಸತ್ರನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆರು ಸಲ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಆನೆಯ ಮೇಲೇರಿ ಆರು ದಾನಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ವಿಶ್ವಂತರನ ಆನೆಯ ದಾನ

ಆಗ ಕಾಳಿಂಗರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಸಸ್ಯಗಳು ಮೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಕ್ಷಾಮ ತೊಡಗಿತು. ಮನುಷ್ಯರು ಜೀವಿಸಲಾರದೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ದುರ್ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ದೂರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ರಾಜನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, 'ಏನಪ್ಪದಿರ?' ಎಂದೆನ್ನಲು, ಅವರು ಇದ್ದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ರಾಜನು 'ಒಳ್ಳೆಯದಪ್ಪ, ಮಳೆ ಹುಯಿಸುವೆನು' ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಪಂಚಶೀಲಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದನು, ಆದರೂ ಮಳೆ ಹುಯ್ಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಗರದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು 'ನಾನು ಶೀಲಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಏಳು ದಿವಸ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಮಳೆ ಹುಯ್ಯಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡತಕ್ಕುದು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಜನರು 'ದೇವ, ನೀನು ಮಳೆ ಹುಯಿಸಲಾರೆಯಾದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡು. ಜೇತುತ್ತರನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಜಯರಾಜಪುತ್ರನಾದ ವಿಶ್ವಂತರನಿಗೆ ದಾನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರೀತಿ. ಅವನ ಬಳಿ ಅಚ್ಚಬಿಳಿಯ ಪಟ್ಟದಾನೆಯಿದೆ. ಅದು ಹೋದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಸಿ ತರಿಸು'

ಎಂದರು. ರಾಜನು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಅವರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, 'ಹೋಗಿ. ವಿಶ್ವಂತರನ ಆನೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ತನ್ನಿ' ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೇತುತ್ತರನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ದಾನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ದಾನವನ್ನುಂಡು, ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ದೂಳು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು, ಕೆಸರು ಬಳಿದುಕೊಂಡು, ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ರಾಜನ ಆನೆಯನ್ನು ಬೇಡಬಯಸಿ ರಾಜನು ದಾನಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ ಪೂರ್ವದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದರು. ರಾಜನು ದಾನಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿನೋಡುವೆನೆಂದು ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹದಿನಾರು ಗಂಧದ ನೀರಿನ ಕೊಡಗಳಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಉಂಡು, ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿದ ಆನೆಯ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಪೂರ್ವದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೆ, ದಕ್ಷಿಣದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ರಾಜನು ಪೂರ್ವದ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ದಾನವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಹರಡಿ 'ವಿಶ್ವಂತರನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ' ಎಂದರು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕಂಡು, ಆನೆಯನ್ನು ಅವರು ನಿಂತ ಬಳಿಗೆ ನಡೆಯಿಸಿ, ಆನೆಯ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತಂತೆಯೇ 'ಬೆಳೆದ ಹುಲ್ಲಿನಂತಹ ಉಗುರು ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ತಾಳಿ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ದೂಳು ತಾಳಿ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ, ನನ್ನನ್ನು ಏನು ಬೇಡುವಿರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು "ದೇವ, ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನ, ನಾವು ರತ್ನವನ್ನು ಬೇಡುವೆವು. ನೇಗಿಲಿನಂತೆ ದಂತವಿರುವ ಈ ಭಾರಹೊರುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಡು" ಎಂದರು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ "ನಾನು ತಲೆ ಮೊದಲಾಗಿ ನನ್ನದೇ ಆದವುಗಳನ್ನು ದಾನಕೊಡಲು ಬಯಸುವೆನು. ಇವರು ನನ್ನಿಂದ ಹೊರಗಾದವುಗಳನ್ನೇ ಯಾಚಿಸುವರು. ಇವರ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆನು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, "ಏರಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಈ ಕೊಂಬಿನ ಮದದಾನೆಯನ್ನು, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಾಚಿಸುವುದನ್ನು ದೃಢಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡುವೆನು" ಎಂದು ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ ಆ ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನು ಆನೆಯ ಹೆಗಲಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಅದನ್ನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟನು.

ಆ ಆನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳ ಅಲಂಕಾರ ನಾನೂರುಸಾವಿರ ಬೆಲೆಬಾಳುವಂತಹದು. ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರು ಸಾವಿರ ಬೆಲೆ. ಕೆಳಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಂಬಳಿಗೆ ನೂರುಸಾವಿರ.

ಬೆನ್ನಿನ ಮುಕ್ತಾಜಾಲ, ಕಾಂಚನಜಾಲ, ಮಣಿಜಾಲಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಜಾಲಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನೂರುಸಾವಿರ, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರುಸಾವಿರ. ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ಕಂಬಳಿಗೆ ನೂರುಸಾವಿರ. ಕುಂಭಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ನೂರುಸಾವಿರ. ಇನ್ನು ಮೂರು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂರುಸಾವಿರ. ಕರ್ಣಾಲಂಕಾರ ಚೂಡಾಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಸಾವಿರ. ಎರಡು ದಂತಗಳ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರುಸಾವಿರ. ಸೊಂಡಿಲಿನ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ನೂರುಸಾವಿರ. ಬಾಲದ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ನೂರುಸಾವಿರ. ಉಳಿದ ಅನರ್ಘವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಮೈಯ ಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳಿಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತುನೂರುಸಾವಿರ. ಹತ್ತುವ ಏಣಿಗೆ ನೂರುಸಾವಿರ. ಆನೆಯ ಊಟದ ಗಡಿಗೆಗೆ ನೂರುಸಾವಿರ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಛತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಮಣಿ, ಮುಕ್ತಾಹಾರದಲ್ಲಿಯ ಮಣಿ, ಅಂಕುಶದಲ್ಲಿಯ ಮಣಿ, ಆನೆಯ ಕತ್ತಿನ ಮುಕ್ತಾಹಾರದಲ್ಲಿಯ ಮಣಿ, ಆನೆಯ ಕುಂಭದಲ್ಲಿಯ ಮಣಿ—ಎಂಬ ಆರು ಅನರ್ಘಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಏಳನೆಯ ಅನರ್ಘವಾದ ಆನೆಯನ್ನೂ ವಿಶ್ವಂತರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಐನೂರು ಆನೆಯ ಪರಿಚಾರಕರನ್ನೂ ಮಾವುತರನ್ನೂ ಆನೆಕಾಯುವವರನ್ನೂ ದಾನಕೊಟ್ಟನು.

ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವಂತರನು ಕೊಟ್ಟ ಮಹಾದಾನವನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆದರಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರೋಮಾಂಚವಾಯಿತು. ಭೂಮಿ ನಡನಡುಗಿತು. ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನು ಆ ಆನೆಯನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟಾಗ ಜೇತುತ್ತರನಗರವು ಕಲಕಿಹೋಯಿತು. ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿದರು. ಮಹಾಕೋಲಾಹಲವಾಯಿತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಆನೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಅದನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ನಗರದ ನಡುವಣಿಂದ ಹೋದರು. ಮಹಾಜನರು ಅವರನ್ನು ಕಂಡು "ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ, ನಮ್ಮ ಆನೆಯನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವಿರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು. "ವಿಶ್ವಂತರ ಮಹಾರಾಜನು ಈ ಆನೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಮಗೇನು?" ಎಂದು ಕೈಗಳನ್ನು ವಿಕಾರಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಅಣಕಿಸಿ, ನಗರದ ಉತ್ತರದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಶಿಬಿಗಳ ಕ್ರೋಧ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋದರು. ವಿಶ್ವಂತರನ ಆ ದಾನದಿಂದ ಜೇತುತ್ತರನಗರದವರ ಮನಸ್ಸು ಕಲಕಿಹೋಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಜಯ ಮಹಾರಾಜನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ವೈಶ್ಯರು, ಮಾಹುತರು, ಯೋಧರು, ರಥಿಕರು, ಪದಾತಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಆನೆ ಹೋದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂಜಯನ ಬಳಿ ಬಂದು “ದೇವ, ನಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಧ್ವಂಸವಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರವೆಲ್ಲವೂ ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಆನೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗ ವಿಶ್ವಂತರನು ಏಕೆ ದಾನಮಾಡಿದ? ನಮ್ಮ ಆನೆ ನೇಗಿಲಿನಂತಹ ಕೊಂಬಿನದು, ಏರಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಎಲ್ಲ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೆಲ್ಲುವಂತಹ ನಮ್ಮ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಯ ಆನೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗನು ಏಕೆ ದಾನಮಾಡಿದ? ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸುವ ಉದ್ದಕೊಂಬಿನ ನಮ್ಮ ಮದದಾನೆ ಕೈಲಾಸದಂತೆ ಬಿಳುಪಾದುದು. ಹಳೆದಿ ಕಂಬಳಿ ಹೊದಿಸಿದ ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರಾಜವಾಹನವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಚಾಮರ, ಬಿಳಿಯ ಕೊಡೆ, ಹಾಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು, ಆನೆಯವೈದ್ಯ, ಆನೆಯ ಕಾವಲಿನವರನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ದಾನ ಕೊಡತಕ್ಕುದಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಅನ್ನ ಪಾನಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಪೀಠಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ. ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನಾದ ಸಂಜಯ, ನಿನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದ ನಿನ್ನ ಮಗ ವಿಶ್ವಂತರನು ಆನೆಯನ್ನು ಏಕೆ ದಾನ ಕೊಡುವನು? ನೀನು ಶಿಬಿಗಳ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ, ಶಿಬಿಗಳು ನಿನ್ನ ಮಗನೊಡನೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊ” ಎಂದರು.

ರಾಜನು ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ “ಇವರು ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಯಸುವರು” ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, “ಈ ಜನಪದ ನನಗೆ ಬೇಡ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬೇಕಾದರೂ ನಾಶವಾಗಲಿ. ಶಿಬಿಗಳ ಮಾತಿಗೋಸ್ಕರ ದೋಷವಿಲ್ಲದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಅವನ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೋಡಿಸವೊಲ್ಲೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಔರಸಪುತ್ರ, ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮಗ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹಾಳಾಗುವುದು, ಬಹು ಪಾಪವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲಿ?” ಎಂದನು.

ಶಿಬಿಗಳು “ಅವನನ್ನು ದಂಡಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಶಸ್ತ್ರವೂ ಬೇಡ, ಬಂಧನವೂ ಬೇಡ. ಅವನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸು. ವಂಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಸಂಜಯರಾಜನು “ಶಿಬಿಗಳು ಇದನ್ನು ಬಯಸುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾತ್ರಿ ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿ. ಈ ರಾತ್ರಿ ಮುಗಿದು

ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ಶಿಬಿಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಅವನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಲಿ" ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಅವರು 'ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ತಂಗಲಿ' ಎಂದು ರಾಜನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದರು.

ರಾಜಶಾಸನ

ರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು, ಮಗನಿಗೆ ಶಾಸನ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, "ಅಯ್ಯ, ಬೇಗ ವಿಶ್ವಂತರನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, 'ದೇವ, ಶಿಬಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕ್ರೋಧವುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ಶಿಬಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟುವರು' ಎಂದು ತಿಳಿಸು" ಎಂದನು.

ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಹಾಗೆಯೆ ಆಗಲೆಂದು ಒಪ್ಪಿದನು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಮಣಿಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಆನೆಯ ಮೇಲೇರಿ ವಿಶ್ವಂತರನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಗರಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಬಂದು, ಅಮಾತ್ಯರ ಬಳಗದ ನಡುವೆ ದೇವೇಂದ್ರನಂತಿದ್ದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ "ದೇವ, ದುಃಖದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುವೆನು; ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳಬೇಡ. ನೀನು ನನ್ನ ಒಡೆಯ, ಮಹಾರಾಜ. ನಾನು ಬೇಡಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವೆ. ನಿನಗೆ ನಾನು ದುಃಖದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಸ್ಥೈರಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ರಾಜಶಾಸನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಆ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೇಳಿ "ಶಿಬಿಗಳಿಗೇಕೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕ್ರೋಧ? ನಾನು ಏನು ಪಾಪಮಾಡಿದುದೂ ಕಾಣೆ. ಶಿಬಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಓಡಿಸುವರು? ವಿವರಿಸು" ಎಂದನು.

"ನೀನು ಆನೆಯನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟುದರಿಂದ ಶಿಬಿಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕ್ರೋಧ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸುವರು" ಎಂದು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದನು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತನಾಗಿ "ನಾನು ಹೃದಯವನ್ನಾಗಲಿ ಕಣ್ಣನ್ನಾಗಲಿ ದಾನ ಕೊಡುವೆನು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಹಣ, ಚಿನ್ನ, ಮುತ್ತು ವೈಡೂರ್ಯ, ಮಣಿ ಮೊದಲಾದ ನನ್ನವಲ್ಲದರ ಗೊಡವೆ ನನಗೇಕೆ? ಯಾರಾದರೂ ಬೇಡಬಂದರೆ, ನನ್ನ ಬಲದೋಳನ್ನಾದರೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಕೊಡುವೆನು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ದಾನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವುದು. ಬೇಕಾದರೆ ಶಿಬಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಲಿ, ಕೊಲ್ಲಲಿ; ನನ್ನನ್ನು ಏಳಾಗಿಯಾದರೂ ಸೀಳಲಿ, ನಾನು ದಾನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸವೊಲ್ಲೆ" ಎಂದನು.

ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅವನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ರಾಜನೂ ನಗರದವರೂ ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ತಾನೇ "ಕೊಂತಿಮಾರ ತೀರದಲ್ಲಿ, ಆರಂಜರಗಿರಿಯ ಬಳಿ, ಹೊರಗಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವರು ಹೋಗುವಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ರಾಜನೂ ನಗರದವರೂ ಹೇಳಿದರು?" ಎಂದನು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು "ಒಳ್ಳೆಯದು. ದೋಷಮಾಡಿದವರು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಗರದವರು ಬೇರೆ ಯಾವ ದ್ವೇಷದಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆನೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಪ್ತಶತಕವೆಂಬ ಮಹಾದಾನವನ್ನು ಕೊಡಲು ನಗರದವರು ನನಗೆ ಒಂದು ದಿವಸದ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿ. ನಾಳೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟು ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯು "ಒಳ್ಳೆಯದು, ದೇವ. ನಗರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟನು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಸೈನ್ಯಗುಪ್ತನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿ, "ನಾನು ನಾಳೆ ಸಪ್ತಶತಕವೆಂಬ ದಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏಳುನೂರು ಆನೆ, ಏಳುನೂರು ಕುದುರೆ, ಏಳುನೂರು ರಥ, ಏಳುನೂರು ಸ್ತ್ರೀ, ಏಳುನೂರು ಗೋವು, ಏಳುನೂರು ದಾಸರು, ಏಳುನೂರು ದಾಸಿಯರು—ಇಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸು. ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳನ್ನೂ ದಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉಳಿದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸು" ಎಂದು ಸಪ್ತಶತಕ ಮಹಾದಾನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಅಮಾತ್ಯರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಮಾದ್ರಿಯ ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಮಾದ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸು

ವಿಶ್ವಂತರನು ಸರ್ವಾಂಗಶೋಭನೆಯಾದ ಮಾದ್ರೀದೇವಿಯನ್ನು ಕರೆದು, ಶ್ರೀಶಯನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ "ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನೂ ಚಿನ್ನವನ್ನೂ ಬಹು ಮುತ್ತು ವೈಡೂರ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಂದಿರುವೆ. ನನ್ನಿಂದಲೂ ಪಡೆದಿರುವೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಧಿಯಾಗಿ ಇರಿಸು" ಎಂದನು.

ಮಾದ್ರಿಯು "ಎಲ್ಲಿ ನಿಧಿಯಾಗಿ ಇಡಲಿ, ದೇವ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ವಿಶ್ವಂತರನು "ಮಾದ್ರಿ, ಯೋಗ್ಯರೂ ಶೀಲವಂತರೂ ಆದವರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ದಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದನು.

ಮಾದ್ರಿಯು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಳು.

ಅನಂತರ ವಿಶ್ವಂತರನು ಅವಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತ, "ಮಾದ್ರಿ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರಲ್ಲಿಯೂ ದಯೆಯಿಡು. ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾಗತಕ್ಕವನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಸೇವಿಸು. ನಾನು ಅಗಲಿದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾಗುವೆನೆಂದು ಯಾರೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಪತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕು. ನಾನಿಲ್ಲದೆ ಕೃಶಳಾಗಬೇಡ" ಎಂದನು.

ಆಗ ಮಾದ್ರಿ "ವಿಶ್ವಂತರನೇಕೆ ಇಂತಹ ಮಾತನಾಡುವನು?" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, " ಇಂತಹ ಅಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುವೆ, ದೇವ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು "ಭದ್ರೆ, ನಾನು ಆನೆಯನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟುದರಿಂದ ಶಿಬಿಗಳು ಕ್ರೋಧಗೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟುವರು. ನಾಳೆ ನಾನು ಸಪ್ತಶತಕ ಮಹಾದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮೂರನೆಯ ದಿನ ನಗರದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುವೆನು. ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳು ತುಂಬಿ ಘೋರವಾದ ಕಾಡಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವೆನು. ಆ ಮಹಾವನದಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ನಾನು ವಾಸಿಸುವುದು ಸಂಶಯ" ಎಂದನು.

ಮಾದ್ರಿಯು "ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಹೇಳಬೇಡ. ಪಾಪ ನುಡಿಯ ಬೇಡ. ನೀನು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಮಹಾರಾಜ. ನೀನು ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಹೋಗುವೆನು. ಮರಣವಾದರೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮರಣವಾಗಲಿ, ಜೀವಿತವಾದರೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಜೀವಿತವಾಗಲಿ. ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮರಣವೇ ಮೇಲು. ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೇ ಉರಿಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದು ಮೇಲು. ಗಿರಿದುರ್ಗಗಳನ್ನೂ ತಗ್ಗುತಿಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಜಯಿಸುತ್ತ, ಹೆಣ್ಣಾನೆಯು ಕೊಂಬಿನ ಕಾಡಾನೆಯನ್ನು ಹಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವೆನು. ನಿನಗೆ ಭಾರವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಭಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಿಶ್ವಂತರ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಹಿಂದೆ ತಾನು ನೋಡಿದ್ದಳೋ ಎಂಬಂತೆ ಹಿಮವಂತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವರ್ಣಿಸತೊಡಗಿದಳು.

"ಮಂಜುಳವಾಗಿ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ನುಡಿಯುವ ಈ ಕುಮಾರರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಮನೆಯಮುಂದೆ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಜುಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ನೆನಪಾಗದು. ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವ ಅರುವತ್ತು ವರುಷದ ಸಲಗವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಆನೆಯ ಹಿಂಡು ಬಳಸಿದ ಅರುವತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಆನೆಯ ಹೀಂಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ರಾಜ್ಯವು ಮರೆತು ಹೋಗುವುದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕುಬೇಕಾದ ಮೃಗಗಳು ಓಡಿಯಾಡುವುವು. ಜಿಂಕೆಗಳು

ಚಿಗಿದಾಡುವುವು. ಕಿಂಪುರುಷರು ಗಾನಮಾಡುವರು, ನರ್ತಿಸುವರು. ಹೊಳೆಗಳು ಘೋಷಿಸುತ್ತ ಹರಿಯುವುವು. ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಗೆಗಳು ಧ್ವನಿಮಾಡುವುವು. ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಖಡ್ಗಮೃಗ, ಕೋಣ ಮುಂತಾದ ಕಾಡುಮೃಗಗಳ ಕೂಗು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಬೆಟ್ಟದ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದ ಗರಿಗಳ ನವಿಲು ಕುಣಿಯುವುದು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ನೀಲಿಯಕತ್ತಿನ ತಲೆತುದಿಜುಟ್ಟಿನ ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲುಗಳು ಕುಣಿಯುವುವು. ಹೇಮಂತದಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಟ್ಟ ಮರಗಳು ಸುವಾಸನೆ ಬೀರುವುವು, ಇಂದ್ರಗೋಪಕಗಳಿಂದ ನೆಲ ಹಸುರಾಗುವುದು. ಹೇಮಂತದಲ್ಲಿ ಕುಟಜ, ಬಿಂಬಜಾಲ, ರೋಮಪದ್ಮಕಗಳು ಅರಳಿ ಸುಗಂಧ ಬೀರುವುವು. ಹೇಮಂತದಲ್ಲಿ ವನವೆಲ್ಲ ಹೂ ಹೆರುವುದು, ಪದ್ಮಗಳು ಅರಳುವುವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಮಾದ್ರಿಯು ಹಿಮವಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದವಳಂತೆ ಹಿಮವಂತವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದಳು.

ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿಯ ಶೋಕ

ಅತ್ತ ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿ "ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಕಟುವಾದ ಶಾಸನವಾಯಿತು. ಅವನೇನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಹೋಗಿ ನೋಡುವೆನು" ಎಂದು ಮುಚ್ಚಿದ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟು, ಅಂತಃಪುರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಮಗಸೊಸೆಯರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಕೇಳಿ, "ನಾನು ವಿಷಕುಡಿಯುವುದಾದರು ಮೇಲು, ಪ್ರಪಾತದಿಂದ ಬೀಳುವುದಾದರು ಲೇಸು, ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರು ವಾಸಿ. ದೋಷವಿಲ್ಲದ ಕುಮಾರ ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು 'ಏಕೆ ಹೊರಗಟ್ಟುವರು? ವಿಶ್ವಂತರನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವನು, ದಾನ ಕೊಡತಕ್ಕವನು, ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕವನು, ಜಿಪುಣತನವಿಲ್ಲದವನು, ಪ್ರತಿರಾಜರಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವವನು, ಕೀರ್ತಿವಂತನಾದವನು. ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಇಂತಹ ನಿರ್ದೋಷಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹೊರಗಟ್ಟುವರು ? ಕುಮಾರನು ತಾಯಿತಂದೆಯರಿಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವನು, ಕುಲದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವನು. ಕುಮಾರನು ರಾಜನಿಗೆ ಹಿತನಾದವನು, ದೇವಿಗೆ ಇಷ್ಟನಾದವನು, ಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನು, ಸರ್ವರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯನಾದವನು. ಇಂತಹ ನಿರ್ದೋಷಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹೊರಗಟ್ಟುವರು?" ಎಂದು, ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಗೋಳಾಡಿ, ಮಗನನ್ನೂ ಸೊಸೆಯನ್ನೂ ಸಂತೈಸಿ ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು.

ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿಯು ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ "ನಿರ್ದೋಷಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೆ, ನಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಕಳಚಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಸವಿಮಾವಿನಂತಾಗುವುದು. ನೀರಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಲ ಹೋದ ಹಂಸವಿರುವಂತೆ, ನೀನು ಅಮಾತ್ಯರಿಂದಲೂದೂರನಾಗಿ ಒಬ್ಬನೇ ಸಂಕಟ ಪಡುವೆ. ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ನೀನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ಮಹಾರಾಜ. ಶಿಬಿಗಳ ಮಾತಿಗೋಸ್ಕರ ಏನೂ ಅರಿಯದವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಬೇಡ" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು "ನಾನು ಧರ್ಮವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯನಾಗಿ ಶಿಬಿಗಳಿಗೆ ಧ್ವಜದಂತಿರುವ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

ದೇವಿಯು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ "ಅರಳಿದ ಕರ್ಣಿಕಾರಪುಷ್ಪಗಳ ವನದಂತೆ ಧ್ವಜಗಳೂ ಸೇನೆಗಳೂ ಸುತ್ತಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಮಾರನು ಇಂದು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವನು. ಇಂದ್ರಗೋಪದಂತಹ ಬಣ್ಣದ ಗಾಂಧಾರದ ಕಂಬಳಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು; ಅಂಥವನು ಇಂದು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವನು. ಹಿಂದೆ ಆನೆ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ತೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಂತರನು ಈಗ ಕಾಲುನಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೋದಾನು? ಚಂದನವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ನೃತ್ಯಗೀತಗಳಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವನು ಒರಟಾದ ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ ಕಾವಡಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಹೊತ್ತಾನು? ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಗಳನ್ನೂ ಚೀರಗಳನ್ನೂ ಯಾರೂ ಏಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ? ರಾಜನು ಚೀರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಧರಿಸಿಯಾನು? ದರ್ಭೆಯ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚೀರವನ್ನು ಮಾದ್ರಿ ಹೇಗೆ ಧರಿಸಿಯಾಳು? ಕಾಶಿಯವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷೌಮಕೌಟುಂಬರಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾದ್ರಿ ಕುಶಚೀರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಯಾಳು? ವಾಹನಗಳ ಮೇಲೂ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲೂ ತೇರುಗಳಲ್ಲೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಚೆಲುವೆ ಈಗ ಹೇಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಳು? ಮಾದ್ರಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವಳು, ಮೃದುವಾದ ಕೈಕಾಲುಗಳುಳ್ಳವಳು. ಚಿನ್ನದ ಪಾದುಕೆ ಮೆಟ್ಟಿದರೂ ನೋಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಸುತ್ತ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿವಾರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥವಳು ಇಂದು ಹೇಗೆ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಹೋದಾಳು? ಹಿಂದೆ ನರಿಯ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬೆದರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೂಗೆ ಕೂಗಿದರೆ ಭಯಗೊಂಡು ದೆವ್ವ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದಂತೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂಥವಳು ಇಂದು ಹೇಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಾಳು? ಮರಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಶೂನ್ಯವಾದ ಗೂಡನ್ನು ಕಂಡ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ನಾರು ಶೂನ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ ಚಿರಕಾಲ ದುಃಖದಿಂದ ತಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕೃಶಳಾಗಿ ವಿವರ್ಣವಾಗುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮರಿಗಳನ್ನು

ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕುರರಪಕ್ಷಿಯಂತೆ, ನೀರಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಚಕ್ರವಾಕದಂತೆ, ನಾನು ತಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಕೃಶಳಾಗುತ್ತೇನೆ, ವಿವರ್ಣವಾಗುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾರಾಜ, ನನ್ನ ಈ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ನೀನು ನಿರ್ದೋಷಿಯಾದ ಕುಮಾರನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಅಟ್ಟಿದರೆ, ನನ್ನ ಜೀವ ಕೊನೆಗಂಡಂತೆಯೇ ಸರಿ" ಎಂದಳು.

ಅವಳ ಪ್ರಲಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಂತಃಪುರದ ಶಿಬಿಕನ್ಯೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ತೋಳುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಹಲುಬಿದರು. ಅತ್ತ ವಿಶ್ವಂತರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಕ್ಕಳೂ ಹೆಂಡಿರೂ ಗಾಳಿಯು ನುಗ್ಗಿ ನುರಿಮಾಡಿದ ಶಾಲವೃಕ್ಷಗಳಂತೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆದಿದ್ದರು.

ಸಪ್ತಶತಕ ಮಹಾದಾನ

ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಿತು, ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಯಿತು. ವಿಶ್ವಂತರ ರಾಜನು ದಾನಕೊಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. "ವಸ್ತ್ರ ಬೇಕೆಂದವರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕುಡಿಯಬೇಕೆಂದವರಿಗೆ ಕುಡಿಯತಕ್ಕುದನ್ನೂ ಕೊಡಿರಿ. ಊಟ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಊಟ ನೀಡಿರಿ. ಬಂದ ಯಾಚಕರಾರನ್ನೂ ಅಟ್ಟಬೇಡಿರಿ. ಅನ್ನಪಾನಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿರಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂಜೆಗೊಂಡು ಹೋಗಲಿ" ಎಂದನು.

ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನಾದ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ತೆರಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾಚಕರು ಮತ್ತರಾಗಿ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಗುಂಪುಸೇರಿದರು. ನಿರ್ದೋಷಿಯಾದ ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿ, ನಾನಾ ಫಲಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರು. ಅವನನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಿ, ಬೇಡಿದುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಮರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರು. ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ಮುದುಕರೂ ಹುಡುಗರೂ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನವರೂ ತೋಳು ನೀಡಿ ಗೋಳಾಡಿದರು. ಅರಮನೆಯವರೂ ಊರಿನ ಹೆಂಗುಸರೂ ಗೋಳಾಡಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಶ್ರಮಣರೂ ಇತರ ಯಾಚಕರೂ "ಇದು ಅಧರ್ಮ" ಎಂದು ಹಲುಬಿದರು.

ವಿಶ್ವಂತರರಾಜನು ತನ್ನ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ಮೈತುಂಬ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಏಳುನೂರು ಆನೆಗಳನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೋಮರ ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಅಷ್ಟೇ ಮಂದಿ ಆರೋಹಕರನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ತಾಳಿದ ಏಳುನೂರು ಸಿಂಧೂದೇಶದ ವೇಗಶಾಲಿ ಜಾತ್ಯಶ್ವಗಳನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಸವಾರರನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿ, ಧ್ವಜವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳ ಚರ್ಮ ಹಾಸಿದ ಏಳುನೂರು

ರಥಗಳನ್ನೂ ಬಿಲ್ಲುಹಿಡಿದು ಕವಚ ತೊಟ್ಟ ಸಾರಥಿಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಚಿನ್ನದ ಹಾರಗಳನ್ನೂ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ, ಚೆನ್ನಾದ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟ ಏಳುನೂರು ಮಂದಿ ಸಣ್ಣನಡುವಿನ ನಗುಮುಖದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿಯರನ್ನು ಏಳುನೂರು ರಥಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಬೆಳ್ಳಿಯಪಾತ್ರೆಗಳು ಸಹವಾಗಿ ಏಳುನೂರು ಹಸುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು. ದಾಸದಾಸಿಯರನ್ನೂ ಆನೆ ಕುದುರೆ ರಥಗಳನ್ನೂ ಅಲಂಕೃತ ನಾರಿಯರನ್ನೂ ಏಳುನೂರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ದಾನ ಮಾಡಿದನು.

ಆ ದಾನವಾದಾಗ ಲೋಕ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆದರಿತು. ಲೋಕಕ್ಕೆ ರೋಮಾಂಚವಾಯಿತು. ವಿಶ್ವಂತರನು ಆ ಮಹಾದಾನಮಾಡಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದು ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಟಾಗ ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು.

ಪತಿವ್ರತೆ ಮಾದ್ರಿ

ವಿಶ್ವಂತರನು ಕ್ಷತ್ರಿಯಕನ್ಯೆಯರೇ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ದಾನಮಾಡುವನೆಂದು ಒಂದು ದೇವತೆ ಸಕಲ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ರಾಜರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಆ ದೇವತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ರಥದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕ್ಷತ್ರಿಯಕನ್ಯೆಯರೇ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋದರು. ಅವನು ದಾನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ಅವನು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, 'ತಾಯಿತಂದೆಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾಳೆ ಹೋಗುವೆನು' ಎಂದು, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ರಥದಲ್ಲಿ ತಾಯಿತಂದೆಯ ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮಾದ್ರೀ ದೇವಿಯು "ನಾನೂ ಇವನೊಡನೆ ಹೋಗಿ ತಾಯಿತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯುವೆನು" ಎಂದು ಅವನೊಡನೆ ಹೋದಳು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತಂದೆಯಾದ ಸಂಜಯನನ್ನು ವಂದಿಸಿ, "ದೇವ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀಯೆ. ನಾನು ವಂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾರಾಜ, ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದವರು ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನಾದ ನಾನು ನನ್ನವರನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಬಿಗಳ ಮಾತಿನಂತೆ ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಕಿರುಬಗಳು ತುಂಬಿದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ಪಾಪವನ್ನು ನೀಗುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕಾಮಗಳ ಕೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ನುಡಿದು, ತಾಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ,

ಅವಳಿಗೂ ಅದೇ ಮಾತು ತಿಳಿಸಿ, "ಅಮ್ಮ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ. ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು" ಎಂದು ಬೇಡಿದನು.

ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿ "ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವೆನು, ಕಂದ. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಈ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಮಾದ್ರಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವಳೇನು ಮಾಡಿಯಾಳು?" ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಂತರನು "ಅವಳ ಇಷ್ಟಕ್ಕ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯನ್ನೂ ನಾನು ಕಾಡಿಗೆ ಒಯ್ಯಬಲ್ಲೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಬರಲಿ. ಬೇಡವಾದರೆ ಇಲ್ಲೆ ಇರಲಿ" ಎಂದನು.

ಮಗನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮಹಾರಾಜನು "ಮಾದ್ರಿ, ಚಂದನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ನೀನು ದೂಳು ಕೊಳೆ ತಾಳಬೇಡ. ಕಾಶಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದವಳು ಕುಶಚೀರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಡ. ಅರಣ್ಯವಾಸ ಬಹು ದುಃಖ. ನೀನು ಹೋಗಬೇಡ, ಮಾದ್ರಿ" ಎಂದು ಯಾಚಿಸಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಾಂಗಶೋಭನೆಯಾದ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಾದ್ರಿ "ನನ್ನ ವಿಶ್ವಂತರನಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಸುಖಪಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದಳು.

ಆಗ ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನಾದ ಸಂಜಯ ಮಹಾರಾಜನು "ಕಾಡಿನ ಕಷ್ಟಗಳು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳು, ಮಾದ್ರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, ದುಂಬಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂಸೆಕೊಡುವುವು. ನದಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಜಗರಗಳೆಂಬ ಸರ್ಪಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಷವಿಲ್ಲ, ಬಲ ಬಲು ಹೆಚ್ಚು. ಮನುಷ್ಯರಾಗಲಿ ಮೃಗಗಳಾಗಲಿ ಅತಿಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಅವು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುರುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಬಿಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುವು. ಋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ಕಪ್ಪುಕೂದಲಿನ ಮೃಗಗಳೂ ಅಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನು ಮರ ಹತ್ತಿ ಹೋದರೂ ಉಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೋತುಂಬರಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಕೋಣಗಳಿವೆ. ಅವು ತಮ್ಮ ಕೊಂಬುಗಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ತುದಿಯಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡುಹಸುಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಕಂಡು, ಕರುವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಹಸುವಿನಂತೆ, ನೀನೇನು ಮಾಡುವೆ, ಮಾದ್ರಿ? ಮರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೋತಿಗಳು ಹಾರುತ್ತವೆ, ದುಮುಕುತ್ತವೆ. ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಿನಗೆ ಭಯವಾಗುವುದು ಮಾದ್ರಿ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ನರಿಯ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ ನೀನು ವಂಕಪರ್ವತದ ಬಳಿ ಏನು ಮಾಡುವೆ, ಮಾದ್ರಿ? ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಆ ಮಹಾರಣ್ಯವು ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲೇಕೆ ಹೋಗಬಯಸುವೆ, ಮಾದ್ರಿ?" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಾಂಗಶೋಭನೆಯಾದ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಾದ್ರಿಯು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು "ನೀನು ಹೇಳಿದ ವನಭಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಭವಿಸಲಿ ಎನ್ನುವೆನು. ನಾನು ಹೋಗಿಯೇ ತೀರುವೆನು,

ಮಹಾರಾಜ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಾಗಲಿ, ದರ್ಭೆಯಾಗಲಿ, ಯಾವ ಜೊಂಡೇ ಆಗಲಿ, ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವೆನು; ನಾನು ಗೊಣಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡನುಳ್ಳವಳು ಉಪವಾಸ, ಗೋಮಯ ಬಳಿಯುವುದು, ಅಗ್ನಿ ಪರಿಚರ್ಯೆ ಮಾಡುವುದು, ನೀರು ಸೇದುವುದು ಮೊದಲಾದ ಬಹುಚರ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವಳು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೋಗಿಯೇ ತೀರುವೆನು, ಮಹಾರಾಜ. ಸ್ತ್ರೀ ವಿಧವೆಯಾದರೆ, ಅವಳ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟವನ್ನು ತಿನ್ನಲೂ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲದವನು ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುವನು. ವಿಧವೆಯ ಬಾಳು ಬಲು ಕಷ್ಟ. ತಲೆಗೂದಲು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜನರು ನಿಂತು ನೋಡುವರಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಅವಳ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರಲಿ, ಸೌಭಾಗ್ಯವಂತರಾಗಿರಲಿ, ಕಾಗೆಗಳು ಗೂಗೆಯನ್ನು ಎಳೆದಾಡುವಂತೆ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಎಳೆದಾಡುವರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿ ತುಂಬಿರಲಿ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಂದಲೂ ಜೊತೆಯ ಹೆಂಗುಸರಿಂದಲೂ ಬೈಗಳು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಿಲ್ಲದ ನದಿ ಬೋಳು, ರಾಜನಿಲ್ಲದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬೋಳು; ಹತ್ತುಜನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರೂ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗುಸು ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ. ರಥಕ್ಕೆ ಧ್ವಜ ಲಾಂಛನ. ಬೆಂಕಿಗೆ ಹೊಗೆ ಗುರುತು. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ರಾಜನಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನ. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಗಂಡನಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನ. ವೈಧವ್ಯ ಬಹಳ ದುಃಖ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೂ ಹೋಗುವೆನು, ಮಹಾರಾಜ. ದರಿದ್ರನೊಡನೆ ದರಿದ್ರಳಾಗಿ ಹಣವಂತನೊಡನೆ ಹಣವಂತಳಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದವಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ಹೊಗಳುವರು. ಅವಳು ಮಾಡಲು ಕಠಿನವಾದುದನ್ನು ಮಾಡುವಳು. ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಷಾಯವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವೆನು. ವಿಶ್ವಂತರನಿಲ್ಲದೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬೇಡ. ವೈಧವ್ಯ ಬಹು ಕಠಿನ; ನಾನು ಹೋಗುವೆನು ಮಹಾರಾಜ. ನಾನಾ ರತ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಹುಧನವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗರದ ವರೆಗು ಹರಡಿರುವ ಈ ಭೂಮಿಯಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ನನ್ನ ವಿಶ್ವಂತರನಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಬೇಡ. ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ತಾನು ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವವಳ ಹೃದಯವೆಂತಹದು? ಅವಳು ಕಠಿನಹೃದಯಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನಾದ ವಿಶ್ವಂತರಮಹಾರಾಜನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವೆನು. ನಾನು ಬೇಡಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡುವವನು ಅವನೆ" ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಜಯಮಹಾರಾಜನು ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು "ಈ ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಾದ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಾದ್ರಿಯು "ದೇವ, ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶೋಕಪಡುವ ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅವರು ಗೆಲುವು ತರುವರು" ಎಂದಳು.

ಸಂಜಯಮಹಾರಾಜನು ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ "ಶುಚಿಯಾಗಿ ತೆರತೆರದ ಊಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಡುಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ತಿನ್ನುವರು? ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿನ್ನದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವರು ಮರದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಊಟನಾಡುವರು? ಕಾಶಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷೌಮ ಕೌಟುಂಬರಗಳನ್ನೂ ಉಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಕುಶಚೀರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಟ್ಟಾರು? ವಾಹನಗಳ ಮೇಲೆ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ, ರಥಗಳೊಳಗೆ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಕಾಲುನಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೋದಾರು? ಅಗಳಿ ಹಾಕಿದ ಎತ್ತರವಾದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಮಲಗಿಯಾರು? ಅಗರು ಚಂದನಗಳ ಗಂಧವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವರು ದೂಳುಕೊಳೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾಳಿಯಾರು? ಚಾಮರಗಳಿಂದಲೂ ನವಿಲುಗರಿಗಳಿಂದಲೂ ಬೀಸಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದವರು ನೊಣಗಳೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳೂ ಕಚ್ಚುವಾಗ ಏನು ಮಾಡಿಯಾರು?" ಎಂದನು.

ವನಪ್ರಯಾಣ

ಹೀಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾಗಲು ಸೂರ್ಯನು ಮೇಲೆಬಂದನು. ಆಗ ನಾಲ್ಕು ಸಿಂಧೂ ದೇಶದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ರಥವನ್ನು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗಾಗಿ ತಂದು ರಾಜದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮಾದ್ರಿಯು ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಉಳಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ವಿಶ್ವಂತರನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೆ ಹೋಗಿ ರಥವೇರಿದಳು. ರಥವೇರಿ "ಮಹಾರಾಜ, ನಮಗಾಗಿ ನೀನು ಗೋಳಾಡಬೇಡ, ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಹೇಗೆ ಇರುವೆನೋ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವರು" ಎಂದು ಸಂಜಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ವಿಶ್ವಂತರನೂ ತಾನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ತಾಯಿತಂದೆಯರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆ ಹೂಡಿದ ವೇಗವಾದ ರಥವನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಹೊರಡುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ "ನಾವು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ದಾನ ಕೊಡುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮರೆಯಬೇಡಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ತಾಯಿ "ದಾನಶಾಲಿಯಾದ ನನ್ನ ಮಗನು ದಾನಕೊಡಲಿ" ಎಂದು ಆಭರಣಗಳಿಂದಲೂ ಸಪ್ತರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಅವನ ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲೂ ಕಳುಹಿಸಿದಳು.

ಅವನಾದರೋ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಕಳಚಿ ಬಳಿಬಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟುಬಾರಿ ದಾನಮಾಡಿದನು. ನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋದ ಬಳಿಕ, ತಿರುಗಿ ನೋಡಬಯಸಿದನು. ಅವನ ಬಯಕೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಒಂದು ರಥದ ಅಗಲದಷ್ಟು ಬಿರಿಯಿತು, ಅವನ ರಥ ನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಂತಿತು. ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು. ವಿಶ್ವಂತರನು "ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ಶಿಬಿಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮನೆಯು ಎಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು, ನೋಡು, ಮಾದ್ರಿ" ಎಂದನು.

ಕುದುರೆ ರಥಗಳ ದಾನ

ಅನಂತರ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಆರುಸಾವಿರ ಅಮಾತ್ಯರನ್ನೂ ಉಳಿದ ಜನರನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ರಥವನ್ನು ಮುಂದೆ ಓಡಿಸುತ್ತ, "ಭದ್ರೆ, ಹಿಂದುಗಡೆ ಯಾರಾದರೂ ಯಾಚಕರು ಬಂದರೆ ನೋಡುತ್ತಿರು" ಎಂದು ಮಾದ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಅವಳು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಳು. ಆ ವೇಳೆಗೆ, ಅವನ ಸಪ್ತಶತಕ ಮಹಾದಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆಗದ ನಾಲ್ವರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು, "ರಾಜನೆಲ್ಲಿ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, "ದಾನ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ" ಎನ್ನಲು "ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ?" ಎಂದು ಕೇಳಿ "ರಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಎನ್ನಲು, "ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕೇಳೋಣ?" ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನ ಹಿಂದೆ ಹೋದರು. ಅವರು ಬರುವುದನ್ನು ಮಾದ್ರಿ ಕಂಡು "ಯಾಚಕರು, ದೇವ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ರಥ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಅವರು ಬಂದು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ವಿಶ್ವಂತರನು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು. ರಥದ ನೊಗ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿತು. ಯಾಚಕರು ಹೋದ ಒಡನೆಯೆ ನಾಲ್ವರು ದೇವಪುತ್ರರು ಕೆಂಪುಜಿಂಕೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೊಗವನ್ನು ಆತುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. "ನೋಡು, ಮಾದ್ರಿ. ಕೆಂಪುಜಿಂಕೆಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಈ ಚಿತ್ರವಾದ ಕುದುರೆಗಳು ಹೇಗೆ ರಥವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಿವೆ" ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನು ಮಾದ್ರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು.

ಅವರು ಹೀಗೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯಾಚಕನು ಬಂದು ರಥ ಬೇಡಿದನು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ರಥವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ರಥವನ್ನು ದಾನಮಾಡಲು ದೇವಪುತ್ರರು ಅಂತರ್ಧಾನವಾದರು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಪಾದಚಾರಿಗಳಾದರು.

ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು “ಮಾದ್ರಿ, ನೀನು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊ; ಅವಳು ಕಡೆಯವಳು, ಹಗುರ. ನಾನು ಜಾಲಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವೆನು; ಅವನು ಹಿರಿಯವನು, ಭಾರ” ಎಂದನು. ಹೀಗೆ ರಾಜನು ಮಗನನ್ನೂ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಾದ್ರಿಯು ಮಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಸಮ್ಮೋದದಿಂದ ಮುಂದೆ ನಡೆದರು.

ಚೇತರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ

ಇಬ್ಬರೂ ನಡೆದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಂಡರೆ “ವಂಕಪರ್ವತವೆಲ್ಲಿ?” ಎಂದು ಕೇಳುವರು. ಆ ಮನುಷ್ಯರು “ಅಯ್ಯೋ, ವಂಕಪರ್ವತ ಬಹಳ ದೂರವಲ್ಲ!” ಎಂದು ದುಃಖಪಡುವರು. ದಾರಿಯ ಎರಡೂ ಕಡೆ ವಿವಿಧ ಫಲಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಮರಗಳು. ಆ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಳುವುವು. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಅಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮರಗಳು ಕೂಡ ಕರುಣೆಗೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಗೆ ಬಾಗಿ ಕೈಗೆ ಎಟುಕಿಬರುವುವು. ಆಗ ವಿಶ್ವಂತರನು ಆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವನು. ಆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಕಂಡು ಮಾದ್ರಿಗೆ ರೋಮಾಂಚವಾಗುವುದು.

ಜೇತುತ್ತರನಗರದಿಂದ ಸುವರ್ಣಗಿರಿತಾಳವೆಂಬ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಐದು ಯೋಜನ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂತಿಮಾರವೆಂಬ ನದಿಗೆ ಐದು ಯೋಜನ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಜರಗಿರಿಗೆ ಐದು ಯೋಜನ. ಅಲ್ಲಿಂದ ದುರ್ನಿವಿಷ್ಟವೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಐದು ಯೋಜನ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನ ಸೋದರ ಮಾವನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಯೋಜನ. ಹೀಗೆ ಆ ಮಾರ್ಗವು ಜೇತುತ್ತರನಗರದಿಂದ ಮೂವತ್ತುಯೋಜನ. ದೇವತೆಗಳು ಆ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಮರುಕಗೊಂಡು ದಾರಿಯ ಉದ್ದವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸೋದರಮಾವನ ನಗರವನ್ನು ತಲಪಿದರು. ಜೇತುತ್ತರನಗರವನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟವರು ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಗೆ ಚೇತರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋದರಮಾವನ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತುಸಾವಿರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿದ್ದರು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ನಗರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡದೆ ನಗರದ್ವಾರದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಮಾದ್ರಿಯು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಪಾದಗಳ ದೂಳನ್ನು ತೊಡೆದು, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಿ, “ ವಿಶ್ವಂತರನು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಕಡೆ ನಿಂತಳು. ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ

ಹೋಗುವ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ಬಂದು ಅವಳ ಸುತ್ತ ಸೇರಿದರು. “ಈ ಸುಕುಮಾರಿ ಕಾಲುನಡೆ ನಡೆವಳಲ್ಲ! ವಾಹನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮಾದ್ರಿ ಕಾಲುನಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ತಿರುಗುವಳಲ್ಲ!” ಎಂದರು. ಮಾದ್ರಿಯೂ ವಿಶ್ವಂತರನೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳೂ ಅನಾಥರಂತೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಮಹಾಜನರು ಹೋಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಚೇತರಾಷ್ಟ್ರದ ಅರುವತ್ತುಸಾವಿರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೂ ಅಳುತ್ತ ಗೋಳಾಡುತ್ತ ಬಂದು, “ಕುಶಲವೆ, ದೇವ? ದುಃಖವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ದೇವ? ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಆರೋಗ್ಯವೆ? ಶಿಬಿಗಳಿಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ನಿನ್ನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲಿ? ನಿನ್ನ ರಾಜರಥವೆಲ್ಲಿ? ಕುದುರೆಯಿಲ್ಲದೆ, ರಥವಿಲ್ಲದೆ ಬಹುದೂರ ಬಂದಿರುವೆಯಲ್ಲ? ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಸೋತು ಈ ಗತಿ ಪಡೆದೆಯ?” ಎಂದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಂತರನು “ನನಗೆ ಕುಶಲ, ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶಿಬಿಗಳಿಗೆ ಏನೂ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಯ ಆನೆಯನ್ನು ಅದರ ಎಲ್ಲ ಅಲಂಕಾರಗಳೊಡನೆ ದಾನ ಮಾಡಿದೆನು. ಅದರಿಂದ ಶಿಬಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧ. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನಸ್ಸು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಡೆದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಅಟ್ಟಿದನು. ನಾನು ವಂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ” ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು “ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವೆವು, ಮಹಾರಾಜ. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೀನು ಒಡೆಯನಾಗು. ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಹೇಳು? ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಮಧುರಮಾಂಸಗಳನ್ನೂ ಶುದ್ಧವಾದ ಶಾಲ್ಯನ್ನಗಳನ್ನೂ ಸೇವಿಸು. ನೀನು ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿಯಾಗು, ಮಹಾರಾಜ” ಎಂದರು.

“ನೀವು ನೀಡಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಅದರೆ ರಾಜನು ನನ್ನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಅಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ವಂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು “ಮಹಾರಾಜ, ಈ ಚೇತರು ಆ ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀನು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಡುವರು. ಅದುವರೆಗೆ ನೀನು ಈ ಚೇತರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸು” ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದಲೂ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತ ಅವನ ಸುತ್ತ ನಿಂತರು.

“ನಾನು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ನೀವು ಹೋಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಡುವುದು ನನಗೆ ರುಚಿಸದು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಒಡೆಯನಲ್ಲ. ಶಿಬಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಹುಕೋಪದಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ನನ್ನ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಬಯಸುವರು.”

“ಮಹಾರಾಜ, ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾದಕ್ಕೆ ಚೇತರ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯವಾಳು. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿದೆ, ಹಣ ತುಂಬಿದೆ. ಜನರೆಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು. ನೀನು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳು, ದೇವ.”

“ಕೇಳಿರಿ, ಚೇತಪುತ್ರರೆ. ನನಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುವ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಶಿಬಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವನಿಗೆ ಚೇತರು ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿದರೆ ಶಿಬಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅತೃಪ್ತಿಪಡುವರು. ನನಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಡಕುಂಟಾಗುವುದು. ಘೋರ ಯುದ್ಧವಾಗುವುದು. ಬಹು ಏಟು ಬೀಳುವುದು. ನನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದಾಗಿ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯಾಗುವುದು. ನನಗೆ ಜಗಳ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಬಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಓಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.”

ವಂಕಪರ್ವತದ ದಾರಿ

ಹೀಗೆ, ಚೇತರು ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸಿದರೂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ರಾಜರು ಅವನಿಗೆ ಮಹತ್ತಾದ ಸತ್ಕಾರಮಾಡಿದರು. ಅವನು ನಗರದೊಳಗೆ ಬರಲು ಇಷ್ಟಪಡದುದರಿಂದ, ಅವನು ತಂಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ತೆರೆ ಸುತ್ತು ಕಟ್ಟಿ, ತಾವು ಸುತ್ತಲೂ ಕಾವಲು ನಿಂತರು. ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ, ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ನಾನಾ ರಸಗಳ ಊಟವನ್ನು ಉಂಡು, ಹೊರಗೆ ಹೊರಟನು. ಆ ರಾಜರೂ ಅವನೊಡನೆ ಹೊರಟು, ಹದಿನೈದು ಯೋಜನ ದೂರ ಹೋಗಿ, ಕಾಡಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮುಂದಿನ ಹದಿನೈದು ಯೋಜನಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

“ರಾಜರ್ಷಿಯಾದವನು ಎಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದೊ ನೋಡು, ಆ ಶೈಲವೆ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತ. ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಾಸಮಾಡು. ಹೀಗೆಯೆ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರದ ಕಡೆ ಹೋಗು, ಮಹಾರಾಜ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮರಗಳ ತಂಪಾದ ನೆರಳಿನಿಂದ ಮನೋರಮವಾದ ವಿಪುಲವೆಂಬ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕಾಣುವೆ. ಅದನ್ನು ದಾಟು; ಪರ್ವತದ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹರಿದುಬರುವ ಕೇತುಮತೀ ನದಿಯನ್ನು ಕಾಣುವೆ. ಅದರ ತುಂಬ ಅನೇಕ ತೆರದ ಮೀನುಗಳಿವೆ, ನದಿಗೆ ಇಳಿಯಲು

ಸುಖವಾದ ಘಟ್ಟಗಳಿವೆ, ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಸ್ನಾನಮಾಡು, ನೀರು ಕುಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯಗ್ರೋಧ ವೃಕ್ಷ ಕಾಣುವುದು. ಅದರ ನೆರಳು ತಂಪಾಗಿದೆ, ಅದರ ಹಣ್ಣು ಸಿಹಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನಾಳಿಕಪರ್ವತ. ಅದು ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ ಕಿಂಪುರುಷರಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಚಲಿಂದ ಸರಸ್ಸು; ಪುಂಡರೀಕಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಳಿಯ ಸೌಗಂಧಿಕಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದುದು. ಅನಂತರ ಮೇಘದಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಕಾಡು ; ಅದರ ತುಂಬ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲು, ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹೊತ್ತ ಮರಗಳು. ಮಾಂಸ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋಗುವ ಸಿಂಹದಂತೆ ಆ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಣ್ಣದ ಬಹು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೂಬಿಟ್ಟ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಂಪಾಗಿ ಕೂಗಿಗೆ ಮರುಕೂಗು ಕೊಡುವುವು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಕರಂಜ ಕಕುಧ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಪುಷ್ಕರಿಣಿ ಕಾಣುವುದು. ನೀರು ತುಂಬಿ, ಮೀನು ತುಂಬಿ, ಚಚ್ಚೌಕನಾದ ಆ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ಘಟ್ಟಗಳಿವೆ. ಅದರ ನೀರು ಸಿಹಿಯಾಗಿದೆ, ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದರ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಮುಂದೆ ಪರ್ಣಶಾಲೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ತಿರಿದು ತಂದು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿರಿ" ಎಂದು ಆ ಚೇತರು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದ ಅಳುಮುಖದಿಂದ ವಿಶ್ವಂತರನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

ಆ ರಾಜರು- ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ವಿಶ್ವಂತರನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಕೇಡನ್ನು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, "ಯಾವ ಶತ್ರುವಿಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕದಿರಲಿ" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಯೋಗ್ಯನೂ ನಿಪುಣನೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ಚೇತಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಡಿನ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, "ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರನ್ನೂ ಬರುವವರನ್ನೂ ನೀನು ಹಿಡಿದುಕೊ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಎಲ್ಲರೂ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಅತ್ತ ವಿಶ್ವಂತರನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ವಿಪುಲಪರ್ವತಪಾದವನ್ನು ದಾಟಿ, ಕೇತುಮತೀ ನದೀತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಒಬ್ಬ ವನಚಾರನು ಕೊಟ್ಟ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವನಿಗೊಂದು ಚಿನ್ನದ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ನೀರು ಕುಡಿದು, ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಆ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಪರ್ವತ ಶಿಖರದಲ್ಲಿನ ನ್ಯಗ್ರೋಧದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಳಿತು, ನ್ಯಗ್ರೋಧ ಫಲಗಳನ್ನು ತಿಂದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ನಾಳಿಕಪರ್ವತವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಮುಚಲಿಂದ ಸರೋವರದ ಈಶಾನ್ಯಮೂಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಾಲುದಾರಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆ

ದಟ್ಟಡವಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಅದನ್ನೂ ದಾಟಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ನದಿಯ ದಡವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು, ಮುಂದೆ ಚಚ್ಚೌಕನಾದ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿದರು.

ವಂಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಾಸ

ಹೀಗೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಹಿಮವಂತಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ದೇವರಾಜನಾದ ಶಕ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಕ್ರನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿ, "ಹೋಗಯ್ಯ, ವಂಕಪರ್ವತದ ರಮಣೀಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಾ" ಎಂದನು. ಅವನು ಅದರಂತೆಯೇ ಎರಡು ಪರ್ಣಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ನಡೆದಾಡಲು ಎರಡು ಹಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು. ಅಲ್ಲಲ್ಲೆ ಹೂವಿನ ಕಾವಣಗಳನ್ನೂ ಬಾಳೆಯ ತೋಟಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಭಯಂಕರಧ್ವನಿಮಾಡುವ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗಟ್ಟಿ, "ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿ ಬಂದವರು ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ" ಎಂದು ಬರೆದು ತಾನು ಹೋದನು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಮಾಡಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಬಂದನು. ಅವರನ್ನು ಆಶ್ರಮಪದದ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡನು. ತಾನು ಬಂದುದು ಶಕ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತೆಂದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಪರ್ಣಶಾರೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಖಡ್ಗ ಧನುಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೊರೆದು, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಳಚಿ, ಋಷಿವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ, ಸಂನ್ಯಾಸಿದಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮಾದ್ರಿಯು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಅವನೊಡನೆಯೇ ಆಶ್ರಮಪದವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತಾನೂ ಒಂದು ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಾಪಸವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದಳು. ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ತಾಪಸಕುಮಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಆ ನಾಲ್ವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯರೂ ವಂಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

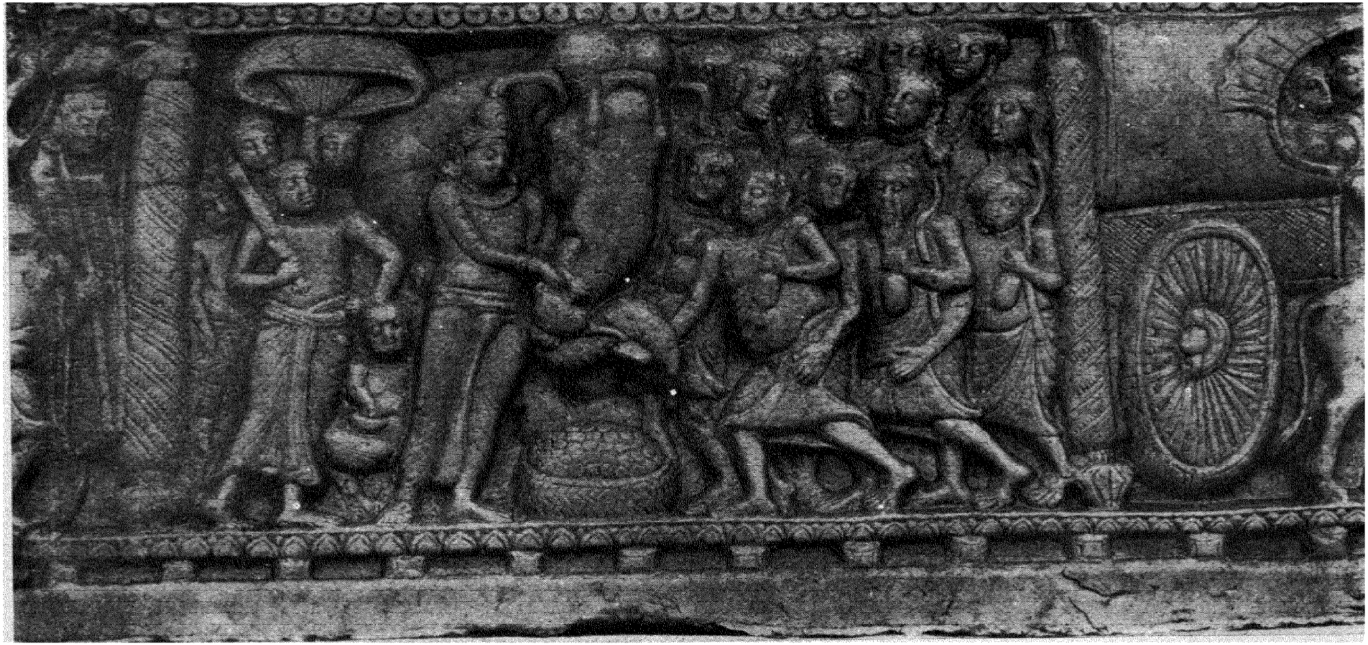
ಆಗ ಮಾದ್ರಿಯು "ದೇವ, ನೀನು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಿಗಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಡ. ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲೆ ಇರು. ನಾನು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ತರುವೆನು" ಎಂದು ವರ ಬೇಡಿದಳು.

ಅಂದಿನಿಂದ ಅವಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ತಂದು ಮೂವರನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು, "ಮಾದ್ರಿ, ಇಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಸಂನ್ಯಾಸಿ. ಸ್ತ್ರೀಯಿದ್ದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಕಷ್ಟ. ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬರಬೇಡ" ಎಂದು ತಾನೂ ಒಂದು ವರ ಬೇಡಿದನು. ಅವಳು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಳು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಮೈತ್ರಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮೂರು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಇದ್ದವು. ಮಾದ್ರಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎದ್ದು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಅಣಿಮಾಡುವಳು. ಮುಖ ತೊಳೆಯಲು ನೀರು ತಂದು, ಹಲ್ಲುಜ್ಜಲು ಕಡ್ಡಿ ಕೊಡುವಳು. ಆಶ್ರಮ ಪದವನ್ನು ಗುಡಿಸುವಳು. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಬುಟ್ಟಿ ಗುದ್ದಲಿ ಪಿಕಾಸಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳನ್ನೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನೂ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರುವಳು. ತಾನು ಆಯ್ದು ಕುಯಿದು ತಂದುದನ್ನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸುವಳು. ಅನಂತರ ಆ ನಾಲ್ವರೂ ಪರ್ಣ ಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ತಂದ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ತಿನ್ನುವರು. ಬಳಿಕ ಮಾದ್ರಿ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಳು.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವಂಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಏಳುಮಾಸ ವಾಸ ಮಾಡಿದರು.

ವಿಶ್ವಂತರನು ಆನೆಯನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟುದು

ದುರ್ನಿವಿಷ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ಜೂಜಕ

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದುರ್ನಿವಿಷ್ಟವೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗ್ರಾಮವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಜೂಜಕನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಿಂದ ನೂರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಪುನಃ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದನು. ಹೋದವನು ಬಹಳ ಕಾಲವಾದರೂ ಹಿಂದಿರುಗದಿರಲು, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯವರು ಆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಆ ಮೇಲೆ ಜೂಜಕನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಹಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದನು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಅಮಿತ್ರತಾಪನಾ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗ್ರಾಮವಾದ ದುರ್ನಿವಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆಯು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚರ್ಯೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಇತರ ತರುಣಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅವಳ ಆಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, “ಇವಳು ಆ ಮುದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪದೆ ಸೇವಿಸುವಳು. ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಏಕೆ ಕಡೆಗಣಿಸುವಿರಿ?” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಗದರಿಸಿದರು. ಆ ಹೆಂಗುಸರು “ಈ ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆಯನ್ನು ಈ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಓಡಿಸೋಣ”ವೆಂದು ನದೀತೀರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆ ನದಿಯ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಸೇರಿ, “ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆ, ನಿನ್ನಂತಹ ತರುಣಿಯನ್ನು ಆ ಮುದುಕನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯೂ ತಂದೆಯೂ ನಿನಗೆ ಅಮಿತ್ರರಾಗಿರಬೇಕು. ತರುಣಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆ ಮುದುಕನಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಗಳು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಅಹಿತವಾದುದನ್ನು, ಇಷ್ಟು ಕಠಿನನಾದುದನ್ನು, ಇಷ್ಟು ಪಾಪವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿದರೊ? ಈ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಮುದುಕನೊಡನೆ ವಾಸಮಾಡುವುದು ಪ್ರಿಯವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ. ನಿನ್ನ ಈ ಬದುಕಿಗಿಂತ ಸಾವೇ ಮೇಲು. ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕವಳಾದ ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡದೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆ ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಕೇಡುಮಾಡಿದರು. ಈ ವಯಸ್ಸಿನ ನೀನು ಮುದಿಗಂಡನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯನ್ನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯನ್ನೋ ನಿಂದಿಸಿರಬೇಕು. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರಾಗಲಿ, ಶಸ್ತ್ರ ಚುಚ್ಚಿದರಾಗಲಿ, ಅಷ್ಟು

ದುಃಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮುದಿ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡುವ ದುಃಖವೇ ದೊಡ್ಡ ದುಃಖ. ಮುದಿಗಂಡನೊಡನೆ ಆಡುವಂತಿಲ್ಲ, ನಕ್ಕು ಮಾತಾಡುವಂತಿಲ್ಲ; ಅವನು ನಕ್ಕರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯುವಕನು ಯುವತಿಯೊಡನಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಶೋಕವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಇನ್ನೂ ಯುವತಿ, ರೂಪವತಿ. ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಮುದುಕನೊಡನೆ ಏನು ಸುಖ?" ಎಂದು ಪರಿಹಾಸಮಾಡಿದರು.

ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆ ನೀರು ಗಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅಳುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಜೂಜಕನು ಅವಳು ಅಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು "ಭವತಿ, ಏಕೆ ಅಳುವೆ?" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆ "ನಾನು ಇನ್ನು ನೀರು ತರಲು ನದಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಮುದುಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಹೆಂಗುಸರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವರು" ಎಂದಳು.

"ನೀನು ನನಗಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಡ, ನನಗಾಗಿ ನೀರು ಹೊರಬೇಡ. ನಾನು ನೀರು ಹೊರುವೆನು. ಕೋಪಮಾಡಬೇಡ, ಭವತಿ."

"ನಿನ್ನಂತೆ ನೀರು ಹೊತ್ತು ತರುವ ಕುಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದವಳಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಖಂಡಿತ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನೀನು ನನಗಾಗಿ ದಾಸದಾಸಿಯರನ್ನು ಕರೆದುತರದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಇಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ."

"ನನಗೆ ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲ, ಧನ ಧಾನ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನಗೆ ದಾಸ ದಾಸಿಯರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ಭವತಿ."

"ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ವಿಶ್ವಂತರ ರಾಜನು ವಂಕ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದಾಸದಾಸಿಯರನ್ನು ಬೇಡು. ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ನೀನು ಬೇಡಿದುದನ್ನು ನೀಡುವನು."

"ನಾನು ಮುದುಕ, ಬಲವಿಲ್ಲದವ. ದಾರಿಯೋ ದೂರ, ಹೋಗಲು ಕಷ್ಟ. ಚಿಂತಿಸಬೇಡ, ಭವತಿ, ಖಿನ್ನಳಾಗಬೇಡ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕುಪಿತಳಾಗಬೇಡ, ಭವತಿ."

"ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆಯೆ ಯುದ್ಧಮಾಡದೆಯೆ ಸೋತಹಾಗೆ ನೀನು ಹೋಗದೆಯೆ ಸೋತುಹೋದೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ನೀನು ದಾಸದಾಸಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ತರದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಖಂಡಿತ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಋತುಗಳೂ ಬದಲಾಯಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ ನಾನು ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರೊಡನೆ ನಲಿಯುವಾಗ ಆಗ ನೀನು ದುಃಖಪಡುವೆ. ಮುದುಕನಾದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಆಗ ಗೋಳಾಡುವೆ. ನಿನ್ನ ಮುಖದ ತೆರೆಯೂ ತಲೆಯ ನರೆಯೂ ಆಗ ಹೆಚ್ಚುವುವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ."

ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆಯ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯ ಮೇಲೆ ಮೋಹವಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ "ದಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ದೋಸೆಗಳನ್ನೂ ಸಿಹಿಯುಂಡೆಗಳನ್ನೂ ಬುತ್ತಿಕಟ್ಟು. ಜಾತಿಕುಲಗೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನರಾದ ಇಬ್ಬರು ದಾಸ ಕುಮಾರಕರನ್ನು ಕರೆತರುವೆನು. ಅವರು ಹಗಲೂರಾತ್ರಿ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪದೆ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಮಾಡುವರು" ಎಂದನು.

ಅವಳು ಬೇಗನೆ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುರಿದ ಕಡೆಗಳನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿ, ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಿಗಿಪಡಿಸಿ, ಕಾಡಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು, ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ತುಂಬಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಾಪಸವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ, "ಭದ್ರೆ, ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಡ. ನಾನು ಬರುವವರೆಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿರು" ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, ಕಾಲಿಗೆ ಮೆಟ್ಟನ್ನು ಏರಿಸಿ, ಬುತ್ತಿಯ ಹಸುಬೆಯನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆಯನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟನು.

ವಂಕಪರ್ವತದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಹೊರಟವನು ಶಿಬಿಗಳ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು "ವಿಶ್ವಂತರನು ಎಲ್ಲಿ? ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಜನ "ನಿಮ್ಮಂತಹರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಅತಿದಾನದಿಂದಲೇ ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಸ್ವಂತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮಂತಹರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅತಿದಾನದಿಂದಲೇ ಆತನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಂಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಪುನಃ ಬಂದೆಯ? ಇಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲು" ಎಂದು ಅವರು ಮಣ್ಣುಹೆಂಟೆ ದೊಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದರು. ದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದರು, ಅವನು ವಂಕಪರ್ವತದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದನು.

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ಅವನು ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳು ತುಂಬಿದ ಕಾಡನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕನು. ತನ್ನ ದಂಡ ಕಮಂಡಲು ದರ್ವಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೇಡಿದುದನ್ನು ಕೊಡುವವನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಡನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಆ ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಳಗಳು ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದುವು. ಅವನು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೂರವಾದನು. ಆಗ ಆ

ಆಸೆಬುರುಕನು ವಂಕಪರ್ವತದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು “ಜಯಂತನೂ ಅಪರಾಜಿತನೂ ಆದ ರಾಜಪುತ್ರ ವಿಶ್ವಂತರನೆಲ್ಲಿ? ಭಯಗೊಂಡವರಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕಾಣಿಸುವ ವಿಶ್ವಂತರನೆಲ್ಲಿ? ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾದ ವಿಶ್ವಂತರನೆಲ್ಲಿ? ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗರ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಯಾಚಿಸುವವರಿಗೆ ಗತಿಯಾದ ಅವನೆಲ್ಲಿ? ಸಮುದ್ರಸಮಾನನಾದ ವಿಶ್ವಂತರನೆಲ್ಲಿ? ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ, ಮನೋರಮವಾಗಿ, ಪುಂಡರೀಕಗಳ ಕೇಸರಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋದ ಕೊಳದಂತಹ ವಿಶ್ವಂತರ ಮಹಾರಾಜನೆಲ್ಲಿ? ಶೀತಲವಾದ ತನ್ನ ನೆರಳಿನಿಂದ ಶ್ರಾಂತರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ಲೇಶಗೊಂಡವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಕೊಡುವ ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದ ಮಹಾ ಅಶ್ವತ್ಥದಂಥವನು ಎಲ್ಲಿ? ಆ ಮಹಾನ್ಯಗ್ರೋಧದಂಥವನು ಎಲ್ಲಿ? ಆ ಮಹಾ ಆಮ್ರದಂಥವನು ಎಲ್ಲಿ? ಆ ಮಹಾ ಶಾಲದಂಥವನು ಎಲ್ಲಿ? ಅಯ್ಯೊ, ಈ ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಗೋಳಾಡುವೆನಲ್ಲ! ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನನಗೆ ಆನಂದವಾಗುವುದು. ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ಬಹಳ ಪುಣ್ಯಬರುವುದು” ಎಂದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಳಾಡಿದನು.

ಚೇತಪುತ್ರ

ಚೇತರು ವಿಶ್ವಂತರನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಚೇತಪುತ್ರನು ಆ ಗೋಳು ಕೇಳಿದನು. ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತ “ಈತನು ವಿಶ್ವಂತರನ ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಳಾಡುವನು. ಇವನು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಮಾದ್ರಿಯನ್ನೋ ಮಕ್ಕಳನ್ನೋ ಬೇಡಬಂದವನು. ಇವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಲ್ಲುವೆನು” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ಅವನ ಬಳಿ ಬಂದು, “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಂತಹರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಅತಿದಾನದಿಂದಲೇ ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಸ್ವಂತರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಂಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಕವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹುಡುಕುವಂತೆ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಊರಿನಿಂದ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದ ನೀನು ಮಾಡಬಾರದುದನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಯಗೊಡವೊಲ್ಲೆ, ನಾನು ಬಿಡುವ ಬಾಣ ನಿನ್ನ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುವುದು. ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಾಂಸದಿಂದ ದಾರಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಯಾಗಮಾಡುವೆನು. ನಿನ್ನ ಮಾಂಸ, ಮೇಧಸ್ಸು, ತಲೆ, ಹೃದಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆಹುತಿಕೊಡುವೆನು. ನಿನ್ನ ಮಾಂಸದಿಂದ

ಒಳ್ಳೆಯ ಯಾಗವಾಗುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಹೋಮವಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನಾಗಲಿ ನೀನು ಒಯ್ಯಲಾರೆ" ಎಂದು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಎಳೆದು ಗದರಿಸಿದನು.

ಜೂಜಕನು ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮರಣಭಯದಿಂದ ಬೆದರಿ, ಸುಳ್ಳುಹೇಳುತ್ತ " ಚೇತಪುತ್ರ, ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು. ದೂತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ದೂತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸನಾತನಧರ್ಮ. ಶಿಬಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಶಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಣಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ತಾಯಿ ದುರ್ಬಲಳು. ಬಹುಕಾಲ ಅತ್ತು ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಕರಗಿಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ದೂತ, ನಾನು ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನು. ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಹೇಳು" ಎಂದನು.

ಆಗ ಚೇತಪುತ್ರನು 'ಇವನು ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟು, ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಜೂಜಕನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ಕೊಂಬೆಗಳ ನಡುನೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ "ನೀನು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ವಿಶ್ವಂತರನ ಪ್ರಿಯದೂತ. ನಿನಗೆ ನಾನು, ಇದೊ, ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ ಕೊಡುವೆನು. ಇದು ಮಧುಕುಂಭ, ಇದು ಮೃಗಮಾಂಸ" ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಊಟಮಾಡಿಸಿ, ದಾರಿಗೆ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು, ಅವನಿಗೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ "ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆ ಶೈಲವೆ ಗಂಧಮಾದನ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇರುವನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ರೂಪುತಾಳಿ, ಹೂ ಕೊಯ್ಯುವ ಕೋಲು ಚಮಚ ಜಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಚರ್ಮ ಹೊದೆದು ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಅಗ್ನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು. ಅದೊ ಅಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಹಸುರಾದ ಪರ್ವತಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ, ಆ ನೀಲಿಯ ಅಂಜನಪರ್ವತಗಳ ಶಿಖರಗಳು ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ, ಧವ ಅಶ್ವಕರ್ಣ ಖದಿರ ಶಾಲ ಸ್ಪಂದನ ಮಾಲುವಾ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಕುಡಿದವರಂತೆ ತೂಗಾಡುತ್ತವೆ. ಮೇಲೆ ಆ ಮರಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಜ್ಜುಹಾ ಮತ್ತು ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಗುಂಪು ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರುತ್ತ, ಹೋಗುವವರನ್ನು ಹಾಡಿನಿಂದ ಕರೆದು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ತಾಪಸರೂಪಿನಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವನು" ಎಂದು ತೋರಿಸಿದನು.

ಆಶ್ರಮ ವರ್ಣನೆ

ಆ ಬಳಿಕ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಆಶ್ರಮಪದವನ್ನು ಕುರಿತು "ಅಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಹಲಸು, ನೆಲ್ಲಿ ಬೇಲ, ಶಾಲ, ಜಂಬೂ, ಅಂಜೂರ, ಖರ್ಜೂರ ಮುಂತಾದ ಸಿಹಸಿಹಿಯಾದ ಹಣ್ಣು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಮಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೂವು, ಕೆಲವದರಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಹಣ್ಣು, ಕೆಲವು ಆಗಲೇ ಪಕ್ವವಾಗಿವೆ, ಕೆಲವು ಇನ್ನೂ ಕಪ್ಪೆಯಬಣ್ಣದ ಕಸುಗಾಯಿ. ಬಣ್ಣ ವಾಸನೆ ರುಚಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಆ ಮಾವುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬನು ಕೆಳಗೆ ನಿಂತೇ ಕುಯ್ಯಬಹುದು. ದೇವತೆಗಳ ಆವಾಸವಾದ ನಂದನದಂತಹ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುವುದು. ಆ ಮಹಾವನದ ತುಂಬ ತಾಳೆ, ತೆಂಗು, ಖರ್ಜೂರಗಳು. ಆಕಾಶದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತಿರುವ ನಾನಾ ವರ್ಣದ ಹೂಗಳು ಹಾರುವ ಬಾವುಟದ ತುದಿಯ ಮಾಲೆಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ತಗರ, ಪಾಟಲಿ, ಪುನ್ನಾಗ, ಗಿರಿಪುನ್ನಾಗ, ಅಗರು ಮಂತಾದ ಅನೇಕ ಮರಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮ ಉತ್ಪಲಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋದ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯು ದೇವತೆಗಳ ನಂದನದಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಋತುವಿನ ಹೂವುಗಳ ರಸದಿಂದ ಮದಿಸಿದ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಕೂಗಿಗೆ ಗಿರಿಗಳು ಧ್ವನಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಪುಷ್ಕರದಿಂದಲೂ ಮಕರಂದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣದಿಂದಲೂ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದಲೂ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ. ಪದ್ಮಪರಾಗವು ಆಶ್ರಮದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಳದ ಸುತ್ತಿನ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಬಿದ್ದ ತೆರತೆರದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಮೀನು ಆಮೆ ನಳ್ಳಿಗಳು ಆಯಲು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೂವಿನಿಂದಲೂ ಮೃಣಾಳದಿಂದಲೂ ಮಕರಂದವು ಹಾಲಿನಂತೆ, ತುಪ್ಪದಂತೆ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಪುಷ್ಪಗಂಧಕ್ಕೆ ಧ್ವನಿಗುಡುತ್ತ ದುಂಬಿಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಹು ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರೊಡನೆ ಕೂಗುಕರೆಯುತ್ತ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುತ್ತವೆ, ಒಂದನ್ನೊಂದು ಪ್ರೀತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಣ್ಣಗಳ ನಾನಾ ವಾಸನೆಗಳ ಹೂಗಳು ಹಾರಾಡುವ ಬಾವುಟದ ತುದಿಯ ಮಾಲೆಗಳಂತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಂತರನು ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ತಾಪಸರೂಪಿನಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವನು" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಚೇತಪುತ್ರನು ವಿಶ್ವಂತರನ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಜೂಜಕನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನು ಆ ಚೇತಪುತ್ರನನ್ನು ಆದರಿಸುತ್ತ "ಇದೊ ಜೇನುತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ-ಅದ್ದಿದ್ದ ರೊಟ್ಟಿ, ಇದೊ ಸಿಹಿಯುಂಡೆ" ಎಂದು ಕೊಡಲುಹೋದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಚೇತಪುತ್ರನು "ಬೇಡ. ಆ ಬುತ್ತಿ ನಿನಗೇ ಇರಲಿ. ಇದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊ. ನಿನ್ನ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಲಿ. ಈ ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಆಶ್ರಮ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತನೆಂಬ ಋಷಿಯಿರುವನು. ನೀನು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳು. ಅವನು ನಿನಗೆ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸುವನು" ಎಂದನು.

ಜೂಜಕನು ಅವನನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಅಚ್ಯುತ ಋಷಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

ಅಚ್ಯುತ ಋಷಿ

ಜೂಜಕನು ಅಚ್ಯುತ ಋಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು " ತಮಗೆ ಕುಶಲ ತಾನೆ? ತಾವು ಕ್ಷೇಮ ತಾನೆ? ಕಂದಮೂಲಗಳೂ ಫಲಗಳೂ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆಯಷ್ಟೆ? ಸೊಳ್ಳೆಗಳೂ ನೊಣಗಳೂ ಹರಿದಾಡುವ ಜಂತುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳು ತುಂಬಿದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ ತಾನೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಅಚ್ಯುತ ತಾಪಸನು "ನನಗೆ ಕುಶಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ನಾನು ಕ್ಷೇಮ. ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳು ನನಗೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಸೊಳ್ಳೆ ನೊಣಗಳೂ ಹರಿದಾಡುವ ಜಂತುಗಳೂ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳಿಂದ ನನಗೇನೂ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಏನೂ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಗತ, ನೀನು ಬಂದುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಒಳಗೆ ಬಾ. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊ. ಇದೊ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನು. ಇದೊ, ಗಿರಿಗುಹೆಯಿಂದ ತಂದ ಶೀತಲವಾದ ನೀರು. ಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನೂ ಕುಡಿ" ಎಂದನು.

"ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ದಾನವನ್ನೂ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನೂ ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಶಿಬಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅಟ್ಟಿದ ಸಂಜಯನ ಸ್ವಂತ ಮಗನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ತೋರಿಸು."

"ನೀನು ಶಿಬಿರಾಜನನ್ನು ಕಾಣುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬೇಡಲು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯನ್ನು ದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ, ಜಾಲಿಯನ್ನು ದಾಸನನ್ನಾಗಿ ಬೇಡಲು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ತಾಯಿಮಕ್ಕಳು ಮೂವರನ್ನೂ ಕಾಡಿನಿಂದ ಒಯ್ಯಲು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಅವನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ಧನಧಾನ್ಯಗಳಿಲ್ಲ."

"ನಾನು ಕೇಡುಮಾಡುವವನಲ್ಲ, ಬೇಡಲು ಬಂದವನಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಮೇಲುಂಟು. ಅವರೊಡನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸದಾ ಸುಖವುಂಟು. ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಿರುವೆನು. ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸು."

ಅಚ್ಯುತನು ಜೂಜಕನನ್ನು ನಂಬಿ, "ಆಗಲಿ, ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು" ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿದನು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅವನಿಗೆ ದಾರಿತೋರಿಸುತ್ತ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತವನ್ನೂ ಚತುರಸ್ರ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯನ್ನೂ ಮುಚಲಿಂದ ಸರಸ್ಸನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಅಚ್ಯುತತಾಪಸನು ವರ್ಣಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಜೂಜಕನು ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ಚತುರಸ್ರ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ "ಅತಿ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಮಾದ್ರಿ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವವರು. ನಾಳೆ ಅವಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಂತರನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಡುವೆನು. ಮಾದ್ರಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು" ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಿಯ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹಿತವಾದ ಕಡೆ ಮಲಗಿದನು.

ಮಾದ್ರಿಯ ಕನಸು

ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರಿ ಸ್ವಪ್ನಕಂಡಳು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕರಿಯನು ಕಾಷಾಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಂದನು. ಅವನ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲೂ ರಕ್ತಮಾಲಾ ಪುಷ್ಪಗಳ ಅಲಂಕಾರವಿತ್ತು. ಅವನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಾದ್ರಿಯ ಕೂದಲು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತಳ್ಳಿದನು. ಅವಳು ಕೂಗಿಕೊಂಡಾಗ ಅವಳ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು, ಎರಡು ತೋಳುಗಳನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಎದೆಯನ್ನು ಒಡೆದು ರಕ್ತದ ಹನಿ ತೊಟ್ಟಿಡುವ ಹೃದಯಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಂಡು ನಡೆದನು. ಆ ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡು ಮಾದ್ರಿ ಭಯದಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಳು.

ಎಚ್ಚರವಾದ ಬಳಿಕ, "ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡೆ. ವಿಶ್ವಂತರನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಕೇಳುವೆನು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಕುಟ್ಟಿದಳು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು "ಅದು ಯಾರು?" ಎಂದನು.

"ನಾನು ದೇವ, ಮಾದ್ರಿ."

"ಭದ್ರೆ, ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುರಿದು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದೆ?"

“ದೇವ, ನಾನು ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಬಂದೆ.”

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಆ ಸ್ವಪ್ನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದನು. “ನಾಳೆ ನನ್ನ ದಾನಪಾರಮಿತೆ ಪೂರೈಸುವುದು. ಯಾಚಕನು ನಾಳೆ ಬಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಡುವನು. ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ “ಮಾದ್ರಿ, ಕೆಟ್ಟನಿದ್ರೆ ಕೆಟ್ಟಊಟಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕದಡಿರಬೇಕು, ಹೆದರಬೇಡ” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಮಾದ್ರಿಯು ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ, ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಆಲಿಂಗಿಸಿ, ತಲೆಗೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು, “ಇಂದು ನಾನು ಕೆಟ್ಟಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡೆ. ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇರಿ” ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, “ದೇವ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ” ಎಂದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬುಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಳು.

ಜೂಜಕನ ಭಿಕ್ಷೆ

ಅತ್ತ ಜೂಜಕನು “ಮಾದ್ರಿ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಎದ್ದು ಕಾಲುದಾರಿಯಿಂದ ಆಶ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದನು. ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಕೂಡ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಪ್ರತಿಮೆಯಂತೆ ಕುಳಿತು, “ಇದೊ ದಾನ ಬೇಡುವವನು ಬರುವನು” ಎಂದು ದಾಹಗೊಂಡ ಮದ್ಯಪಾಯಿಯಂತೆ ಅವನನ್ನೇ ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಕ್ಕಳು ಅವನ ಕಾಲಬಳಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜೂಜಕನು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶ್ವಂತರನನಿಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಏಳುಮಾಸದಿಂದ ಕೆಳಗಿರಿಸಿದ್ದ ದಾನದ ಭಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡವನಂತೆ “ಬಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬಾ” ಎಂದು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು “ಏಳು ಜಾಲಿ, ನಿಲ್ಲು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ ಪುನಃ ಬಂದಂತೆ ಇದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎಂದನು.

ಜಾಲಿಕುಮಾರನು “ಹೌದಪ್ಪ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ. ಏನೋ ಬೇಡಲು ಬರುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ಬರುತ್ತಿರುವನು. ನಮಗೆ ಇವನು ಅತಿಥಿ” ಎಂದು ಎದ್ದುಹೋಗಿ, ಅವನನ್ನು ಆದರಿಸಿ, ಅವನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಕೈ ನೀಡಿದನು. ಜೂಜಕನು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಿ, “ಇವನು ವಿಶ್ವಂತರನ ಮಗ ಜಾಲಿಕುಮಾರನೆ ಇರಬೇಕು. ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಒರಟಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವೆನು”

ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, "ಹೋಗಾಚೆ, ಹೋಗಾಚೆ" ಎಂದು ನೆಟಿಕೆಮುರಿದನು. ಕುಮಾರನು "ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಎಷ್ಟು ಒರಟು!" ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡನು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಜೂಜಕನು ವಿಶ್ವಂತರನ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ್ನ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ "ಏಳುಮಾಸಕಾಲ ಏನೂ ಶೋಕವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವೆವು. ದೇವರಂತಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದಂಡ, ದರ್ವಿ, ಕಮಂಡಲುಗಳೊಡನೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡುದು ಇದೆ ಮೊದಲು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಹಾಗೆಯೆ "ಈತನು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಈ ಮಹಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುವೆನು" ಎಂದುಕೊಂಡು, "ನೀನು ಈ ಮಹಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾರಣವೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಜೂಜಕನು "ನೀನು ಎಂದೂ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ತುಂಬಿರುವ ಪ್ರವಾಹದಂಥವನು. ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾನು ಬೇಡಲು ಬಂದಿರುವೆನು" ಎಂದನು.

ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿತು. ನೀಡಿದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾವಿರದ ಚೀಲವನ್ನು ಇಡುವವನಂತೆ "ಇದೊ, ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ ಕೊಡುವೆನು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀನೆ ಒಡೆಯ. ಆದರ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋದ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಸಂಜೆಗೆ ಬರುವಳು. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋಗು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ, ಗಂಧತೊಡೆದು, ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಿ. ರಾತ್ರಿ ಇದ್ದು ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋಗುವೆಯಂತೆ" ಎಂದನು.

"ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ನನಗೆ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವುದೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ. ನನಗೇನಾದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಾದೀತು. ನಾನು ಈಗಲೇ ಹೋಗುವೆನು. ಹೆಂಗಸರು ಯಾಚಕರಿಗೆ ಕೊಡಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವರು. ನೀನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದಾನಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆ, ಅವರು ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ನನ್ನಂತಹನಿಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದು, ನೀನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆ" ಎಂದು ಜೂಜಕನು ಹೇಳಿದನು.

"ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಪತಿವ್ರತೆ. ಮಕ್ಕಳು ಅವಳನ್ನು ಕಾಣುವುದು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಅಜ್ಜನಾದ ಸಂಜಯನ ಬಳಿಗಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಮಂಜುಳವಾಗಿ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, ಅವನು ಬಹಳ ಹಣ ಕೊಡುವನು."

“ಬೇಡ, ಬೇಡ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಕಳುಹಿಸಿಯಾನು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ರಾಜನು ನನ್ನನ್ನು ದಂಡಿಸಬಹುದು, ಮಾರಿ ಬಿಡಬಹುದು, ಅಥವಾ ಕೊಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಧನವೂ ಇಲ್ಲದ ದಾಸರೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಂಗಿಸಿಯಾಳು.”

“ಈ ಮಕ್ಕಳು ಕಿವಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಹಿಗ್ಗುವುದು. ಧರ್ಮಸ್ಥನಾದ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ನಿನಗೆ ಬಹು ಧನ ಕೊಡುವನು.”

“ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಾನು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಪರಿಚಾರಿಕೆಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತೇನೆ.”

ಮಕ್ಕಳ ಮಹಾದಾನ

ಜೂಜಕನ ಆ ಒರಟುಮಾತು ಕೇಳಿ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಪೊದೆಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡರು. ಜೂಜಕನು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನೆಂದು ನಡುಗುತ್ತ, ಆ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತ ಚತುರಸ್ರ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ನಾರುಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮೈಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೀರಿಗಿಳಿದು ಒಂದು ತಾವರೆಯೆಲೆಯನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡರು.

ಇತ್ತ ಜೂಜಕನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು. “ವಿಶ್ವಂತರ, ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈಗ ತಾನೆ ನನಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟು, 'ನಾನು ಜೇತುತ್ತರ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗವೊಲ್ಲೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಪರಿಚಾರಿಕಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದೊಡನೆಯೆ ಸಂಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟು, ಈಗ ಏನೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ ಕುಳಿತಿರುವೆ. ನಿನ್ನಂತೆ ಸುಳ್ಳಾಡುವವನು. ಲೋಕದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದನು.

ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ದುಃಖದಿಂದ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಮೈ ನಡುಗಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಓಡಿಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, “ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆತರುವೆನು” ಎಂದು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಹಿಂದೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ನೀರಿಗಿಳಿದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡು, “ಅಪ್ಪ, ಜಾಲಿ! ಬಾರಪ್ಪ. ನನ್ನ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸು. ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ

ಶಾಂತಿ ತಾ. ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಸು. ಈ ಭವಸಾಗರವನ್ನು ನಾನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ದೃಢವಾದ ನಾವೆಯಾಗು, ಯಾನವಾಗು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು, ದೇವತೆಗಳ ಲೋಕವನ್ನೂ ದಾಟುವೆನು" ಎಂದು ಕರೆದನು.

ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ತಂದೆಯ ಕೂಗು ಕೇಳಿ, "ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನನ್ನನ್ನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಎದುರಾಡುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ನೀರಿನಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಿ, ತಾವರೆಯೆಲೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಬಲಗಾಲ ಬಳಿ ಬಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಣಕಾಲನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಅತ್ತನು.

ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು "ಅಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯೆಲ್ಲಿ?" ಎಂದನು.

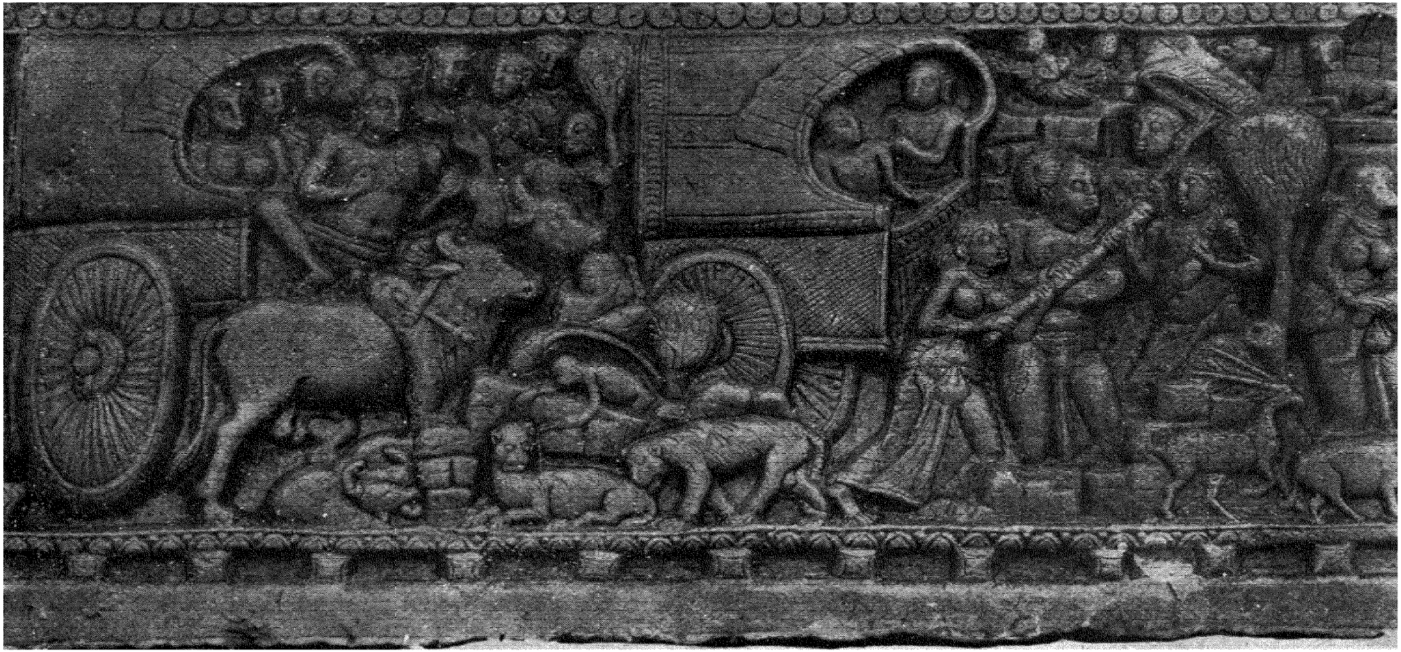
"ಅಪ್ಪ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಭಯವಾದರೆ ಅವು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುವು" ಎಂದು ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ಹೇಳಿದನು.

ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು "ಮಕ್ಕಳು ಏನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು" ಎಂದು ನೆನೆದು, "ಬಾರಮ್ಮ, ಕೃಷ್ಣೆ, ಬಾ. ನನ್ನ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸು. ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಂಪೆರಚು. ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಸು. ಈ ಭವಸಾಗರವನ್ನು ನಾನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ದೃಢವಾದ ಯಾನವಾಗು, ನಾವೆಯಾಗು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು, ದೇವತೆಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ದಾಟುವೆನು" ಎಂದು ಕೂಗಿಕರೆದನು.

ಅವಳು ಕೂಡ ತಂದೆಗೆ ಎದುರಾಡಬಯಸದೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಎಡಗಾಲ ಬಳಿ ಬಿದ್ದು ಅತ್ತಳು. ಅವರ ಕಣ್ಣೀರು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಅರಳಿದ ಕಮಲಗಳ ಬಣ್ಣದ ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುವು. ಅವನ ಕಣ್ಣೀರು ಅವರ ಚಿನ್ನದ ಹಲಗೆಯಂತಹ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಸಂತೈಸಿ, "ಅಪ್ಪ, ಜಾಲಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಾನ ಕೊಟ್ಟುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ? ಇಂದು ನನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸು" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವಂತೆ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಿದನು.

"ಅಪ್ಪ, ಜಾಲಿ. ನೀನು ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಾವಿರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕು. ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಉತ್ತಮ ರೂಪವತಿ. ಯಾವನಾದರೂ ನೀಚಜಾತಿಯವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಧನ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದಾನು. ಕೊಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ನೂರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ರಾಜರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದಾದರೆ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾಸದಾಸಿಯರನ್ನೂ ಆನೆ ಕುದುರೆ

ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೂರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಲಿ" ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಿ ಸಂತೈಸಿದನು.

ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟಿದ್ದು – ರಥವನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟಿದ್ದು

[ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬದಲು 'ಕುದುರೆ' ಎಂದಿದೆ]

ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆದು, “ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಈ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಜ್ಞಾನವು ನನಗೆ ನೂರರಷ್ಟು, ಸಾವಿರದಷ್ಟು, ನೂರುಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕಮಂಡಲದಿಂದ ನೀರು ಸುರಿದು ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ, ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟಾಗ, ನೆಲ ನಡುಗಿತು.

ಹೀಗೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟು, ’ನಾನು ಕೊಟ್ಟುದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾನ’ ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತನು.

ಮಕ್ಕಳ ವಿಲಾಪ

ಅತ್ತ ಜೂಜಕನು ಕಾಡಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಡಿದು ತಂದು ಕುಮಾರನ ಬಲಗೈಯನ್ನೂ ಕುಮಾರಿಯ ಎಡಗೈಯನ್ನೂ ಒಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಅದೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊನೆಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅವನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಚರ್ಮ ಕತ್ತರಿಸಿತು, ರಕ್ತ ಸುರಿಯಿತು. ಅವನು ಹೊಡೆದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೆನ್ನುಕೊಟ್ಟು ಏಟಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗುವರು.

ಜೂಜಕನು ಒಂದು ಕಡೆ ಎಡವಿಬಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮೃದುವಾದ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಳಚಿ ಓಡಿಹೋದರು. ಅಳುತ್ತಾ ಓಡಿಹೋಗಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಬಳಿಬಂದರು. ಜಾಲಿ ಕುಮಾರನು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಅರಳಿ ಎಲೆಯಂತೆ ಅದಿರುತ್ತಾ “ಅಮ್ಮ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ, ಅಪ್ಪ. ಅವಳನ್ನು ಕಾಣುವವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ದಾನಕೊಡಬೇಡ, ಅಪ್ಪ. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ, ಇವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ಇವನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ. ಇವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭಯವಾಗುವುದು. ಹರಡಿದ ಕಾಲು, ವಾಸನೆ ಉಗುರು, ಜೋಲಾಡುವ ಮಾಂಸ, ನೇತುಬಿದ್ದ ಕೆಳತುಟಿ, ಹಂದಿಯ ಕೋರೆ, ಮುರಿದ ಮೂಗು, ಗಡಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ, ಬಾಗಿದ ಬೆನ್ನು, ಒಂಟಿ ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣು, ಕೆಂಪು ಗಡ್ಡ, ಹಳದಿ ಕೂದಲು, ಸುಕ್ಕು ಚರ್ಮ, ಎಣ್ಣೆ ಬಣ್ಣ; ಇಷ್ಟು ವಿಕಾರವಾದವನು ರಕ್ತಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವನಾಗಿರಬೇಕು. ಊರಿನಿಂದ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಪಿಶಾಚಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆ? ಈ ಧನಪಿಶಾಚಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದು, ದನಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟುವಂತೆ ದಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಟ್ಟುವನಲ್ಲ! ಇದನ್ನು ಕಂಡೂ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆಯಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಕಲ್ಲಿನದೆ? ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಬಿಗಿದದ್ದೆ? ಕೃಷ್ಣೆಯಾದರೂ

ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ಹಿಂಡನ್ನು ಅಗಲಿದ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವ ಕರುವಿನಂತೆ ಅಳುವಳು, ನೋಡು" ಎಂದನು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ಪುನಃ ತಾಯಿತಂದೆಯನ್ನು ನೆನೆದು, "ನಾನು ಸಾಯಲು ದುಃಖಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರತಕ್ಕುದೇ. ಆದರೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖ, ತಂದೆಯನ್ನು ಕಾಣದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖ. ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರು ಶೋಕಿಸುವರು. ಅವರ ಶೋಕ ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುವುದು. ಈ ವಿವಿಧವಾದ ವೃಕ್ಷಗಳ ಬಳಿ, ಈ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿ, ಈ ತಣ್ಣೀರಿನ ನದಿಯ ಬಳಿ ನಾವು ಆಡಿದೆವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮರಗಳ ಹಣ್ಣನ್ನೂ ತಿಂದೆವು. ಈ ಆನೆ ಕುದುರೆ ಎತ್ತಿನ ಬೊಂಬೆಗಳೊಡನೆ ಆಡಿದೆವು. ಇಂದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಗಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಗೋಳಾಡಿದನು. ಆದರೂ ಜೂಜಕನು ಅವನನ್ನೂ ಅವನ ತಂಗಿಯನ್ನೂ ಹೊಡೆದಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಹಾಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು "ಅಪ್ಪ, ನಾವು ಕೇಳಿದೆವೆಂದು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸು. ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ನಿನಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ನಮ್ಮ ಈ ಆನೆ ಕುದುರೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡು. ಇದರಿಂದ ಅವಳ ದುಃಖ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ಶೋಕ ಬಲವಾಯಿತು, ಹೃದಯ ಬಿಸಿಯಾಯಿತು. ಅವನು ಕೇಸರಿಸಿಂಹವು ಹಿಡಿದ ಮದದಾನೆಯಂತೆ, ರಾಹುಮುಖವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಚಂದ್ರನಂತೆ ನಡನಡುಗಿದನು. ದುಃಖವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತ್ತ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕರುಣ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಅತ್ತನು.

"ಅಯ್ಯೋ, ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಅತ್ತರೆ, ಸಂಜೆ ಊಟದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಊಟವಿಡುವವರಾರು? ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾರು? ಅವರನ್ನು ನಡೆಸುವವರಾರು? ಅವನಾದರೂ ಎಂತಹ ಲಜ್ಜಾಹೀನ ! ಏನೂ ಅರಿಯದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಹೊಡೆಯುವನಲ್ಲ ! ಬಲೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೀನಿನಂತೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಂದರನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವನಲ್ಲ!" ಎಂದು ದುಃಖಪಟ್ಟನು. ಪುನಃ "ಅವನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವನು. ಅವನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ, ಅವನ ಜೀವವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆತರುವೆನು" ಎಂದು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಿದನು. "ಆದರೆ ಇದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ದಾನ ಕೊಡುವುದು ಕೊಟ್ಟು, ಹೀಗೆ ಅನುತಾಪ ಪಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಧರ್ಮವಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವನಿಗೇ ಅನಂತರ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಅತ್ತ ಜೂಜಕನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಮುಂದುಗಡೆ ಜಾಲಿಕುಮಾರನು "ಸ್ವಂತ ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ತಂದೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕೆಲವರ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಯಿತು. ಸಾಯೋಣ ಬಾ, ಕೃಷ್ಣೆ. ನಾವು ಬದುಕಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹಣದಾಸೆಯುಳ್ಳ ಇವನಿಗೆ ರಾಜನು ನಮ್ಮನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟನು. ಇವನು ನಮ್ಮನ್ನು ದನದಂತೆ ಅಟ್ಟುವನು. ನಾವು ಈ ಮರಗಳನ್ನೂ ಆಶ್ರಮವನ್ನೂ ನದಿಯನ್ನೂ ತೊರೆದುಹೋಗುವೆವು" ಎಂದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾ ನಡೆದನು.

ಜೂಜಕನು ಪುನಃ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಎಡವಿಬಿದ್ದನು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿಯ ಕಟ್ಟು ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಕಳಚಿಹೋಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಗಾಯಗೊಂಡ ಕೋಳಿಗಳಂತೆ ನಡುಗುತ್ತ ಓಡಿ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಸೇರಿದರು. ಜೂಜಕನು ತಾನೂ ಎದ್ದು ವೇಗದಿಂದ ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಂದನು. ಬಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ದಂಡವನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿ ಕಲ್ಪಕಾಲದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಕೆದರಿ ಬಂದು, "ಬಹಳ ಓಡಬಲ್ಲವರು ನೀವು" ಎಂದು ಅವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ವಿಶ್ವಂತರನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಹೀಗೆ ಜೂಜಕನು ಅವರನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರಲು, ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, "ಅಪ್ಪ, ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದಾಸಿಯಂತೆ ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಕೋಲಿನಿಂದ ಕುಟ್ಟುವನು. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ಅಪ್ಪ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಧರ್ಮಿಕರು. ಪಿಶಾಚಿಯು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಕಂಡೂ ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆ?" ಎಂದು ಹಲುಬಿದಳು.

ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗಳು ನಡುಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ತೀವ್ರಶೋಕವಾಯಿತು, ಅವನ ಹೃದಯ ಬಿಸಿಯಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಉಸಿರು ಬಿಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ರಕ್ತದ ಹನಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಅವನು "ಇಂಥ ದುಃಖ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮರೆತು ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಇರುವುದೇ ತಕ್ಕುದು" ಎಂದು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಶೋಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸ್ವಸ್ತವಾಗಿ ಕುಳಿತನು.

ಇತ್ತ ಕುಮಾರಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯು "ನನ್ನ ಸಣ್ಣ ಕಾಲಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ದಾರಿ ದೂರ. ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಮ್ಮನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪರ್ವತಗಳ, ವನಗಳೆ, ಸರೋವರಗಳ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಭೂತಗಳ, ತೃಣಲತೆಗಳೆ, ಓಷಧಿಗಳೆ, ನಿಮಗೆ ಶಿರಸಾ ವಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಕೇಳಿದೆವೆಂದು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಅವಳು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಬೇಗ ಬರಲಿ. ಈ ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಬೇಗ ಕಾಣಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಜಟೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಕಂದಮೂಲ ಫಲಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿರುವಳು. ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಬರಿದಾದ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಪಡುವಳು. ಅವಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಹಳ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ಅವಳಿಗೆ ದೊರಕಿರಬೇಕು. ಈ ಧನಪಿಶಾಚಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನೆಂದು ಆಕೆ ಅರಿಯಳು. ಸಂಜೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಬಂದು ಕಿರುಜೇನಿನೊಡನೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಇವನು ಕುಳಿತು ಅದನ್ನು ತಿಂದು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೊಡೆದಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೋ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಮ್ಮನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗುಡುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಕಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವವರೆಗೂ ಹಲುಬಿದಳು.

ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು.

ಮಾದ್ರಿಯ ಕಳವಳ

ರಾಜನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದಾಗ ಭೂಮಿ ಮಹಾಶಬ್ದಮಾಡಿತು. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದವರೆಗೆ ಏಕಕೋಲಾಹಲವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಹಿಮವಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳ ಹೃದಯ ಒಡೆಯಿತು. ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಕ್ಕಳ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ಕೇಳಿ, "ಮಾದ್ರಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ಕೇಳುವಳು. ಅವರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬಲವಾದ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಿಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಓಡಿ, ಮಹಾದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಳು" ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಮೂವರು ದೇವಪುತ್ರರನ್ನು ಕುರಿತು "ನೀವು ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳ ವೇಷವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಾದ್ರೀದೇವಿಯು ಹೋಗುವ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿರಿ. ಅವಳು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವವರೆಗೆ ದಾರಿಕೊಡಬೇಡಿರಿ. ಅವಳು ಬೆಳುದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆಯೂ ಸಿಂಹ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಪೀಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ" ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದರು.

ಆ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೆಯೆ ಆಗಲೆಂದು ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ತಾವು ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವಳು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಮಲಗಿದರು.

ಅತ್ತ ಮಾದ್ರಿ "ನಾನು ಇಂದು ದುಸ್ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡೆ. ಮೂಲಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು" ಎಂದು ಕಂಪಿಸುತ್ತಲೇ ಮೂಲಫಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದಳು. ಕೈಯಿಂದ ಗುದ್ದಲಿ ಬಿತ್ತು, ಹೆಗಲಿನಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ ಬಿತ್ತು, ಬಲಗಣ್ಣು ಅದುರಿತು, ಹಣ್ಣಿದ್ದ ಗಿಡಗಳು ಹಣ್ಣಿಲ್ಲದಂತೆಯೂ ಹಣ್ಣಿಲ್ಲದುವು ಹಣ್ಣಿದ್ದಂತೆಯೂ ಕಂಡು ಬಂದುವು. ಅವಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದೆ ಹೋಯಿತು.

"ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಆಗದುದು ಈ ಹೊತ್ತು ಏಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ? ಗುದ್ದಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಬಲಗಣ್ಣು ಅದುರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿರುವ ಗಿಡಗಳು ಹಣ್ಣಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ದಿಕ್ಕೇ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇಕೆ?" ಎಂದು ಅವಳು ಚಿಂತಿಸಿದಳು.

ಅವಳು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗಿದಾಗ, ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ಅವಳ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾದವು.

ಆಗ ಮಾದ್ರಿ "ಸೂರ್ಯ ಕೆಳಗೆ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆಶ್ರಮವೋ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುದನ್ನೇ ಅವರು ತಿನ್ನಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವನು; ನಾನು ಬರದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಈಗ ಸಂಜೆಯೂಟದ ವೇಳೆ ಮೀರುತ್ತಿದೆ. ಆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಲಿಗಾಗಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಯನ್ನು ಎದುರುನೋಡುವ ಕರುಗಳಂತೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ, ಹಳ್ಳದ ಮೇಲಿನ ಹಂಸೆಗಳಂತೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಶ್ರಮದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇರುವುದು ಇದು ಒಂದೆ ದಾರಿ. ಆಚೆ ಈಚೆ ಕೊಳ, ಹಳ್ಳ. ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣಿಸದು. ಓ ಮಹಾಬಲವುಳ್ಳ ಮೃಗಗಳೆ, ಕಾನನದ ರಾಜರೆ, ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾನೂ ರಾಜಪುತ್ರಿ, ನನಗೆ ಸೋದರರಾಗಿರಿ. ನನಗೆ ದಾರಿ ಬಿಡಿರಿ, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಾದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜಪುತ್ರನ ಹೆಂಡತಿ, ನಾನು. ರಾಮನಲ್ಲಿ ಅನುವ್ರತೆಯಾದ ಸೀತೆಯಂತೆ ಇವನನ್ನು ನಾನು ಸೇವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಜೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ; ನಾನೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ತಿನ್ನಲು ತಂದ ಈ ಮೂಲಫಲಗಳು ಏನೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಲ್ಲ, ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ದಾರಿ ಬಿಡಿರಿ, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿ ರಾಜಪುತ್ರಿ, ನನ್ನ ತಂದೆ ರಾಜಪುತ್ರ. ನೀವೂ ವನರಾಜರಾದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಸೋದರರಾಗಿರಿ. ದಾರಿ ಬಿಡಿರಿ, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ" ಎಂದಳು.

ಆಗ ಆ ದೇವಪುತ್ರರು ವೇಳೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, "ಈಗ ಇವಳಿಗೆ ದಾರಿಕೊಡುವ ವೇಳೆ" ಎಂದು ತಿಳಿದು ಎದ್ದು ಆಚೆ ಹೋದರು. ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಳ ಮಧುರವಾದ ವಿಲಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ದಾರಿಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟವು.

ಮಾದ್ರಿಯ ಮಹಾಪ್ರಲಾಪ

ಅವು ಆಚೆ ಹೋದಮೇಲೆ, ಅವಳೂ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆ. ಅವಳು ಆಶ್ರಮದ ಎದುರಿನ ನಡೆದಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಹಿಂದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಣದೆ, "ಮಕ್ಕಳು ಕೆಸರು ಬಳಿದುಕೊಂಡು, ತಾಯಿಯನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುವ ಕರುಗಳಂತೆ, ನನ್ನನ್ನು ಎದುರುನೋಡುತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬರುವ ಜಿಂಕೆಗಳಂತೆ ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದಲೂ ಆನಂದದಿಂದಲೂ ಕುಣಿದಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮಕ್ಕಳಾದ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಇಂದು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಆಹಾರ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜಿಂಕೆಯೂ ಸಿಂಹಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ, ಪಕ್ಷಿ ಪಂಜರದಿಂದ ಹೋಗುವಂತೆ, ನಾನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈಗ ಕಾಣೆನಲ್ಲ! ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಹಾವಿನ ಗುರುತುಗಳಂತೆ ಅವರು ಓಡಿಯಾಡಿದ ಗುರುತು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣೆನಲ್ಲ! ಮರಳು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು, ಕೆಸರು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣೆನಲ್ಲ! ಹಿಂದೆ ನಾನು ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಬರುವಾಗ ದೂರದಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣೆನಲ್ಲ! ಇದೋ, ಅವರ ಆಟದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಪಾಂಡುಬಿಲ್ವ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣೆನಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ನನ್ನ ಎದೆ ಬಿರಿಯುವಂತಿದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಸರು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ನಡುವೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ಆಶ್ರಮವೆಲ್ಲಾ ಭ್ರಮಿಸುವಂತಿದೆ. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಶಬ್ದ? ಕಾಗೆಗಳಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಾಗಲಿ ಕೂಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತೇ ಹೋಗಿರಬೇಕು" ಎಂದು ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದಳು.

ಮಾದ್ರಿಯು ಹೀಗೆ ವಿಲಾಪಿಸುತ್ತ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಮಾತನಾಡದೆ ಕುಳಿತುದನ್ನು ಕಂಡು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ಕಾಣದೆ, “ಇದೇಕೆ, ಮಾತನಾಡದೆ ಇರುವೆ? ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸ್ವಪ್ನವೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಗೆಗಳಾಗಲಿ, ಇತರ ಹಕ್ಕಿಗಳಾಗಲಿ ಏನೂ ಶಬ್ದಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತೇಹೋಗಿರಬೇಕು. ಆರ್ಯಪುತ್ರ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಮೃಗಗಳು ತಿಂದುವೆ? ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಒಯ್ದರೆ? ಅಥವಾ, ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವೆಯ? ಅಥವಾ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮಲಗಿರುವರೆ? ಇಲ್ಲವೇ, ಆಟವಾಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವರೆ? ಅವರ ಕೂದಲಾಗಲಿ, ಕೈಕಾಲುಗಳಾಗಲಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಅವರನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತೆ? ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರು ಕೊಂಡೊಯ್ದರು?” ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆಂದರೂ, ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು “ದೇವ, ಇದೇಕೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ? ನನ್ನದೇನು ದೋಷ? ಬಾಣ ತಗುಲಿ ಆಗುವ ಗಾಯಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣದಿರುವುದೆ ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖ. ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಬಾಣ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀನೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ರಾಜ ಪುತ್ರ, ನನ್ನ ದಿನ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಬದುಕಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯ” ಎಂದಳು.

ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು “ಕರ್ಕಶವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಇವಳ ಪುತ್ರಶೋಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, “ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಾದ್ರಿ, ನೀನು ಉತ್ತಮಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳು, ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವವಳು. ಆಹಾರ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋದವಳು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲು ಸಾಯಂಕಾಲವಾಯಿತೇಕೆ?” ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು “ಸರೋವರದ ಬಳಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬಂದಾಗ ಸಿಂಹವೂ ಹುಲಿಯೂ ಕೂಗಿದ ಶಬ್ದ ನಿನಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ಬೃಹದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವಾಗ ನನಗೂ ಕೆಲವು ದುಃಖಸೂಚಕವಾದ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾದುವು. ಕೈಯಿಂದ ಗುದ್ದಲಿ ಬಿತ್ತು, ಹೆಗಲಿನಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ ಬಿತ್ತು. ಆಗ ನಾನು ನೊಂದು ಭಯಗೊಂಡು, ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದು ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲೆಂದು ಬೇಡಿದೆನು. ಸಿಂಹ ಹುಲಿಗಳಿಂದಾಗಲಿ ತೋಳ ಮುಂತಾದ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳಿಂದಾಗಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರಲೆಂದು ಬೇಡಿದೆನು. ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳೆಂಬ ಮೂರು ದುಷ್ಟ ಜಂತುಗಳು ನನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದುವು. ಅದರಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದೆ” ಎಂದಳು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅವಳೊಡನೆ ಇಷ್ಟೆ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಅರುಣೋದಯದವರೆಗೂ ಇನ್ನು ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಅನಂತರ ಮಾದ್ರಿ "ಶಿಷ್ಯನು ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಸೇವಿಸುವಂತೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಸೇವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜಟೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾಗಿ, ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮ ಹೊಡೆದು, ಕಾಡಿನಿಂದ ಮೂಲಫಲಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಕ್ಕಳೆ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಹರಿದ್ರವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಲ್ವವನ್ನೂ ಇತರ ಮರದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೊ, ಮೃದುವಾದ ತಾವರೆಯ ಗೆಡ್ಡೆ, ತಾವರೆಯ ದಂಟು. ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಿನ್ನು. ಜಾಲಿಗೆ ಈ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕೊಡು, ಕುಮಾರಿಗೆ ಈ ಕುಮುದ ಕೊಡು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆ, ಶಿಬಿರಾಜ. ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅವರು ಕುಣಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡು. ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಬಂದು ಮಂಜುಳವಾದ ಸ್ವರದಿಂದ ಹಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳು, ರಾಜ. ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಾದ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಸಮಾನವಾದುವು. ಶಿಬಿಪುತ್ರರಾದ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡೆಯ? ಹೇಳು. ಶೀಲವಂತರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಪರಾಯಣರಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ದಿನ ನಾನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ" ಎಂದು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಗೋಳಾಡಿದಳು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದರೂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಏನೂ ಹೇಳದಿರಲು, ಆಕೆ ಕಂಪಿಸುತ್ತ, ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೊರಟಳು. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, "ಇವೆ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷಗಳು. ಇವೆ ವಿವಿಧ ವೃಕ್ಷದ ಹೂ ಹಣ್ಣುಗಳು. ಇದು ಅಶ್ವತ್ಥ. ಇದು ಹಲಸು. ಇದು ನ್ಯಗ್ರೋಧ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಣಿಸರು. ಇದೋ ಇಲ್ಲಿ ಆರಾಮ, ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರಿನ ನದಿ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು. ಅದೋ, ಆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧವಾದ ಹೂಗಳು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಅವನ್ನು ಮುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು. ಆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು. ಇದೋ ಅವರ ಆನೆಗಳು, ಕುದುರೆಗಳು, ಗೂಳಿಗಳು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು" ಎಂದು ಗೋಳಾಡಿದಳು.

ಅನಂತರ ಅವಳು ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಪುನಃ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೇ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು

ಕಂಡು, “ಇದು ಜಿಂಕೆ. ಇದು ಮೊಲ. ಇದು ಗೂಬೆ. ಇವು ಕದಳಿಮೃಗಗಳು. ಇವು ಹಂಸಗಳು. ಇವು ಕ್ರೌಂಚಗಳು. ಇವು ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಯ ನವಿಲುಗಳು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು” ಎಂದು ಪುನಃ ಗೋಳಿಟ್ಟಳು.

ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರರನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು, ಹೂಬಿಟ್ಟ ವನಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ, “ಈ ವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹೂ ಬಿಡುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು. ಇದು ರಮ್ಯವಾದ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ. ಇಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವಾಕಗಳು ಕೂಗುಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇದರ ತುಂಬ ಮಂದಾರಪುಷ್ಪಗಳೂ ಪದ್ಮ ಉತ್ಪಲಗಳೂ ತುಂಬಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ಕಾಣಿಸರು” ಎಂದು ಗೋಳಾಡಿದಳು.

ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದೆ ಮಾದ್ರಿಯು ಪುನಃ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಬಳಿಗೇ ಬಂದಳು. ಬಂದು, ಅವನು ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿದುದನ್ನು ಕಂಡು, “ನೀನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನೀರು ತಂದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಸಿಲ್ಲ ಸೋಮಾರಿಯಂತೇಕೆ ಇರುವೆ? ಪ್ರಿಯರಾದವರೊಡನೆ ಕೂಡಿದರೆ ಶ್ರಮಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇಂದು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾನು ಕಾಣೆ” ಎಂದು ಅತ್ತಳು.

ಹೀಗೆಂದರೂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಮಾತನಾಡದೆಯೆ ಕುಳಿತನು. ಅವನು ಮಾತನಾಡದಿರಲು ಆಕೆ ಶೋಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಳು, ಏಟು ಬಿದ್ದ ಕೋಳಿಯಂತೆ ಕಂಪಿಸಿದಳು. ಮೊದಲು ತಾನು ತಿರುಗಾಡಿದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ತಿರುಗಾಡಿ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು, “ದೇವ, ಕಾಗೆಗಳೂ ಕೂಗದೆ ಇವೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾರಿಂದ ಸಾವು ಒದಗಿತೆಂದು ನಾನು ಕಾಣಲಾರೆ” ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆಂದರೂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಶೋಕದಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಸಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದಳು. ಗಾಳಿ ಓಡಿಯಾಡಿದಂತೆ ಓಡಿಯಾಡಿದಳು. ಅವಳು ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಿಯಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶ ಹದಿನೈದು ಯೋಜನದಷ್ಟಾಯಿತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಅರುಣೋದಯವಾಗಲು ಅವಳು ಪುನಃ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅಳುತ್ತಾ “ದೇವ, ಮರಗಳ ಕೆಳಗೂ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲೂ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲೂ ಹುಡುಕಾಡಿದೆ. ಯಾರಿಂದ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮರಣವಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣೆ. ಕಾಗೆಗಳೂ ಇತರ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಕೂಗದೆ ಇವೆ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತೇಹೋಗಿರಬೇಕು” ಎಂದು ತೋಳು ನೀಡಿ ಹಲುಬುತ್ತಾ, ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಾದ್ರಿಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಮಾದ್ರಿಯ ಅನುಮೋದನೆ

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅವಳು ಮೃತಳಾದಳೆಂದುಕೊಂಡು ನಡುಗಿದನು. “ಮಾದ್ರಿಯು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಯಬಾರದ ಕಡೆ ಸತ್ತಳು. ಇವಳು ಜೇತುತ್ತರನಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ನಾನೋ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿ. ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಲಿ?” ಎಂದು ಬಲವಾದ ಶೋಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದನು. ಪುನಃ ಹಾಗೆಯೇ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು, ಅವಳ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು, ಬೆಚ್ಚಗಿದ್ದುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದನು. ತಾನು ಏಳು ತಿಂಗಳು ಅವಳ ಮೈ ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೂ, ಶೋಕ ಹೆಚ್ಚಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವ್ರತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದನು. ಕಣ್ಣುತುಂಬ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿ, ಮುಖವನ್ನೂ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಸವರಿದನು.

ಮಾದ್ರಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಳು. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು, ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಎದ್ದು, ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, “ಸ್ವಾಮಿ ವಿಶ್ವಂತರ, ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು?” ಎಂದಳು.

“ದೇವೀ, ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟೆ” ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನೆಂದನು.

ಆಗ ಅವಳು “ದೇವ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿ, ನಾನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಗೋಳಾಡುತ್ತಾ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನನಗೇಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ?” ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು “ನಿನಗೆ ದುಃಖವುಂಟುಮಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ವೃದ್ಧನೂ ದರಿದ್ರನೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನು ಬೇಡುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟೆ, ಭಯಪಡಬೇಡ, ಚೇತರಿಸಿಕೊ, ಮಾದ್ರಿ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡು, ಮಾದ್ರಿ. ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬಹುವಾಗಿ ಗೋಳಾಡಬೇಡ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೀವಸಹಿತ ಪಡೆಯೋಣ. ಪುನಃ ಎಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯವಾಗೋಣ. ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ, ಹಸುಗಳಾಗಲಿ, ಧಾನ್ಯವಾಗಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಧನವಾಗಲಿ- ಅದನ್ನು ಬಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆ ದಾನಕೊಡುವುದೇ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡು, ಮಾದ್ರಿ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮವಾದುದು” ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಾದ್ರಿಯು "ನೀನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುವೆನು, ದೇವ. ಮಕ್ಕಳ ದಾನವು ಉತ್ತಮವಾದುದೇ. ಈ ದಾನದಿಂದ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಲಿ. ಇಂತಹ ದಾನಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೊಡುವವನಾಗು." ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು "ಹೀಗೇಕೆ ಹೇಳುವೆ, ಮಾದ್ರಿ? ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ ನನ್ನ ಚಿತ್ತ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದುವೇನು?" ಎಂದು ಭೂಮಿ ಶಬ್ದಮಾಡಿದುದೇ ಮೊದಲಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಆಗ ಮಾದ್ರಿ ಆ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸುತ್ತಾ, ಅವನ ದಾನಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ, "ನಿನಗಾಗಿ ಭೂಮಿ ಶಬ್ದಮಾಡಿತು. ಆ ಶಬ್ದ ಸ್ವರ್ಗದವರೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಮಿಂಚು ಮಿಂಚಿತು. ಗಿರಿಗಳು ಗುಡುಗಿಗೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಕೊಟ್ಟವು. ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾರದಪರ್ವತರಿಬ್ಬರೂ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು. ಇಂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳೂ ರಾಜರಾದ ಸೋಮ ಯಮ ವೈಶ್ರವಣರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಇಂದ್ರನೊಡಗೂಡಿದ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಸ್ ಸ್ವರ್ಗದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು" ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆ, ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತನ್ನ ದಾನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಂತರನ ದಾನವು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾನವೆಂದು ಮಾದ್ರಿಯೂ ಅದನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸಿದಳು.

ಶಕ್ರನು ಬೇಡಿದ ಭಿಕ್ಷೆ

ಹೀಗೆ ಅವರು ಒಬ್ಬರೊಡನೊಬ್ಬರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲು, ಶಕ್ರನು "ನಿನ್ನೆ ವಿಶ್ವಂತರರಾಜನು ಜೂಜಕನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟನು. ಅದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ದನಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಇಂದು ಯಾವನಾದರೂ ಹೀನಪುರುಷನು ಬಂದು, ಶೀಲವತಿಯೂ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ನೆಯೂ ಆದ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಯಾನು. ಅವಳನ್ನು ಪಡೆದು ರಾಜನನ್ನು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಯಾನು. ಆಗ ಅವನು ಅನಾಥನಾಗಿ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನಾದಾನು. ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪಿನಿಂದ ಅವನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ದಾನ ಬೇಡುವೆನು. ಅವನ ದಾನಪಾರಮಿಯು ತುದಿ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವೆನು. ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದಂತೆ ನಾನೇ ಪಡೆದು, ಪುನಃ ಅವಳನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬರುವೆನು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು.

ಹೀಗೆ, ರಾತ್ರಿ ಮುಗಿದು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಾಗ, ಶಕ್ರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತೆ ಅವರೆದುರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, “ಅಯ್ಯಾ ನಿನಗೆ ಕುಶಲ ತಾನೆ? ನಿನಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ ತಾನೆ? ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೂಲಫಲಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿವೆ ತಾನೆ? ನೊಣ ಸೊಳ್ಳೆಗಳೂ ಹರಿದಾಡುವ ಜಂತುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ತಾನೆ? ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಂದ ಏನೂ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲ ತಾನೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು “ನಾನು ಕುಶಲವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ನನಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೂಲಫಲಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿವೆ. ನೊಣ ಸೊಳ್ಳೆಗಳೂ ಹರಿದಾಡುವ ಜಂತುಗಳೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಇವೆ. ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಂದ ನನಗೇನೂ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲ. ಏಳು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ದೇವಸಮಾನನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಂಡುದು ಇದೇ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ. ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಗತ, ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ನೀನು ಬಂದುದು ಅದೃಷ್ಟ. ಒಳಗೆ ಬಾ. ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊ. ಜೇನಿನಂತೆ ಸಿಹಯಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನು. ಇದೊ, ಗಿರಿಗಹ್ವರದಿಂದ ತಂದ ನೀರು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಕುಡಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ” ಎಂದನು.

ಹೀಗೆ ಅವನೊಡನೆ ಕುಶಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿ, “ಈಗ ನೀನು ಈ ಮಹಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಏಕೆ? ಏನು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ರನು “ಮಹಾರಾಜ, ವಯಸ್ಸಾದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳನ್ನು ನನಗೆ ದಾನಮಾಡು. ತುಂಬುಪ್ರವಾಹವು ಎಂದಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀನೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಬೇಡಲು ಬಂದಿರುವ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ದಾನಮಾಡು” ಎಂದನು.

ಅವನು ಹೀಗೆನ್ನಲು, ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು “ನಿನ್ನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟು ಮಾದ್ರಿಯನ್ನೇಕೆ ಕೊಡಲಿ?” ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹರಡಿದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರದ ಚೀಲವನ್ನಿಡುವಂತೆ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಗಿರಿಯು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕೊಡುವಂತೆ “ನೀನು ಬೇಡಿದುದನ್ನು ಅಳುಕದೆ ಕೊಡುವೆನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ನಾನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ದಾನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ರಮಿಸುವುದು” ಎಂದನು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಬೇಗನೆ ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ಕೈಮೇಲೆ ಸುರಿದು, ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಭಯವುಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ರೋಮಾಂಚವಾಯಿತು. ಆಗ ಭೂಮಿ ಸುತ್ತಲೂ ನಡುಗಿತು.

ಆಗ ಮಾದ್ರಿ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಗೊಣಗಲಿಲ್ಲ, ಅಳಲಿಲ್ಲ. "ಯಾವುದು ಮೇಲೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು" ಎಂದು ಮಾತನಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ವಿಶ್ವಂತರನಾದರೋ "ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರನ್ನೂ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಮಾದ್ರೀದೇನಿಯನ್ನೂ ಬೋಧಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಮಾದ್ರೀ ದೇವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ನನಗೆ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಿಯರಾದವರನ್ನು ನಾನು ದಾನ ಕೊಡುವೆನು" ಎಂದುಕೊಂಡನು.

ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಮಾದ್ರಿ ಹೇಗಿರುವಳೆಂದು ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡಿದನು. ಅವಳು "ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ನೋಡುವೆ, ದೇವ?" ಎನ್ನುತ್ತಾ, "ಕುಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಹೆಂಡತಿ. ನನ್ನ ಒಡೆಯನು ನನ್ನನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬಹುದು, ಮಾರಬಹುದು ಕೊಲ್ಲಲೂಬಹುದು" ಎಂದು ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡಿದಳು.

ಆಗ ಶಕ್ರನು ಅವರ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಒಳನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ತಿಳಿದು, "ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರಾದವರು. ಸತ್ಪುರುಷರಂತೆ ದಾನಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವರಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕೆಟ್ಟವರು ಅವರಂತೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯವರ ಗತಿ ಬೇರೆ, ಕೆಟ್ಟವರ ಗತಿ ಬೇರೆ. ಕೆಟ್ಟವರು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು, ಒಳ್ಳೆಯವರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಇವನು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ದಾನ ಕೊಟ್ಟುದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಯಾನ. ಇದರಿಂದ ಇವನು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಫಲ ಕೊಡುವುದು" ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಿದನು.

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋದುದು- ಜೂಜಕನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟುದು- ಮಾದ್ರಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದುದು

ಶಕ್ರನು ಕೊಟ್ಟ ವರ

ಹೀಗೆ, ಅವರು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ರನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, "ನಾನು ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡದೆ ಇವಳನ್ನು ಇವನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ತಕ್ಕುದು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, "ಸ್ವಾಮಿ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಸರ್ವಾಂಗ ಶೋಭನೆ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ನಿನಗೇ ಕೊಡುವೆನು. ಮಾದ್ರಿಗೆ ನೀನೇ ತಕ್ಕವನು. ನಿನಗೆ ಮಾದ್ರಿ ತಕ್ಕವಳು. ನೀರೂ ಶಂಖವೂ ಸಮಾನ ವರ್ಣವುಳ್ಳವಾಗಿರುವಂತೆ ನೀನೂ ಮಾದ್ರಿಯೂ ಸಮಾನವಾದ ಮನಸ್ಸೂ ಚೇತನಗಳೂ ಉಳ್ಳವರು. ಸಮಾನವಾದ ಜಾತಿ ಗೋತ್ರ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳುಳ್ಳ ನೀವು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಾಗಿ ಈ ಅರಣ್ಯದ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇದ್ದು ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಿರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ವರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು "ನಾನು ದೇವೇಂದ್ರನಾದ ಶಕ್ರ, ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದ ವರ ಬೇಡಿಕೊ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಎಂಟು ವರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು. ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಅವನು ದಿವ್ಯಭಾವದಿಂದ ಪ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಾ ತರುಣಸೂರ್ಯನಂತೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತನು.

ಆಗ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ವರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾ "ಸರ್ವಭೂತೇಶ್ವರನಾದ ಶಕ್ರನು ನನಗೆ ವರ ಕೊಟ್ಟನು. ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧ ಹೋಗಲಿ; ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಎಡೆಕೊಡಲಿ; ಇದು ಮೊದಲ ವರ. ಎಷ್ಟೇ ಹೀನಕಾರ್ಯಮಾಡಿದವನನ್ನಾದರೂ ಕೊಲ್ಲಲು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬರದಿರಲಿ; ವಧೆಗೆ ಒಳಗಾದವರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನನಗಾಗಲಿ; ಇದು ಎರಡನೆಯ ವರ. ಮುದುಕರಾಗಲಿ, ಹುಡುಗರಾಗಲಿ, ನಡುವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಲಿ- ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನಿಂದ ಬದುಕುವಂತಾಗಲಿ; ಇದು ಮೂರನೆಯ ವರ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯ ಬಳಿ ಹೋಗದೆ, ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿಯೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲಲಿ; ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ವಶನಾಗದಿರಲಿ; ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ. ದೀರ್ಘಾಯುಗಳಾಗಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಮಕ್ಕಳು ನನಗಾಗಲಿ; ಇದು ಐದನೆಯ ವರ. ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಾಗ ದಿವ್ಯವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಲಿ; ಇದು ಆರನೆಯ ವರ. ನನ್ನ ದಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿರಲಿ; ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅನುತಾಪವಾಗದಿರಲಿ; ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ನನ್ನ ಚಿತ್ತ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಲಿ; ಇದು ಏಳನೆಯ ವರ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜನ್ಮ ಬರದಿರಲಿ, ಇದು ಎಂಟನೆಯ ವರ" ಎಂದನು.

ಅವನ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರನು "ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ತಂದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣಬಯಸುವನು" ಎಂದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾದ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಜೇತುತ್ತರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜೂಜಕ

ಇತ್ತ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನೂ ಮಾದ್ರಿಯೂ ಶಕ್ರನು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಲು ಅತ್ತ ಜೂಜಕನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅರುವತ್ತು ಯೋಜನದ ದಾರಿ ನಡೆದನು. ದೇವತೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾವಲಾಗಿದ್ದರು. ಜೂಜಕನು ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲುಕಟ್ಟಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿಸುವನು. ತಾನು ಕ್ರೂರವಾದ ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಗೆ ಭಯಗೊಂಡು ಮರವನ್ನೇರಿ ಕೊಂಬೆಗಳ ನಡುವೆ ಮಲಗುವನು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೇವಪುತ್ರನು ವಿಶ್ವಂತರ ರೂಪದಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬ ದೇವಪುತ್ರಿಯು ಮಾದ್ರೀರೂಪದಿಂದಲೂ ಬಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಮುಕಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ, ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ, ಊಟ ಊಡಿಸಿ, ದಿವ್ಯವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಲಗಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಆ ಮಕ್ಕಳು ದೇವತೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ರೋಗವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜೂಜಕನಾದರೋ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವಶನಾಗಿ, ಕಾಳಿಂಗರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಅರ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿ ಜೇತುತ್ತರನಗರವನ್ನು ಸಾರಿದನು. ಆ ದಿವಸ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಾಜನಾದ ಸಂಜಯನು ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡನು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಎರಡು ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ರಾಜನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ರಾಜನು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲೂ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಧರಿಸಿದನು. ಅವುಗಳ ಪರಾಗ ರಾಜನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿಬಿತ್ತು. ಆಗ ಅವನು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡನು. ಬೆಳಗಾಗಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೇಳಿದನು. “ಬಹುಕಾಲ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ಬಾಂಧವರು ಬರುವರು ದೇವ” ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವನು ಬೆಳಗಾಗುವ ವೇಳೆಗೇ ನಾನಾ ರಸಭೋಜನವನ್ನು ತಿಂದು ಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ದೇವತೆಗಳು ಜೂಜಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ರಾಜಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡನು.

ರಾಜನು ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು, “ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಮುಖ ಯಾರದಿದು? ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರತಿ ಅಂಗವುಳ್ಳವರು, ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳವರು. ಒಬ್ಬನು ಜಾಲಿಯಂತಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬಳು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಇಬ್ಬರನ್ನೂ

ನೋಡಿದರೆ ಬಿಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಸಿಂಹಗಳಂತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳೂ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಮಾಡಿದಂತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದನು.

ರಾಜನು ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ "ಹೋಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ" ಎಂದು ಅಮಾತ್ಯನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದನು. ಅವನು ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆತಂದನು.

ಆಗ ರಾಜನು "ಅಯ್ಯಾ, ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕರೆದು ತಂದೆ?" ಎಂದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಜೂಜಕನು "ಸಂಜಯರಾಜ, ಈಗ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನನಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು" ಎಂದನು.

ಆಗ ರಾಜನು "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಾವ ಪ್ರಿಯವಚನದಿಂದ ಇವರನ್ನು ನೀನು ಪಡೆದೆ? ಉತ್ತಮವಾದ ಈ ಪುತ್ರಕದಾನವನ್ನು ಯಾರು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟರು?" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಜೂಜಕನು "ಭೂತಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಆಧಾರವಾದಂತೆ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಆಧಾರನಾದ ವಿಶ್ವಂತರನು ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವನಷ್ಟೆ. ಅವನು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನನಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗರವು ಗತಿಯಾದಂತೆ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಗತಿಯಾದ ವಿಶ್ವಂತರನು ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವನಷ್ಟೆ. ಅವನು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನನಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು" ಎಂದನು.

ಮಕ್ಕಳ ಬಿಡುಗಡೆ

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಮಾತ್ಯರು ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾ "ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜನಾದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕೆಟ್ಟುದು. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವವನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟಾನು? ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆರೆದಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಂತರರಾಜನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟಾನು? ದಾಸದಾಸಿಯರನ್ನೂ ಕುದುರೆ ಹೇಸರಗತ್ತೆಗಳನ್ನೂ ರಥಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ. ಆನೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟಾನು?" ಎಂದರು.

ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಂದೆಯ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ಗಾಳಿ ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಸುಮೇರುಪರ್ವತವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೆದರುವಂತೆ "ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಸರೂ ಕುದುರೆಗಳೂ ಹೇಸರಗತ್ತೆಗಳೂ ಆನೆಗಳೂ ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲದವನು ಏನು ದಾನ ಕೊಟ್ಟಾನು, ತಾತ?" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು "ಕಂದ, ಅವನ ದಾನವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೀನೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಚಕನಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಾನಮಾಡುವಾಗ ಅವನ ಹೃದಯ ಹೇಗಿತ್ತು?" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನು "ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದುಃಖವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಉಷ್ಣವೂ ತಲೆದೋರಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಕಣ್ಣು ರೋಹಿಣಿಯಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರೂ ಬಂದಿತು" ಎಂದನು.

ಆಗ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯು "ತಾತ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದಾಸಿಯಂತೆ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಬಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ತಾತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯುವವರು. ಯಾವನೋ ಯಕ್ಷನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪಿನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಪಿಶಾಚಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ, ತಾತ?" ಎಂದಳು.

ಆಗ, ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಿಡದುದನ್ನು ಕಂಡು, ರಾಜನು "ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ರಾಜಪುತ್ರಿ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ರಾಜಪುತ್ರ. ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ತೊಡೆಯೇರುತ್ತಿದ್ದವರು ಇಂದೇಕೆ ದೂರ ನಿಂತಿರುವಿರಿ?" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನು "ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ರಾಜಪುತ್ರಿ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ರಾಜಪುತ್ರ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದಾಸರಾದುದರಿಂದ ದೂರ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಜಯರಾಜನು "ಅಪ್ಪ, ಹಾಗೆನ್ನ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಹೃದಯ ದಹಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮೈ ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೂ ಸುಖವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆನ್ನಬೇಡ, ಅಪ್ಪ. ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ದಾಸರಾಗಿರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು? ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಸು. ಅದನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನು "ನನಗೆ ಸಾವಿರನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ತಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು. ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಗಾದರೋ ಆನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೂರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿದನು" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು "ಅಯ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿ, ತ್ವರೆಮಾಡು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಇವರ ಬೆಲೆ ಕೊಡು. ನೂರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದಾಸೀದಾಸರನ್ನೂ ಗೋಗಳನ್ನೂ ಆನೆ ಗೂಳಿಗಳನ್ನೂ ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನನ್ನೂ ಕೊಡು" ಎಂದು ಅವರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದರು.

ಹಾಗೆಯೇ, ಏಳು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಅರಮನೆಯನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪರಿವಾರ ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಅವನು ಆ ಧನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಯನ್ನೇರಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟವನ್ನು ಉಣ್ಣುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದನು.

ಸಂಜಯನ ಪ್ರಯಾಣ

ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿದರು, ಶುಚಿವಸ್ತ್ರ ಹಾಕಿದರು, ಸರ್ವ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು, ಮನೋರಮವಾಗಿ ರವಕೊಡುವ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಅಜ್ಜನು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನೂ ಅಜ್ಜಿಯು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನೂ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಆಗ ರಾಜನು "ಜಾಲಿ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆಯಿಬ್ಬರೂ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವರೆ? ಅವರಿಗೆ ಮೂಲಫಲಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಿವೆಯೆ? ನೊಣ ಸೊಳ್ಳೆಗಳೂ ಹರಿದಾಡುವ ಜಂತುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳು ತುಂಬಿದ ವನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೇನೂ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನು "ದೇವ ನಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೂಲಫಲಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಿವೆ. ನೊಣ ಸೊಳ್ಳೆಗಳೂ ಹರಿದಾಡುವ ಜಂತುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳು ತುಂಬಿದ ವನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೇನೂ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಅನೇಕ ತೆರದ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದು, ಅನೇಕ ತೆರದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಳು. ಹೀಗೆ ಅವಳು ತಂದುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತು ರಾತ್ರಿಯೂ ಹಗಲೂ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮರದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಸವೆದುಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ;

ಗಾಳಿಬಿಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಸುಕುಮಾರವಾದ ಪದ್ಮದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಮಹಾವನದಲ್ಲಿ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ತಲೆಗೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗಿದೆ. ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಜಟೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ತಾಳಿ, ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬೆಂಕಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವಳು" ಎಂದನು.

ಹೀಗೆ, ತಾಯಿಯು ದುಃಖಪಡುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ "ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಿಯವಾದವರೆಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ಅಜ್ಜನನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದನು.

ಆಗ ರಾಜನು ತನ್ನ ದೋಷವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, "ಶಿಬಿಗಳ ಮಾತಿಗಾಗಿ ದೋಷವಿಲ್ಲದವನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿ ನಾನು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆಮಾಡಿದುದು ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸ. ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಧನಧಾನ್ಯವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಶ್ವಂತರನು ಬಂದು ಒಡೆಯನಾಗಲಿ" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನು, "ನನ್ನ ಮಾತಿಗಾಗಿ ಆ ಶಿಬಿಶ್ರೇಷ್ಠನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನೇ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಭೋಗಗಳ ಮಳೆಗರೆ" ಎಂದನು.

ಆಗ ಸಂಜಯರಾಜನು ತನ್ನ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕರೆದು, "ಆನೆ ಕುದುರೆ ರಥ ಪದಾತಿಗಳ ನನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸನ್ನಾಹಗೊಳಿಸು. ಪುರಜನರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಪುರೋಹಿತರೂ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಬರಲಿ. ನೋಟಕ್ಕೆ ಮನೋಹರರಾದ ಅರವತ್ತುಸಾವಿರ ಯೋಧರು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಬರಲಿ. ಕೆಲವರು ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಬಿಳಿಯವನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೆಂಪು ಉಷ್ಣೀಷವನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಬರಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿನ್ನದ ಹೊದಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊದಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಆನೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ. ತೋಮರ ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸನ್ನದ್ಧರಾದ ಗ್ರಾಮಣಿಗಳು ಆ ಆನೆಗಳ ಮೇಲೇರಿ ಬರಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ, ವೇಗಶಾಲಿಗಳಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಸಿಂಧೂದೇಶದ ಜಾತ್ಯಶ್ವಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ. ಕತ್ತಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಗ್ರಾಮಣಿಗಳು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಆ ಕುದುರೆಗಳ ಮೇಲೇರಿ ಬರಲಿ. ಅದರಂತೆಯೇ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರಥ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ. ರಥ ಚಕ್ರಗಳ ಅಂಚಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಬಿಗಿದಿರಲಿ. ರಥದ ಒಳಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹಾಳೆ ಹಾಸಿರಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿರಲಿ. ಸಮರ್ಥರಾದ ಬಿಲ್ಗಾರರು ಚರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಕವಚಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಆ ರಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿ" ಎಂದನು.

ಹೀಗೆ ರಾಜನು ಸೇನಾಂಗವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು, "ನನ್ನ ಮಗನಿಗೋಸ್ಕರ ಜೇತುತ್ತರನಗರದಿಂದ ವಂಕಪರ್ವತದವರೆಗೆ ಎಂಟು ವೃಷಭಗಳ ವಿಸ್ತಾರದ ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ದಾರಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಿರಿ" ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡುತ್ತಾ

“ಅರಳುಗಳನ್ನೂ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಸುವಾಸನೆಯ ಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಲಿ. ಅವನು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಿ. ಮೀನು ಮಾಂಸಗಳನ್ನೂ ಕಜ್ಜಾಯಗಳನ್ನೂ ಚಕ್ಕುಲಿಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಿ. ತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು, ಹೆಂಡ, ಕಂಗು, ಬತ್ತಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಿ. ಮಿಠಾಯಿ ಮಾಡುವವರೂ ಅಡುಗೆಯವರೂ ಅಲ್ಲಿರಲಿ. ನಟ ನರ್ತಕ ಗಾಯಕರು ಅಲ್ಲಿರಲಿ. ದುಃಖವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವವರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿರಲಿ. ವೀಣೆ, ಭೇರಿ, ಡಿಂಡಿಮ, ಮೃದಂಗ ಶಂಖ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಧ್ವನಿ ಮಾಡಲಿ” ಎಂದನು.

ರಾಜನು ಮಾರ್ಗದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಅತ್ತ ಜೂಜಕನು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ತಿಂದು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲವಾದನು. ರಾಜನು ಅವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಅವನ ಜ್ಞಾತಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಹೊಯಿಸಿದನು. ಯಾರೂ ಕಾಣದಿರಲು ಅವನ ಧನ ಪುನಃ ರಾಜನಿಗೇ ಆಯಿತು.

ಇದಾದ ಏಳನೆಯ ದಿವಸ ಸೇನೆಯೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿತು. ರಾಜನು ಮಹಾಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಜಾಲಿಯ ಮಾರ್ಗನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊರಟನು. ಶಿಬಿರಾಜನ ಆ ಮಹಾಸೈನ್ಯವು ಜಾಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಹೋಗುವಾಗ, ವಿಶ್ವಂತರನು ಕಾಶಿಯವರಿಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅರವತ್ತು ವರುಷದ ಆನೆ ಘೀಂಕರಿಸಿತು. ಕಾಶಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟಿಕಾಲ ಬಂದು, ಅವರು ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರು. ಆನೆಗೆ ಪಕ್ಷರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ, ಅದು ಘೀಂಕರಿಸಿತು. ಕುದುರೆಗಳು ಹೇಷಾರವವೆತ್ತಿದುವು, ರಥಚಕ್ರಗಳು ಚೀತ್ಕರಿಸಿದುವು. ಶಿಬಿಸೈನ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದಾಗ ಎದ್ದ ದೂಳು ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುಸುಕಿತು. ಹೀಗೆ, ಹರಹರಣಸಮರ್ಥವಾದ ಆ ಸೇನೆ ಜಾಲಿಯ ಮಾರ್ಗನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವಂಕಪರ್ವತದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿತು. ಅವರು ಮಹಾರಣ್ಯದ ಒಳಹೊಕ್ಕರು. ಅಲ್ಲಿ ಹೂಹಣ್ಣು ತುಂಬಿದ ಬಹುವೃಕ್ಷಗಳು, ಬಹುಹಕ್ಕಿಗಳು. ಋತುವಿನ ಹೂಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮಧುರವಾಗಿ ಕೂಗಿಗೆ ಕೂಗು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹೀಗೆ ಅವರು ದೀರ್ಘವಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆದು, ಒಂದು ಹಗಲೂರಾತ್ರಿಯಾದಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಂತರನಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು.

ವಿಶ್ವಂತರ ದರ್ಶನ

ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ಮುಚಲಿಂದ ಸರಸ್ತೀರದಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಯ ಬಿಡಿಸಿದನು. ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ ರಥಗಳನ್ನೂ ಬಂದ ದಾರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಖಡ್ಗಮೃಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಕಾವಲನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೆ ವಿಧಿಸಿದನು. ಆನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಶಬ್ದ ಬಹಳವಾಯಿತು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, “ಏನು ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳು ತಂದೆಯನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ನನಗಾಗಿ ಬಂದರೇನು?” ಎಂದು ಮರಣಭಯದಿಂದ ಹೆದರಿ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪರ್ವತವನ್ನು ಏರಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದನು. ಅವಲೋಕಿಸಿ, “ನೋಡು, ಮಾದ್ರಿ, ವನದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಹಾಶಬ್ದವಾಗುವುದು! ಕುದುರೆಗಳ ಹೇಷಾರವ ಕೇಳುವುದು. ಧ್ವಜಗಳ ತುದಿ ಕಾಣುವುದು. ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡರು ಅರಿಯದ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಬಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿ ಬೈಯುತ್ತ ಕೊಲ್ಲುವರು. ಅದರಂತೆಯೇ, ದೋಷವಿಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಾದ ನಾವು ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುತ್ತೇವೆ, ನೋಡು” ಎಂದನು.

ಅವಳು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ, “ನಮ್ಮ ಸೇನೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತಾ “ನೀರಿನ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಹಿಂಸಿಸಲಾರದಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಶತ್ರುಗಳು ಹಿಂಸಿಸಲಾರರು. ಶಕ್ರನು ನಿನಗೆ ವರ ಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು” ಎಂದಳು.

ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಶೋಕವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಅವಳೊಡನೆ ಪರ್ವತದಿಂದ ಇಳಿದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು.

ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಜಯನು ದೇವಿಯನ್ನು ಕರೆದು “ಭದ್ರೆ, ಸ್ಪುಶತೀ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ಶೋಕ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಮೊದಲು ನಾನು ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅನಂತರ, 'ಈಗ ಶೋಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವರು' ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ನೀನು ಮಹಾಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬರಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವಾದ ಬಳಿಕ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರನ್ನು ಬನ್ನಿರೆಂದು ಕರೆದು, ರಥವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಬಂದ ಕಡೆಗೇ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಕಾವಲಿರಿಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಗನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು.

ಹೀಗೆ ಆ ತಂಡೆಯು ರಥವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ, ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಾವಲಿರಿಸಿ, ಒಬ್ಬನೇ ತನ್ನ ಮಗನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಆನೆಯ ಮೇಲೇರಿ, ಉತ್ತರೀಯವನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು, ಮಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಲು ಬಂದನು. ಬಂದು, ಹೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ

ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ರಮ್ಯರೂಪನಾದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡನು.

ಮಗನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ತಂದೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ವಿಶ್ವಂತರನೂ ಮಾದ್ರಿಯೂ ಇದಿರೆದ್ದು ವಂದಿಸಿದರು. ಮಾದ್ರಿಯು "ದೇವ, ನಿನ್ನ ಸೊಸೆಯಾದ ನಾನು ಮಾದ್ರಿ, ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಮಾವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಶಿರಸಾ ಅಭಿವಂದಿಸಿದಳು. ಅವನು ಅವರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಅವರ ಬೆನ್ನು ಸವರಿದನು.

ಅನಂತರ ರಾಜನು ಶೋಕದಿಂದ ಅಳುತ್ತಾ ಮಗನ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ್ನ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ "ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ದೇವ. ಸಾರಥಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆಯಂತೆ ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ಹಣವಿಲ್ಲದವರು ಹದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ತಾಯಿತಂದೆಯರನ್ನು ಕಾಣದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕೃಶರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶೋಕಪಡುತ್ತಾ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, "ಶಿಬಿಶ್ರೇಷ್ಠ, ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವಶವಾದರು. ಆ ಲುಬ್ಧನು ಅವರನ್ನು ಗೋಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟುವಂತೆ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅವರಿಬ್ಬರ ವಿಷಯಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ, ತಿಳಿಸು" ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು "ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ಪಡೆದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟೆ. ಹೆದರಬೇಡ, ಸಂತೈಸಿಕೊ" ಎಂದನು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. "ಅಪ್ಪ, ನೀನು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ ? ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಅತ್ತೂ ಅತ್ತೂ ಕಣ್ಣು ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ತಾನೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು "ನಾನು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಅತ್ತೂ ಅತ್ತೂ ಕಣ್ಣು ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದನು.

ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಪುನಃ "ರಾಜ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆ? ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ನಗರಗಳೂ ಚಿನ್ನಾಗಿವೆಯೆ ? ಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆ?" ಎಂದನು.

"ರಾಜ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ನಗರಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ರಾಜನು ಹೇಳಿದನು.

ಹೀಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲು, ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿ 'ಈಗ ಶೋಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು' ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮಹಾಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಮಗನ ಬಳಿಗೆ ಬರಿಗಾಲಿನಲ್ಲಿ

ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋದಳು. ಮಗನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ತಾಯಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ವಿಶ್ವಂತರನೂ ಮಾದ್ರಿಯೂ ಇದಿರೆದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿದರು. 'ಆರ್ಯೆ, ಸೊಸೆಯಾದ ನಾನು ಮಾದ್ರಿ, ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಮಾದ್ರಿಯು ಅತ್ತೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಶಿರಸಾ ವಂದಿಸಿದಳು. ಮಕ್ಕಳೂ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನು ದೂರದಿಂದ ಕಂಡರು. ತಾಯನ್ನು ಕಂಡ ಕರುಗಳಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಾ ಓಡಿ ಬಂದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾದ್ರಿಯೂ ಕಂಡಳು. ಕಂಡು, ದೆವ್ವ ಮೆಟ್ಟದವಳಂತೆ ಓಡಿದಳು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ಎದೆಯಿಂದ ಹಾಲು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯಿತು.

ಅದೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗಳು ಧ್ವನಿಕೊಟ್ಟುವು, ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು, ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಸಂಕ್ಷೋಭಗೊಂಡಿತ್ತು, ಗಿರಿರಾಜನಾದ ಸುಮೇರು ಬಗ್ಗಿತು. ಆರು ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕಗಳಲ್ಲೂ ಏಕಕೋಲಾಹಲವಾಯಿತು. ದೇವರಾಜನಾದ ಶಕ್ರನು "ಆರುಜನ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೂ ತಮ್ಮ ಪರಿಸೆಯೊಡರನೆ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿರುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಮೈಮೇಲೆ ನೀರು ಚಿಮಕಿಸಬಲ್ಲವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಹನಿಮಳೆ ಸುರಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಹನಿಮಳೆ ಸುರಿಸಿದನು. ನೆನೆಯಬಯಸಿದವರು ನೆನೆದರು; ನೆನೆಯಬಯಸದವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹನಿಯೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ, ಪದ್ಮಪತ್ರದ ನೀರಿನಂತೆ ಹರಿದುಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆ ಮಳೆ ಕಮಲವನದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯಂತಾಯಿತು. ಆರುಜನ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತರು. ಮಹಾ ಜನರು "ಈ ಜ್ಞಾತಿಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಹನಿಮಳೆಯಾಯಿತ್ತು ಮಹಾ ಪೃಥ್ವಿ ಕಂಪಿಸಿತು" ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದರು.

ಮಾದ್ರೀ ವಿಶ್ವಂತರರ ಅಭಿಷೇಕ

ಅನಂತರ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ದನಿಯಿಂದ "ನೀನು ನಮಗೆ ಈಶ್ವರನಾಗು, ರಾಜ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿರಿ" ಎಂದು ವಿಶ್ವಂತರನನ್ನೂ ಮಾದ್ರಿಯನ್ನೂ ಬೇಡಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ತಂದೆಯೊಡನೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನೀನೂ ನಿನ್ನ ದೇಶದವರೂ ಸೇರಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿದಿರಿ" ಎಂದನು.

ಆಗ ರಾಜನು ಮಗನನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತಾ "ಶಿಬಿಗಳ ಮಾತಿನಂತೆ ನಿರ್ದೋಷಿಯನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಿ ನಾನು ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ" ಎಂದು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ "ಅಪ್ಪ, ತಂದೆಯ ದುಃಖವನ್ನಾಗಲಿ, ತಾಯಿ ತಂಗಿಯರ ದುಃಖವನ್ನಾಗಲಿ ಜೀವವನ್ನು

ಕೊಟ್ಟಾದರೂ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಋಷಿವೇಷವನ್ನು ಬಿಡು, ರಾಜವೇಷವನ್ನು ತಾಳು" ಎಂದು ಬೇಡಿದನು.

ಬೋದಿಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ಇಷ್ಟವಿತ್ತು; ಆದರೂ ಹೇಳಿದೊಡನೆ ಒಪ್ಪುವುದು ಗೌರವವಲ್ಲವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಅನಂತರ ಆಗಲೆಂದು ಒಪ್ಪಿದನು. ಅವನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಅರುವತ್ತುಸಾವಿರ ಅಮಾತ್ಯರೂ "ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಸಮಯವಾಯಿತು, ಮಹಾರಾಜ, ದೂಳುಕೊಳೆ ತೊಳೆದುಕೊ" ಎಂದರು. ಆಗ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು "ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಪರ್ಣಶಾಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಋಷಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಕಳಚಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆಬಂದನು. ಅಲ್ಲ "ನಾನು ಒಂಬತ್ತೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಶ್ರಮಣಧರ್ಮವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಸ್ಥಾನವಿದು. ಪಾರಮಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ಬಡಿದು ದಾನ ಕೊಟ್ಟುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯು ನಡುಗಿದ ಸ್ಥಾನವಿದು" ಎಂದು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯನ್ನು ಮೂರುಸಲ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡಿದನು, ನೆಲದುದ್ದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿನಿಂತನು. ಆಗ ಅವನ ಬೆಳೆದ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರು, ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ವಾಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ ದೇವರಾಜನಂತೆ ಅವನು ವಿರಾಜಿಸಿದನು.

ವಿಶ್ವಂತರನು ಹೀಗೆ ತನ್ನ ದೂಳುಕೊಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಆಗ ಅವನ ಯಶಸ್ಸು ಬಹಳವಾಯಿತು. ಅವನು ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆ ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು. ಮಂಗಲಗಾಯಕರು ಮಂಗಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಎಲ್ಲಾ ತೆರದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಧ್ವನಿಮಾಡಿದರು. ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ಮೇಘಾಡಂಬರದಂತಹ ಧ್ವನಿಯಾಯಿತು. ಅವನ ಹಸ್ತಿರತ್ನವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕರೆತಂದರು. ಅವನೂ ಖಡ್ಗರತ್ನವನ್ನು ನಡುವಿಗೆ ಬಿಗಿದು ಹಸ್ತಿರತ್ತವನ್ನು ಏರಿದನು. ಆಗ, ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅರುವತ್ತುಸಾವಿರ ಅಮಾತ್ಯರು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಹೊರಟರು.

ಆಗ ಶಿಬಿಕನ್ಯೆಯರು ಮಾದ್ರೀದೇವಿಗೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದರು, ಅಲಂಕರಿಸಿದರು, ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿದರು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಭಿಷೇಕದ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಿ, "ವಿಶ್ವಂತರನು ನಿನ್ನನ್ನೂ ಜಾಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯರನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಲಿ. ಸಂಜಯರಾಜನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ" ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಮಂಗಲಗಳನ್ನು ನುಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾದಮೇಲೆ, ವಿಶ್ವಂತರನೂ ಮಾದ್ರಿಯೂ ತಾವು ಹಿಂದೆ ವನವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡರು; ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ಆನಂದಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಾದ್ರಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುರಿತು "ನಾನು ಒಂದೇ ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದೇ ನನಗೆ ವ್ರತವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿ ನನ್ನ

ವ್ರತ ಮುಗಿಯಿತು. ಮಕ್ಕಳೆ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯೂ ತಂದೆಯೂ ಮಾಡಿರುವ ಪುಣ್ಯ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ಮೇಲಾಗಿ, ಸಂಜಯಮಹಾರಾಜನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯೂ ಪುಣ್ಯವೇನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ. ಆ ಸತ್ಯವಾದ ಕುಶಲದಿಂದ ನೀವು ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲದವರಾಗಿರಿ, ಸಾವಿಲ್ಲದವರಾಗಿರಿ" ಎಂದಳು.

ಅತ್ತ ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿ ಇಂದಿರಿಂದ ನನ್ನ ಸೊಸೆ ಇದೇ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಡಲಿ, ಇದೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲಿ" ಎಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿ ಕಳಿಸಿದಳು. ಕಾಶಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷೌಮಕೌಟುಂಬರಗಳನ್ನೂ ಆ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು. ಮಾದ್ರಿ ಅದರಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ಚಿನ್ನದ ಕೊರಳಹಾರವನ್ನೂ ಖರ್ಜೂರಸರವನ್ನೂ ಮಣಿಮಯಮೇಖಲೆಯನ್ನೂ ಆ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು. ಮಾದ್ರಿ ಅದರಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ಅತ್ತೆ ಕಳಿಸಿದ ಅನೇಕ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ನಂದನವನದ ದೇವಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ತಲೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶುಚಿವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ, ಆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಸ್ಸ್ವರ್ಗದ ಅಪ್ಸರೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ಚಿತ್ರಲತಾವನದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಮುತ್ತುಕೊಟ್ಟ ಬಾಳೆಯಂತೆ ಆ ಚೆಲುವಾದ ತುಟಿಗಳ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಶೋಭಿಸಿದಳು.

ಆಗ ಅತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯದ ಒಂದು ಆನೆಯನ್ನು ಅವಳಿಗಾಗಿ ತಂದರು. ಎಂತಹ ಬಾಣಭರ್ಜಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲ ಆ ಉದ್ದಕೊಂಬಿನ ಆನೆಯನ್ನು ಮಾದ್ರಿಯು ಏರಿದಳು.

ಜೇತುತ್ತರನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ

ಹೀಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಪಾಳಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸಂಜಯರಾಜನು ಹನ್ನೆರಡು ಅಕ್ಷೋಹಿಣಿಯೊಡನೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪರ್ವತಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದನು, ವನಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದನು. ಆದರೂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಆ ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಲಿ ಏನೂ ಹಿಂಸೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮೃಗ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಂತರನು ಕಾಡಿನಿಂದ ತೆರಳುವಾಗ ಕಾಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮೃಗಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದುವು. ವಿಶ್ವಂತರನು ಕಾಡಿರಿಂದ ತೆರಳುವಾಗ, ಕಾಡಿನ ಇಂಪಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಾ ನಿಂತು ಹೋದುವು.

ಸಂಜಯ ನರೇಂದ್ರನು ತಿಂಗಳಕಾಲ ಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿ, "ಅಯ್ಯಾ, ನಾವು ಬಹುಕಾಲ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ನನ್ನ ಮಗನು ಹೋಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದೆಯೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, "ಹೊರಡಲು ಸಮಯವಾಗಿದೆ, ದೇವ" ಎನ್ನಲು, ವಿಶ್ವಂತರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಹೊರಟನು. ವಂಕಗಿರಿಯ ಬಸಿರಿಂದ ಜೇತುತ್ತರನಗರದವರೆಗಿನ ಅರುವತ್ತು ಯೋಜನ ಉದ್ದದ ಅಲಂಕೃತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಮಹತ್ತಾದ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ನಡೆದನು.

ವಿಶ್ವಂತರನು ವಾಸಿಸಿದ್ದ ಕಡೆಯಿಂದ ಜೇತುತ್ತರನಗರದವರೆಗೆ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ನೋಡಲು ಲಕ್ಷಣರಾದ ಅರುವತ್ತು ಸಾವಿರ ಯೋಧರು ವಿಶ್ವಂತರನ ಸುತ್ತಲೂ ಪರಿವಾರವಾಗಿ ನಡೆದರು. ಮಕ್ಕಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ವೈಶ್ಯರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಪದಾತಿಗಳು, ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದವರು, ಗುರಾಣಿ ಹಿಡಿದವರು—ಎಲ್ಲರೂ ವಿಶ್ವಂತರನ ಸುತ್ತಲೂ ಪರಿವಾರವಾಗಿ ನಡೆದರು.

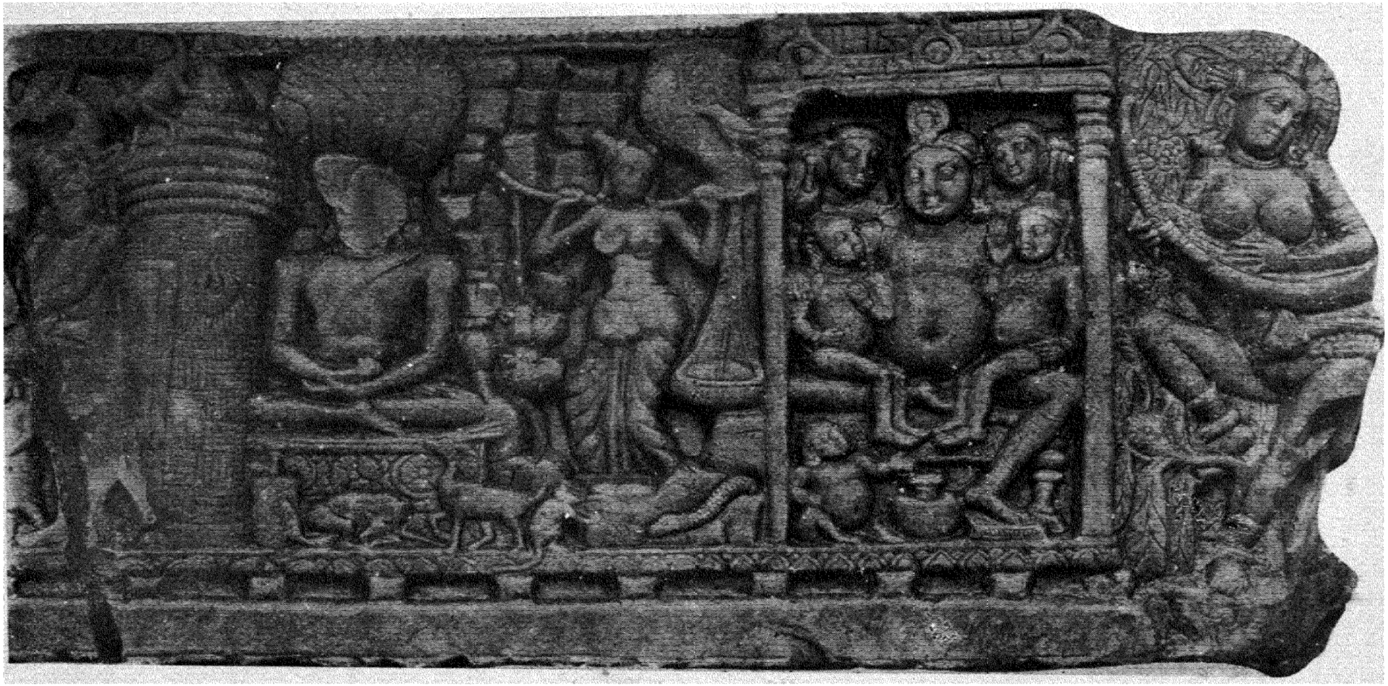
ರಾಜನು ಆ ಅರುವತ್ತು ಯೋಜನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ದಾಟಿ, ಜೇತುತ್ತರನಗರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು ; ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಆ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದನು.

ಅವರ ಬರುವಿಕೆಗೋಸ್ಕರ, ಬಹುಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಗಳಿಂದ ರಮ್ಯವಾದ ಆ ಪುರದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನೂ ನೃತ್ಯಗೀತಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಶಿಬಿಕುಮಾರನು ಬಂದಾಗ ಆ ಊರಿನವರೂ ಆ ದೇಶದವರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಸೆದಾಡಿದರು. ಆ ದಾನದಾಯಕನು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿದರು.

ಬೆಕ್ಕು ಕೂಡ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ವಿಶ್ವಂತರ ಮಹಾರಾಜನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಬಂಧನಬಿಡಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ, ತಾನು ನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ದಿವಸವೇ ಬೆಳಗಿನಜಾವದಲ್ಲಿ "ನಾಳೆ, ರಾತ್ರಿ ಹಗಲಾದರೆ, ನಾನು ಬಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾಚಕರು ಬರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕೊಡಲಿ?" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಕ್ರನ ಆಸನ ಬಿಸಿಯಾಯಿತು. ಅವನು ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತಿಳಿದು, ರಾಜನ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆಯೂ ಮುಂದುಗಡೆಯೂ ಸೊಂಟದವರೆಗೆ ತುಂಬುವಂತೆ ಸಪ್ತರತ್ನಗಳ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿದನು. ಊರೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಮೊಣಕಾಲಿನವರೆಗೆ ಸುರಿಸಿದನು. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಮಹಾಸತ್ತ್ವನು ಅರಮನೆಯ ಹಂದೆಯೂ ಮುಂದೆಯೂ ಇದ್ದ ಮನೆಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, "ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಯಾದುದು

ಅವರವರಲ್ಲಿಯೆ ಇರಲಿ” ಎಂದು ಕೊಟ್ಟು, ಉಳಿದುದನ್ನು ತರಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧನದ ಜೊತೆಗೆ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಹಾಕಿಸಿ ದಾನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದನು.

ಹೀಗೆ, ಶಿಬಿರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನನಾದ ವಿಶ್ವಂತರನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಚಿನ್ನದ ಮಳೆಗರೆಯಿತು. ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ವಿಶ್ವಂತರರಾಜನು ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸತ್ತಮೇಲೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಮಾದ್ರಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿದಿರುಗಿದುದು- ಮಕ್ಕಳು ತಾತನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ

ವಿಶ್ವಂತರನ ಪೂರ್ವಕಥೆ

ಸುಮೇಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಹಿಂದೆ, ಎಣಿಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಂದೆ, ಅಮರವತೀ ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಮೇಧನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನು ಉತ್ತಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮಹಾವರ್ಚಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನು.

ಸುಮೇಧನು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಅವನ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಕಾಲವಾದರು. ಆಗ ಮನೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಯು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಂದು, ಬೊಕ್ಕಸದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದು “ಇದು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯದು. ಇದು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯದು. ಇದು ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಇಟ್ಟುದು. ನೀನು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊ” ಎಂದು ಮನೆಯ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸಿದನು.

ಆಗ ಪಂಡಿತನಾದ ಸುಮೇಧನು ಆ ಐಶ್ವರ್ಯವಷ್ಟನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ, “ನನ್ನ ಮನೆಯವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು, ಸರಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನೊಡನೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ತಾನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು.

ಅನಂತರ ಸುಮೇಧನು ತನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಅಮರವತೀನಗರದ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಡಂಗುರ ಹುಯಿಸಿದನು. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಸುಮೇಧನು ಅಮರಾನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಮವಂತಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕವೆಂಬ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧ

ಸುಮೇಧನು ಹೀಗೆ ಹಿಮವಂತದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ದೀಪಂಕರನೆಂಬ ಬುದ್ಧನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದನು. ಆತನು ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಿದಾಗಲೂ ಆತನ ಜನನವಾದಾಗಲೂ ಆತನು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಬುದ್ಧತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಾಗಲೂ ಭೂಮಿ ನಡನಡುಗಿ ಗುಡುಗಿತು, ಇತರ ಅದ್ಭುತಗಳೂ ಆದವು. ಆದರೆ ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲಗಳನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸುಮೇಧನಿಗೆ ಅದರ ಅರಿವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಭಗವಂತನಾದ ದೀಪಂಕರಬುದ್ಧನು, ಒಂದು ಸಲ, ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಸಮೂಹದೊಡನೆ ರಮ್ಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಸುದರ್ಶನವೆಂಬ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದನು. ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿತು, ಅವನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಪಡೆಯಿತು. ಊರಿನವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಕರೆದರು. ಬುದ್ಧನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಊರಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬುದ್ಧನು ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಬರುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಮಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದರು. ತಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಸಮಮಾಡಿದರು, ತಗ್ಗುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿ ಸಮಮಾಡಿದರು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅರಳುಗಳನ್ನೂ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಚೆಲ್ಲಿದರು, ಧ್ವಜಗಳನ್ನೂ ಪತಾಕೆಗಳನ್ನೂ ಏರಿಸಿದರು, ಬಾಳೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು, ಪೂರ್ಣಕುಂಭಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಸುಮೇಧನ ಸೇವೆ

ಅದೇ ದಿನ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದ ಸುಮೇಧನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಮ್ಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಊರಿನವರು "ಆರ್ಯ ಸುಮೇಧ, ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನು ಧರ್ಮಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೂ ಬಂದಿರುವನು. ಇಂದು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಬರುವನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದರು.

ಆಗ ಸುಮೇಧನು " ಬುದ್ಧನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುವುದೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿರಳ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ವ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರಂತೆ ನಾನೂ ಬುದ್ಧನಿಗಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು "ನೀವು ಈ ದಾರಿಯನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಕೊಡಿರಿ. ನಾನೂ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು. ಒಪ್ಪಿ, " ಇವನು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರಿಗೊಳಿಸುವನು" ಎಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಜೌಗುಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಸುಮೇಧನು "ನಾನು ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಇದನ್ನು ನೇರಮಾಡಬಲ್ಲೆನಾದರೂ ಇತರರಂತೆಯೇ ಕೈಂಕರ್ಯ ನಡೆಸಿದ ಹೊರತು ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ" ಎಂದು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತುತಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು.

ಈ ರೀತಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಅವನು ಆ ಜೌಗನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಮೊದಲೇ ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಸಂಘದೊಡನೆ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದನು. ಆ ಮಹಾಪುರುಷನು ಬರುವುದನ್ನು ಸುಮೇಧನು ಕಂಡನು. ಕಂಡು, "ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಮಾರ್ಗ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಕೆಸರು ಅಂಟದಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾನು ಇಂದು ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಗವಂತನೂ ಆತನ ಭಿಕ್ಷುಸಂಘವೂ ನನ್ನ ಮೈಯ ಹಲಗೆಯಮೇಲೆ ನಡೆದು ಹೋಗಲಿ. ಈ ಸೇವೆಯ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನನಗೆ ಚಿರಕಾಲ ಹಿತವಾಗಲಿ, ಚಿರಕಾಲ ಸುಖವಾಗಲಿ" ಎಂದುಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಸರು ಇದ್ದ ಕಡೆ ತನ್ನ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಹಾಸಿ, ತಾನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದನು.

ಸುಮೇಧನ ಸಂಕಲ್ಪ

ಸುಮೇಧನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಿ, "ನಾನು ಇದೇ ದಿವಸ ಬುದ್ಧನ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಅವನ ಧರ್ಮದಂತೆ ನಡೆದು ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾನೂ ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನಂತೆ ಆಗುವುದೆ ಮೇಲು. ನಾನು ನನ್ನ ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇತರರಿಗೂ ನಿರ್ವಾಣಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನಾನೂ ನಿರ್ವಾಣ ಪಡೆಯುವುದೇ ತಕ್ಕುದು" ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದನು.

ಹೀಗೆ, ತಾನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಸುಮೇಧನು ಒಲ್ಲದೆ ಹೋದನು. ಅದಕ್ಕಿಂತ, ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು, ಕಡೆಗೆ ಬುದ್ಧನಾಗಿ ಲೋಕದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ತಕ್ಕುದೆಂದು ಅವನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ದೀಪಂಕರನ ಆಶ್ವಾಸನೆ

ಆ ವೇಳೆಗೆ ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನು ಸುಮೇಧನ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತರು. ನಿಂತು, ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದುದರಿಂದಲೇ ಅವನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಕಾಲಗರ್ಭವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಮುಂದಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, 'ಇವನ ನಿಶ್ಚಯ ಕೈಗೂಡುವುದು. ಇವನು ಬುದ್ಧನಾಗುವನು', ಎಂದು ಕಂಡನು. ಆಗ ಆ ಊರಿನವರನ್ನು ಕುರಿತು "ಇದೋ ಇಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಈ ಸುಮೇಧನು ತಾನೂ ಬುದ್ಧನಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು. ಇವನ ಸಂಕಲ್ಪವು ಈಡೇರುವುದು. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಅಸಂಖ್ಯೇಯ ಕಾಲಗಳೂ ನೂರು ಸಾವಿರ ಕಲ್ಪಗಳೂ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಈತನು ಗೌತಮನೆಂಬ ಬುದ್ಧನಾಗುವನು. ಕಪಿಲವಸ್ತು ಇವನ ಜನ್ಮಸ್ಥಲವಾಗುವುದು. ಮಾಯಾದೇವಿ ಶುದ್ಧೋದನ ಎಂಬವರು ಇವನ ತಾಯಿತಂದೆಯಾಗುವರು" ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಂದೆ ಆಗುವುದನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದನು.

ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದು ಸುಮೇಧನಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು. "ಬುದ್ಧನಾಗುವ ಸತ್ತ್ವ ಸುಮೇಧನಲ್ಲಿ ಉಂಟು, ಸುಮೇಧನು ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು" ಎಂದು ನಗರದವರೆಲ್ಲಾ ಆನಂದಪಟ್ಟರು. "ದೀಪಂಕರ ಭಗವಂತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಆಗದಿದ್ದರೂ ಈ ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಆಗಲಿ" ಎಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಅವರು ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನು ಕೂಡ ಸುಮೇಧನಿಗೆ ಎಂಟು ಹಿಡಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿ ತೆರಳಿದನು. ಅವನ ಭಿಕ್ಷುಸಂಘವೂ ಸುಮೇಧನಿಗೆ ಮಾಲಾಗಂಧಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿತು. ಊರಿನವರೂ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಹೋದರು.

ಪಾರಮಿತೆಗಳ ಚಿಂತನೆ

ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟುಹೋದ ಮೇಲೆ, ಸುಮೇಧನು ಮೇಲೆದ್ದು "ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಚಿಂತನೆಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ಒಂದು ಹೂವಿನ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಆಗ ಅನೇಕಾನೇಕ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು, "ಸಾಧು, ಸಾಧು, ಸುಮೇಧ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವರುಗಳು ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಚಿಂತನೆಮಾಡುವೆವೆಂದು

ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಾಗ ಏನೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳು ನಡೆದುವೋ ಅವೆಲ್ಲಾ ಇಂದೂ ನಡೆದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಬುದ್ಧನಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ" ಎಂದು ಕೀರ್ತಿಸಿದರು.

ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನು ನುಡಿದ ಭವಿಷ್ಯದಿಂದಲೂ ದೇವತೆಗಳ ಸುವಾರ್ತೆಗಳಿಂದಲೂ ಸುಮೇದಧನಿಗೆ ಅಮಿತವಾದ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದಿತು. "ಬುದ್ಧರ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಸೆದ ಕಲ್ಲು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ, ಹುಟ್ಟಿದವರು ಸಾಯುವಂತೆ, ಮುಳುಗಿದ ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸುವಂತೆ ಬುದ್ಧರ ವಚನ ನಡೆದೇ ನಡೆಯುವುದು. ನಾನು ಬುದ್ಧನಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ" ಎಂದು ದೃಢಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬುದ್ಧನಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಅವನು ಚಿಂತನೆಮಾಡತೊಡಗಿದನು.

"ಮೊದಲನೆಯದು ದಾನಪಾರಮಿ. ಹಣಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೆಸರಿಗಾಗಲಿ ಆಸೆಪಡದೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಉಳ್ಳ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾನಕೊಡುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ಯಾರು ಏನು ಬೇಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೊಡುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಎರಡನೆಯದು ಶೀಲಪಾರಮಿ. ಸಾವು ಬಂದರೂ ಸರಿಯೆ, ಕೈಕೊಂಡ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡಸುವುದೇ ತಕ್ಕುದು. ಏನೇನು ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದರೂ ನಡತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಮೂರನೆಯದು ನೈಷ್ಕ್ರಮ್ಯಪಾರಮಿ. ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದವನು ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವಂತೆ, ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂನ್ಯಾಸಿಜೀವನವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದೇ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಪ್ರಜ್ಞಾಪಾರಮಿ. ಭಿಕ್ಷುವಾದವನು ಇದು ಸಣ್ಣ ಮನೆ, ಇದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಎಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೂಳ್ಳುವಂತೆ ಬುದ್ಧನಾಗಬಯಸುವವನು ಇವರು ಸಣ್ಣವರು, ಇವರು ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೇ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಐದನೆಯದು ವೀರ್ಯಪಾರಮಿ. ಸಿಂಹವು, ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅಲಸಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ದೃಢವಾದ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಮಾಡುವಂತೆ ನಾನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಅರನೆಯದು ಕ್ಷಾಂತಿಪಾರಮಿ. ಹೊಗಳಿದರೆ ಹಿಗ್ಗದೆ ಬೈದರೆ ಕುಗ್ಗದೆ ಇರಬೇಕು. ಎರಡನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಹಿಸಬೇಕು. ಕಸ ಎಸೆದರು ಕೂಡ ಭೂಮಿ ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು

ಇರುವುದೋ ಹಾಗೆ ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ ಇರುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಏಳನೆಯದು ಸತ್ಯಪಾರಮಿ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲೆರಗಿದರೂ ಸುಳ್ಳಾಡದಿರುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ಔಷಧಿತಾರಕೆಯು, ಯಾವ ಋತು ಬಂದರೂ, ತನ್ನ ಗಮನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸದಾ ಬಿಡದಿರುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಎಂಟನೆಯದು ಅಧಿಷ್ಠಾನಪಾರಮಿ. ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಮಾಡುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ಗಾಳಿ ಎಷ್ಟೇ ಬೀಸಿದರೂ ಪರ್ವತವು ಅಲುಗದೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ, ಏನೇ ಎಡರು ಬಂದರೂ ಹಿಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಕದಲದೆ ಇರುವುದೆ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಒಂಬತ್ತನೆಯದು ಮೈತ್ರೀಪಾರಮಿ. ಶತ್ರುಗಳೂ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೆಳಸುವುದೇ ತಕ್ಕುದು. ನೀರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಕೆಟ್ಟವರು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇಸಮವಾದ ತಂಪನ್ನೂ ಹಿತವನ್ನೂ ಕೊಡುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಿರುವುದೇ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಹತ್ತನೆಯದು ಉಪೇಕ್ಷಾಪಾರಮಿ. ಸುಖ ಬರಲಿ, ದುಃಖ ಬರಲಿ, ಸಮಚಿತ್ತದಿಂದಿರುವುದೇ ತಕ್ಕುದು. ಕಸ ಸುರಿಯಲಿ, ರಸ ಸುರಿಯಲಿ, ಭೂಮಿ ಸಮಚಿತ್ತದಿಂದಿರುವಂತೆ ಇರುವುದೇ ತಕ್ಕುದು. ನಾನು ಈ ಪಾರಮಿಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪೂರೈಸಬೇಕಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗುಣಗಳೆಂದರೆ ಈ ಹತ್ತು ಪಾರಮಿತೆಗಳೇ. ಈ ಹತ್ತನ್ನು ಉಳಿದು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹತ್ತೂ ಪಾರಮಿತೆಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಾಗಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮಧ್ಯಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪಾರಮಿತೆಗಳು ಇರುವುದು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

"ದಾನ, ಶೀಲ, ನೈಷ್ಕ್ರಮ್ಯ, ಪ್ರಜ್ಞಾ, ವೀರ್ಯ, ಕ್ಷಾಂತಿ, ಸತ್ಯ, ಅಧಿಷ್ಠಾನ, ಮೈತ್ರೀ, ಉಪೇಕ್ಷಾ—ಎಂಬಿವು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹತ್ತು ಪಾರಮಿತೆಗಳ ಹೆಸರು. ಉಪೇಕ್ಷಾ, ಮೈತ್ರೀ, ಅಧಿಷ್ಠಾನ, ಸತ್ಯ, ಕ್ಷಾಂತಿ, ವೀರ್ಯ, ಪ್ರಜ್ಞಾ, ನೈಷ್ಕ್ರಮ್ಯ, ಶೀಲ, ದಾನ—ಎಂಬಿವು ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹತ್ತು ಪಾರಮಿತೆಗಳ ಹೆಸರು."

—ಎಂದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತನು ದಶಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಧರ್ಮದ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು, ಕುಂಬಾರನ ಚಕ್ರದಂತೆ ಭ್ರಮಿಸಿತು. ಆಗ, ಕಬ್ಬಿನ ಗಾಣ ತಿರುಗಿದಂತೆ ಮಹಾಶಬ್ದವಾಯಿತು.

ರಮ್ಯನಗರದ ಜನರು ಆ ಭೂಕಂಪವನ್ನೂ ಮಹಾಶಬ್ದವನ್ನೂ ತಾಳಲಾರದೆ ಬಂದು ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ ಅಭಯ ಬೇಡಿದರು. ದೀಪಂಕರ ಭಗವಂತನು ಅವರ ಭಯವನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸಿ "ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಚಿಂತನೆಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಅದರಿಂದ ಈ ಅದ್ಭುತಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನೀವು ಹೆದರಬೇಡಿರಿ. ಆತನು ಬುದ್ಧನಾಗುವುದನ್ನು ಈ ಅದ್ಭುತಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ" ಎಂದನು. ಆಗ ಆ ಜನರು ಭಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ಬಳಿ ಸಾರಿ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಹೋದರು.

ಅನಂತರ ಸುಮೇಧನು ಎದ್ದು ಹಿಮವಂತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

ದೀಪಂಕರನ ಅನಂತರದ ಬುದ್ಧರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಸು ಇರುವವರೆಗೆ ಇದ್ದು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ಅನಂತರ ತಾನು ಪರಿನಿರ್ವಾಣ ಪಡೆದನು. ಅವನು ಆದ ಒಂದು ಅಸಂಖ್ಯೇಯ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಕೌಂಡನ್ಯನೆಂಬ ಬುದ್ಧನು ಆದನು. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ವಿಜಿತಾವಿನ್ ಎಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ, ಬುದ್ಧನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ರಾಜ್ಯಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಪಡೆದನು.

ಕೌಂಡನ್ಯನಾದ ಒಂದು ಅಸಂಖ್ಯೇಯಕಾಲದ ಬಳಿಕ ಮಂಗಲ, ಸುಮನ, ರೇವತ ಮತ್ತು ಶೋಭಿತ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಬುದ್ಧರು ಒಂದೇ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದರು. ಮಂಗಲ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಸುರುಚಿಯೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದನು, ಸುಮನ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತುಲನೆಂಬ ನಾಗರಾಜನಾಗಿದ್ದನು, ರೇವತಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತಿದೇವನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದನು, ಶೋಭಿತ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಜಿತನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದನು.

ಈ ನಾಲ್ವರು ಬುದ್ಧರಾದ ಮೇಲೆ, ಕೆಲಕಲವು ಅಸಂಖ್ಯೇಯ ಕಾಲಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅನುಮದರ್ಶಿ, ಪದ್ಮ, ನಾರದ, ಪದ್ಮೋತ್ತರ, ಸುಮೇಧ, ಸುಜಾತ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿ, ಅರ್ಥದರ್ಶಿ,

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ತಿಷ್ಯ, ಪುಷ್ಯ, ವಿಪಶ್ಶಿ, ಶಿಬಿ, ವಿಶ್ವಭೂ, ಕ್ರಕುಸಂಧ, ಕನಕಮುನಿ, ಕಶ್ಯಪ ಎಂಬ ಹದಿನೆಂಟು ಜನ ಬುದ್ಧರು ಆಗಿ ಹೋದರು. ಈ ಬುದ್ಧರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತಾರಮಾಡಿದ್ದನು. ಮೂರು ಸಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಋಷಿಯಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಸಲ ರಾಜನಾಗಿ, ಎರಡು ಸಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದನು; ಒಂದು ಸಲ ಯಕ್ಷನಾಗಿಯೂ ಒಮ್ಮೆ ಸಿಂಹವಾಗಿಯೂ ಒಮ್ಮೆ ಸರ್ಪರಾಜನಾಗಿಯೂ ಜನಿಸಿದ್ದನು; ಒಂದು ಸಲ ದೇವೇಂದ್ರನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು.

ಹೀಗೆ ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಶ್ಯಪ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಎಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಅಸಂಖ್ಯೇಯಗಳ ಮೇಲೆ ನೂರು ಸಾವಿರ ಕಲ್ಪ ಕಳೆಯುವವರೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧರು ಆಗಿ ಹೋದರು. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ಬುದ್ಧನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೂ ಬುದ್ಧನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಪ್ರತಿ ಬುದ್ಧನೂ "ನೀನು ಮುಂದೆ ಗೌತಮನೆಂಬ ಬುದ್ಧನಾಗುವೆ" ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಸಲ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಎಣಿಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದಷ್ಟು ಸಲ ಹುಟ್ಟಿ, ತಾನು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದನು. ಆ ಪಾರಮಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಮನುಷ್ಯನಾದನು, ಮೃಗವಾದನು, ಹಕ್ಕಿಯಾದನು, ಹಾವಾದನು, ದೇವತೆಯಾದನು. ಯಾವ ಯಾವ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದರೂ ಕೈಕೊಂಡ ಪಾರಮಿಯನ್ನು ಕಡೆಮುಟ್ಟಿ ನಡಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಾಳಿದ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಶ್ವಂತರ ಜನ್ಮವೇ ಕಡೆಯದು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ದಾನಪಾರಮಿತೆ ಅದರ ತುತ್ತ ತುದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದುದು.

ವಿಶ್ವಂತರನ ಉತ್ತರ ಕಥೆ

ತುಶಿತ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ

ಹೀಗೆ ಸುಮೇಧ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ತಾನು ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಾಳಿದ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದಾದ ವಿಶ್ವಂತರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದಾನಪಾರಮಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ತುಶಿತಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಸು ಇರುವವರೆಗೆ ಇದ್ದನು.

ಅವನ ಆಯುಸ್ಸು ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಲೋಕಪಾಲಕರಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, “ದೇವ, ನೀನು ಬಹು ಸಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಹತ್ತುಪಾರಮಿಗಳನ್ನೂ ನಡಸಿರುವೆ. ಇಂದ್ರನಾಗಬೇಕು, ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆಗಳಿಂದ ನೀನು ಆ ಪಾರಮಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದವನಲ್ಲ, ಆ ಪಾರಮಿಗಳಿಂದ ನಾನು ಬುದ್ಧನಾಗಿ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವೆನು— ಎಂದು ನೀನು ಪೂರೈಸಿದೆ. ನೀನು ಬುದ್ಧನಾಗುವ ಕಾಲ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ, ದೇವ” ಎಂದರು.

ಆಗ ಬೋದಿಸತ್ತ್ವನು ತಾನುಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿ ಬುದ್ಧನಾಗುವ ವೇಳೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು, ತನ್ನ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾಗಲು ಮಧ್ಯದೇಶದ ಕಪಿಲವಸ್ತು ನಗರವೇ ತಕ್ಕುದೆಂದು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ಶುದ್ಧೋದನನು ತನಗೆ ತಂದೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮಾಯಾದೇವಿಯು ತನಗೆ ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಅವನು ವರಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮಸ್ಥಲವನ್ನೂ ತಾಯಿತಂದೆಯರನ್ನೂ ವರಿಸಿ, ತಾನು ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಲೋಕಪಾಲಕರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ತುಶಿತಸ್ವರ್ಗದ ನಂದನವನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಬಳಿ ಸಾರಿ “ದೇವ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಗತಿಗೆ ಹೋಗು” ಎಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಆಗ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿದನು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ಅವತಾರ

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಪಿಲವಸ್ತುನಗರದವರು ಆಷಾಢಮಾಸದ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಏಳು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಮಾಯಾದೇವಿ ತಾನೂ ಆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಳು. ಏಳನೆಯ ದಿವಸ ಅವಳು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಪರಿಮಳದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ನಾಲ್ಕುನೂರುಸಾವಿರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದಳು. ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟಮಾಡಿ, ನಡಸಬೇಕಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಡಸಿ, ತನ್ನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದಳು. ಮಲಗಿದವಳು ಒಂದು ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡಳು.

ನಾಲ್ವರು ಲೋಕಪಾಲಕರು ಅವಳನ್ನು ಮಂಚಸಹಿತವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಿಮಾಲಯಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ಅರುವತ್ತು ಯೋಜನದಗಲದ ಮನೋಶಿಲಾತಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಏಳುಯೋಜನ ಎತ್ತರದ ಶಾಲಾವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಇಳಿಸಿ, ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಂತರು. ಆಗ ಆ ಲೋಕಪಾಲಕರ ದೇವಿಯರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಅನವತಪ್ತವೆಂಬ ಸರಸ್ಸಿಗೆ ಒಯ್ದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿದರು, ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿದರು, ಗಂಧಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿದರು, ದಿವ್ಯವಾದ ಹೂಗಳನ್ನು ಮುಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ರಜತಪರ್ವತದೊಳಗಿನ ಕನಕನಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಒಂದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆಮಾಡಿ ಮಲಗಿಸಿದರು. ಆಗ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಸೊಗಸಾದ ಬಿಳಿಯ ಆನೆಯಾಗಿ ಬಳಿಯ ಸುವರ್ಣಗಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಳಿದು ರಜತಪರ್ವತವನ್ನು ಏರಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಸೊಂಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಪದ್ಮವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಘೀಂಕರಿಸುತ್ತಾ ಕನಕನಿಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಆ ತಾಯಿಯ ಮಂಚವನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಿ, ಅವಳ ಬಲಗಡೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಾಷಾಢಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದನು.

ಮಾಯಾದೇವಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು, ತನ್ನ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅದರ ಅರ್ಥ ಕೇಳಿದನು. ಅವರು “ಮಹಾರಾಜ, ನಿನ್ನ ಸತಿಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನ ಅವತಾರವಾಗಿದೆ. ಆತನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತರೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವನು. ಆತನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದರೆ ಲೋಕಗುರುವಾಗುವ ಬುದ್ಧನಾಗುವನು” ಎಂದರು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಭೂಮಿಗೆ ತುಶಿತಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದಾಗ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಪ್ರಭೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕುರುಡರು ಕಂಡರು. ಕಿವುಡರು ಕೇಳಿದರು. ಮೂಗರು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಕುಬ್ಜರು ನೇರವಾದರು. ಕುಂಟರು ನಡೆದರು. ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಆರಿತು. ಪ್ರೇತಗಳ ಹಸಿವು ದಾಹ ಅಡಗಿತು. ಮೃಗಗಳ ಭಯ ನಿಂತಿತು. ರೋಗಿಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಪಡೆದರು. ಜನರೆಲ್ಲಾ ದಯಾವಂತರಾದರು. ಕುದುರೆಗಳು ಕನೆದುವು, ಆನೆಗಳು ಘೀಂಕರಿಸಿದುವು. ಸರ್ವವಾದ್ಯಗಳೂ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ದನಿಕೊಟ್ಟುವು. ಬಳೆ ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ರವಕೊಟ್ಟುವು. ಆಕಾಶ ನಿರ್ಮಲವಾಯಿತು. ಮೆಲುಮೆಲನೆ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಅಕಾಲದ ಮಳೆ ಹನಿಯಿತು. ನೆಲದಿಂದ ನೀರು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯಿತು. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುವು. ನದಿಗಳು ಹರಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದುವು. ಸಮುದ್ರವೆಲ್ಲ ಸಿಹಿನೀರಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರದ ತುಂಬ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ತಾವರೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ನೀರಿನ ತುಂಬ, ನೆಲದ ತುಂಬ ವಿವಿಧವಾದ ಹೂ ಅರಳಿತು. ಪ್ರತಿ ಮರದ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿವರೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಹೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು. ದಂಡಪದ್ಮಗಳೆಂಬವು ನೆಲದ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಏಳೇಳಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಅವಲಂಬಕಪದ್ಮಗಳೆಂಬವು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹೂಮಳೆ ಕರೆದವು. ಗಗನದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ತೂರ್ಯಗಳಾದುವು. ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿದಾಗ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ಜನನ

ಮಾಯಾದೇವಿ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನನ್ನು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಳು. ಅನಂತರ, ತನ್ನ ತವರುಮನೆಯಾದ ದೇವದಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಯಸಿ ಶುದ್ಧೋದನನ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡಿದಳು. ಶುದ್ಧೋದನನು ಕಪಿಲವಸ್ತುವಿನಿಂದ ದೇವದಹದ ವರೆಗಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಲಂಕಾರಗೊಳಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಮಹಾಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಲುಂಬಿನಿಯೆಂಬ ವನ. ಅದು ಕಪಿಲವಸ್ತು ದೇವದಹವೆರಡಕ್ಕೂ ಸೇರಿದುದು. ಆ ಋತುವಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಹೂಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸಬೇಕಂದು ಮಾಯಾದೇವಿ ಬಯಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ, ಮಾಯಾದೇವಿ ಒಂದು ಶಾಲವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತಿರುವಾಗಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸಿದಳು.

ಆಗ ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತರಾದ ನಾಲ್ವರು ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮರು ಬಂದು, ತಾವು ತಂದ ಕಾಂಚನಜಾಲದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಎರಡು ಉದಕಧಾರೆ ಇಳಿದು ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನನ್ನೂ ಅವನ ತಾಯನ್ನೂ ತೊಳೆದು ತಂಪುಮಾಡಿದುವು.

ನಾಲ್ವರು ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮರು ಹಿಡಿದ ಕಾಂಚನಜಾಲದಿಂದ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನನ್ನು ನಾಲ್ವರು ರಾಜರು ಮೃದುವಾದ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಜನರು ನಯವಾದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಕೈದಾಟದ ಮೇಲೆ, ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಕಾಲೂರಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ನಿಂತಂತೆಯೇ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿ, ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆದನು. ಆಗ ಮಹಾ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಬೆಳ್ಗೊಡೆ ಹಿಡಿದನು, ಸುಯಾಮದೇವತೆಯು ಚಾಮರವಿಕ್ಕಿದನು, ಇತರ ದೇವತೆಗಳು ಇತರ ರಾಜಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಏಳನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು “ನನಗೆ ಇದೇ ಕಡೆಯ ಜನ್ಮ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬುದ್ಧನಾಗುವೆನು” ಎಂದನು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ತಾಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಮಾತನಾಡಿದನು; ಆತನು ಮಹೌಷಧ ಕುಮಾರನಾದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಂತರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಮಹೌಷಧಕುಮಾರನಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುವಾಗ ದೇವರಾಜನಾದ ಶಕ್ರನು ಬಂದು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಂದನ ಚೂರನ್ನು ಇರಿಸಿಹೋದನು. ಅವನು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕಿರುಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ತಾಯಿ 'ಇದೇನು, ಕಂದ?' ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನು 'ಇದು ಔಷಧ, ಅಮ್ಮ' ಎಂದನು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಔಷಧಕುಮಾರನೆಂದೇ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಪುನಃ, ಅವನ ವಿಶ್ವಂತರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ, ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೆ ಬಲಗೈಯನ್ನು ನೀಡಿ “ಅಮ್ಮ ದಾನಕೂಡಲು ಏನಾದರೂ ಉಂಟೆ?” ಎಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅವಳು ಸಾವಿರದ ಚೀಲವನ್ನು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು. ಅದನ್ನು ಅವನು ದಾನಕೊಟ್ಟನು.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ಮಾತನಾಡಿದನು.

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವ ನು ಭೂಮಿಗೆ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಶುಭಚಿಹ್ನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನು ಜನಿಸಿದಾಗಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು.

ಹೀಗೆ ಲುಂಬಿನಿ ವನದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಜನಿಸಿದ ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಹುಲಮಾತೆಯೂ ಛನ್ನನೂ ಕಾಲುದಾಯಿಯೂ ಕಂಥಕನೂ, ಮಹಾಬೋಧಿವೃಕ್ಷವೂ ನಾಲ್ಕು ನಿಧಿಕುಂಭಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಈ ಏಳನ್ನೂ 'ಸಹಜಾತಗಳು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಹುಲಮಾತೆಯು ಮುಂದೆ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳು, ಛನ್ನನು ಅವನ ಸಾರಥಿಯಾದನು, ಕಾಲುದಾಯಿಯು ಅವನ ಶಿಷ್ಯನಾದನು, ಕಂಥಕನು ಅವನ ಕುದುರೆಯಾಯಿತು.

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ

ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನನ್ನು ಕಪಿಲವಸ್ತುವಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಆಗ, ಕಾಳದೇವಲನೆಂಬ ಋಷಿಯು ಹಿಮವಂತದಿಂದ ಕಪಿಲವಸ್ತುವಿಗೆ ಬಂದು, ಬೋದಧಿಸತ್ತ್ವನ ಮಹಾಪುರುಷಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, “ರೋಗ ಮುಪ್ಪು ಸಾವುಗಳು ಈತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾದಾಗ, ಈತನು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧನಾಗುವನು” ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದನು. ಮಗನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರೋಗ ಮುಪ್ಪು ಸಾವುಗಳು ಕಾಣದಿರುವಂತೆ ಶುದ್ಧೋದನನು ಏನೇನೋ ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿದನು. ಆದರೂ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನಿಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದ ದುಃಖಗಳ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ದುಃಖವನ್ನು ನೀಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಮಗುವನ್ನೂ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಅವನ ತಾಯಿಯಾದ ಮಾಯಾದೇವಿಯಂತೂ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳನೆಯ ದಿವಸವೆ ಕಾಲವಾಗಿದ್ದಳು.

ಹೀಗೆ ಅವನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆರುವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ದುಃಖವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದನು. ಆರುವರುಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಃಖವನ್ನು ಉಪಶಮನಮಾಡುವ ಬೋಧಿಯೆಂಬ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಬುದ್ಧನಾದನು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನಲುವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬುದ್ಧನು ಮಧ್ಯಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರವಾಡಿ, ತಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಧರ್ಮವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ತಿದ್ದಿದನು. ಕಡೆಗೆ, ತನ್ನ ಎಂಬತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪರಿನಿರ್ವಾಣಪಡೆದನು.

ಹೀಗೆ ಸುಮೇಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಾನು ಬುದ್ಧನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ದೀಪಂಕರ ಬುದ್ಧನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದನು. ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ದಶಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದನು. ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದನು. ವಿಶ್ವಂತರನಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಬಂದನು. ದಾನಪಾರಮಿತೆಯ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು. ಬುದ್ಧನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೋಧಿಸತ್ತ್ವನು ಎತ್ತಿದ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶ್ವಂತರಜನ್ಮವೆ ಕಡೆಯ ಜನ್ಮ. ವಿಶ್ವಂತರನು ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಸು ಮುಗಿದಬಳಿಕ ತುಶಿತ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಅಲ್ಲಿನ ಆಯುಸ್ಸು ಮುಗಿಯಲು ಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿ ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಮಗನಾದನು, ಪಾರಮಿತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಬುದ್ಧನಾದನು.

ವಿಶ್ವಂತರನ ಬಳಗ

ವಿಶ್ವಂತರನೇ ಮುಂದೆ ಬುದ್ಧನಾದನು.

ಸಂಜಯರಾಜನು ಬುದ್ಧನ ತಂದೆಯಾದ ಶುದ್ಧೋದನನಾದನು.

ಸ್ಪೃಶತೀದೇವಿ ಬುದ್ಧನ ತಾಯಿ ಮಾಯಾದೇವಿಯಾದಳು.

ಮಾದ್ರೀದೇವಿ ಬುದ್ಧನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ರಾಹುಲಮಾತೆಯಾದಳು.

ಜಾಲಿಕುಮಾರನು ಬುದ್ಧನ ಮಗನಾದ ರಾಹುಲನಾದನು.

ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೆಯು ಬುದ್ಧನ ಶಿಷ್ಯೆಯಾದ ಉತ್ಪಲವರ್ಣೆಯಾದಳು.

ಶಕ್ರನು ಬುದ್ಧನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಅನುರುದ್ಧನೆಂಬವನಾದನು.

ಅಚ್ಯುತಋಷಿ ಬುದ್ಧನ ಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯನಾದ ಸಾರಿಪುತ್ರನಾದನು.

ಚೇತಪುತ್ರನು ಬುದ್ಧನ ಸಾರಥಿಯಾದ ಛನ್ನನಾದನು.

ಜೂಜಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬುದ್ಧನ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷಕಟ್ಟಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ದೇವದತ್ತನಾದನು.

ಅಮಿತ್ರತಾಪನೆಯು ಬುದ್ಧನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದವರ ಕಡೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಚಿಂಚಾ ಎಂಬ ಹೆಂಗುಸಾದಳು.

ವಿಶ್ವಂತರನ ಕಾಲದವರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಜನ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಶಿಷ್ಯರಾದರು.